

Jeruzalem waar Jezus was

ds. H.G. Koekkoek

Jeruzalem waar Jezus was

ds. H.G. Koekkoek

Voorpagina: Biddende mannen bij de westelijke muur van de tempel (de Klaagmuur)

© 2013 Stichting Het Licht des Levens
Dr. Lovinklaan 3
2405 CM Alphen aan den Rijn

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 70700 61 4

Inhoudsopgave

JERUZALEM waar Jezus was

Voorwoord

1. Wij gaan op reis

De reis

2. De naam van het land

Kanaän

Juda en Israël

Judea, Samaria en Galilea

Palestina

Israël

De ligging van Jeruzalem

Jeruzalem als hoofdstad

3. De geschiedenis van Jeruzalem

Is de informatie die de Joden geven wel betrouwbaar?

Wat heeft Adam met Jeruzalem te maken?

Hier woonde Melchizedek

De ervaring van Jakob in Jeruzalem

Mozes' verlangen naar Jeruzalem

4. De stad van Gods keuze

De stad van gebed

5. De naam van de stad

De naam van de stad in de Bijbel

De naam van de stad in de Koran

6. Stad des vredes, stad van strijd

7. God zelf zal ook naar Jeruzalem terugkeren

Satans belangstelling voor Jeruzalem

8. Bij de muur

Een kleine uitleg

Wát een stenen!

Nog geen vrede in Jeruzalem!

9. Wij gaan rond de stad

[Wij wandelen langs de muur](#)
[De Gouden Poort](#)
[Wie zien de Olijfberg en Gethsemané](#)

[10. De olijfberg en het kidrondal](#)

[Het Kidrondal](#)
[Het dal van Josafat](#)

[11. Jebus en de stad van David](#)

[Jebus bij de verovering van het land](#)
[David verovert Jebus](#)
[Jebus' geheim](#)
[Davids elite soldaten](#)
[De tunnel van koning Hizkia](#)
[Een geestelijke les](#)
[Het graf van David](#)
[De tuinen van Salomo](#)

[12. Het tempelplein](#)

[Een bijzondere plaats](#)
[De tempel van Salomo](#)
[De tempel van Herodes](#)
[De verwoesting van deze tempel](#)
[De Islamieten en de tempelberg](#)
[De gruwel der verwoesting op het tempelplein](#)
[Verschillende betekenissen van de tempelberg](#)

[13. In de oude stad](#)

[Het huis van Kajafas](#)
[De burcht Antonia](#)
[De heilige Grafkerk](#)
[In en bij de graftuin](#)
[Jeruzalem doet een appel op ons hart](#)

[14. Wij brengen een bezoek aan de nieuwe stad](#)

[Jad Wasjeem](#)
[Mea Sjeariem](#)

[15. Verschillende bijzondere plaatsen in de oude stad](#)

[Voorbereidingen voor de bouw van de derde tempel](#)
[Een zeer belangrijke vraag](#)

[16. Vergeet jeruzalem niet!](#)

[Boeken en brochures van ds. H.G. Koekkoek](#)

Voorwoord

Vele malen reisde ik met een gezelschap toeristen door Israël. Wij bezochten allerlei plaatsen die op zo'n reis bezocht moeten worden. Wij bezochten ook vele andere plaatsen, waar normaal gesproken geen toeristen naartoe gaan.

Vele malen vertelde ik in dit land de toeristen over belangrijke feiten die te maken hebben met Israël en de Bijbel, over de betekenis van het Jodendom en de Joodse geschiedenis voor ons als christenen.

Het leek mij goed, hiervan nu iets op papier te zetten, zodat zij die in Israël geweest zijn, nog eens kunnen nalezen wat zij daar gezien hebben en zij, die zich voorbereiden om naar Israël te gaan alvast iets van dit land kunnen lezen. Ik heb dit boek vooral ook geschreven om hen, die nooit naar dit land kunnen reizen, iets te vertellen van dit bijzondere land. In het bijzonder heeft dit boek als doel, dat u de Bijbel beter zult begrijpen en de Here Jezus beter zullen leren kennen.

Voor de illustraties heb ik niet gekozen uit de vele foto's van het huidige Jeruzalem, maar heb ik gekozen voor nostalgische tekeningen die u iets laten zien van Jeruzalem zoals dit er in vroeger tijden uitgezien heeft. Ook met de illustraties maakt u dus een reis terug in de tijd.

In dit boek heb ik mij beperkt tot de stad Jeruzalem. Jeruzalem is zo'n bijzondere stad. Er valt zoveel over deze stad te vertellen. Ik heb mij beperkt tot datgene, waarvan ik meen dat dit voor u interessant kan zijn. Of het interessant is...? Leest u zelf maar!

1. Wij gaan op reis

*Ik was verheugd, toen men mij zeide:
Laten wij naar het huis des HEREN gaan.*

David zegt in Psalm 122:1, dat hij blij was, toen tegen hem gezegd werd, dat hij naar Jeruzalem zou reizen. Ook de Here Jezus is meerdere keren in Jeruzalem geweest. Hij zal er – als de grote Zoon van David – zeker met grote blijdschap geweest zijn. Dat moet voor ons een aansporing zijn om – zij het op papier – ook met vreugde de reis naar Jeruzalem te aanvaarden. Daar stond in vroeger dagen de tempel. Daar woonde God. Uit die stad kwam Gods zegen.

In de tempel kwam de Here Jezus als een baby en lag Hij in de armen van de oude Simeon. Op twaalfjarige leeftijd deed Hij er de geleerden versteld staan van Zijn kennis. Regelmatig was Hij later in de tempel en gaf Hij er onderricht aan de mensen. In Jeruzalem heeft de Here Jezus geleden en is Hij gestorven. In die stad zal Hij eens wederkomen. Uit die stad zal eens Gods wet uitgaan. Voorwaar, redenen genoeg om de reis naar Jeruzalem te aanvaarden.

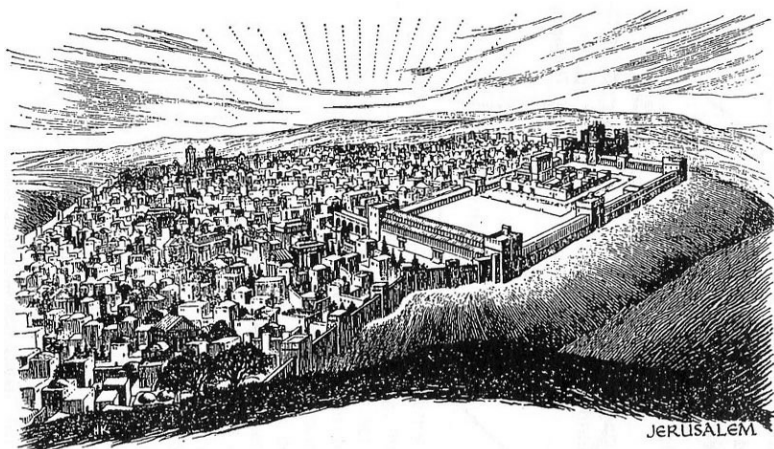
De reis

Wie naar Jeruzalem gaat, gaat ook naar het land Israël. Terwijl men in vroeger dagen per kameel of schip naar het heilige land kwam, komen de meeste bezoekers tegenwoordig per vliegtuig. Op die manier beleven zij iets van de wijze waarop de Joden die vanuit de gehele wereld naar het eigen land terugkeren dit ervaren. Zij worden als op adelaarsvleugelen gedragen en komen zo in het land aan. De meeste bezoekers ervaren de reis naar Israël als een bijzondere gebeurtenis.

In het vliegtuig beleven de meeste mensen al iets van de sfeer van het beloofde land. Er zijn vaak mensen aan boord van het vliegtuig, aan wie je duidelijk kunt zien dat zij Joden zijn. Je ziet het vaak aan hun kleding en aan hun sieraden. Je kunt het ook zien als het gebedsuur is aangebroken en enkele mannen staande hun gebeden opzeggen. Je bent nog niet in Israël, maar beleeft aan boord van het vliegtuig toch al iets van de bijzondere sfeer.

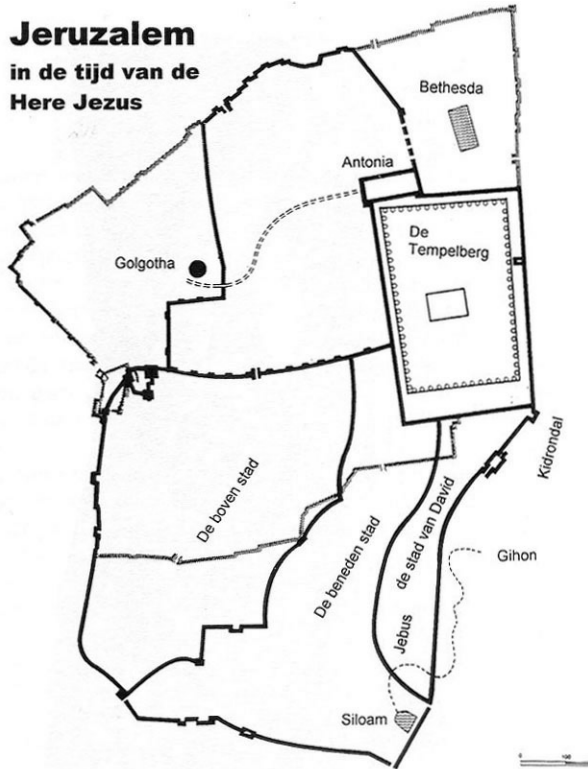
Wanneer het vliegtuig de luchthaven nadert, wordt er vaak bijzondere muziek ten gehore gebracht. De daling is ingezet, het vliegtuig nadert het vliegveld en aan boord wordt het Hatikwa, het lied der hoop ten gehore gebracht. Even later kijk je naar buiten en zie je – als het overdag is – het land onder je liggen, of – als het nacht is – veel lichtjes en veel duisternis. Intussen beluisteren wij het lied “Jeruzalem van goud”. Je bent nog niet bij Jeruzalem, maar ervaart de klanken van dit lied als een heilig lied. Je bent een pelgrim, geen gewone toerist. Je bent onderweg naar het land van God en naar de stad van God.

Wij zijn naar Israël gereisd om niet alleen het land te bekijken, maar vooral om naar Jeruzalem te gaan. Jeruzalem kennen wij immers uit de Bijbel als de plaats waar eens de aardse woning van God was, de tempel. Jeruzalem kennen wij als de plaats waar de Here Jezus de tempel bezocht, waar Hij leed en stierf, waar Hij opstond uit de dood, waar de Gemeente gesticht werd en waar de Here Jezus eens zal wederkomen. Jeruzalem is een bijzondere stad voor ons als gelovigen, ongeacht of je een Joodse gelovige bent of een christelijke gelovige. Daarom ontroert het ons, als wij bij het naderen van het vliegveld het mooie lied over Jeruzalem beluisteren. Wij hopen er snel te zijn.

Jeruzalem met de tempel in oude tijden

Jeruzalem in de tijd van de Here Jezus

Jeruzalem in de tijd van de Here Jezus.

De vette lijn is de muur van de stad die er toen was. De gearceerde lijnen geven de muur aan die later gebouwd is. De plaats van Golgotha (in de latere Heilige Grafkerk) lag daardoor ten tijde van Jezus' sterven buiten de stad!

2. De naam van het land

Voor wij in Jeruzalem zijn, zetten we eerst voet op de grond van het heilige land. De vraag moet gesteld worden: in welk land zijn we eigenlijk? Hoe heet dit land? Zijn we in Israël, in Palestina of in Kanaän? Waar zijn we?

Vaak krijgt dit land een verkeerde naam, een beledigende naam. Ook veel christenen maken zich schuldig aan het gebruik van de verkeerde naam.

Kanaän

Toen Abraham dit land binnen reisde, heette het land nog Kanaän. In dit land wás Abraham niet alleen een vreemdeling, hij zal zich er ook een vreemdeling gevoeld hebben. Hij was uit het heidense Ur der Chaldeeën vertrokken om de stad van God in dit land te zoeken. *“Hij verwachtte de stad met fundamenten, waarvan God de ontwerper en bouwmeester is.”* (Hebreeën 11:10) Hij heeft lang gezocht naar deze stad van God, die wij kennen als het hemelse Jeruzalem. Hij reisde het hele land door en vond de stad niet. Wat hij wel vond was een afschuwelijk heidendom, waarvan de Bijbel zegt, dat het land zijn inwoners “verslond”. Wat moet het teleurstellend voor Abraham geweest zijn, dat hij “de stad” niet vond.

Toen God Abraham uit Ur der Chaldeeën naar Kanaän geleid had, gaf God hem een opmerkelijke opdracht. God zei: *“Sta op, doorwandele het land in zijn lengte en breedte, want u zal Ik het geven.”* (Genesis 13:17) God wilde dat Abraham “als een toerist” het land zou bekijken om te zien welk land God aan hem en zijn nakomelingen zou geven. Als toerist dit land bekijken is dus een Bijbelse opdracht, eens aan Abraham gegeven en natuurlijk ook voor ons belangrijk om te doen.

Juda en Israël

Toen de Israëlieten onder leiding van Jozua het land veroverd hadden, kreeg het land nog niet meteen een nieuwe naam. De namen van de stammen werden gebruikt om aan te geven waar iemand woonde.

In de tijd van Salomo's opvolger, werd het rijk in twee delen verdeeld en kwamen er twee verschillende namen. Het tienstammen rijk heette "Israël", terwijl het tweestammen rijk "Juda" heette.

Na de Babylonische ballingschap, toen het tienstammen rijk niet teruggekeerd was en het tweestammen rijk wel, was de naam van het tweestammen rijk weer "Juda". Later zou "Juda" veranderd worden in "Judea". De naam "Israël" bestond niet meer voor het land. De naam bestond nog wel, maar werd dan gebruikt voor die mensen, die trouw de Here God dienden. Zo lezen wij ook dat de Here Jezus van Nathanael zei, dat hij een ware *Israëliet* was, die God diende, omdat in hem geen bedrog was (Johannes 1:47).

Judea, Samaria en Galilea

Het land was verdeeld. In de tijd van de Here Jezus heette het ene gebied Judea, het andere Samaria, het volgende Galilea. Als er in het Nieuwe Testament sprake is van "de Joden", is dat niet lelijk bedoeld, maar wil het zeggen, dat het niet gaat over mensen uit Galilea of Samaria, maar dat het gaat over mensen uit Judea. Het woord "Jood" betekent namelijk gewoon "Judeeër". Opmerkelijk is het om te zien, dat de Bijbel toch nog twee keer de naam "Israël" gebruikt, zie Matthëus 2:20,21 en 10:23.(1)

¹ Sta op, neem het kind en zijn moeder en reis naar het land **Israël**, want zij, die het kind naar het leven stonden, zijn gestorven. En hij stond op en hij nam het kind en zijn moeder en kwam in het land **Israël**.
Wanneer men u vervolgt in deze stad, vlucht naar de andere; want voorwaar, Ik

zeg u, gij zult niet alle steden van Israël zijn rondgekomen, voordat de Zoon des mensen komt.

Toen er in 70 na Christus een eind kwam aan de Joodse opstand en het land stevig in de greep van de Romeinen kwam, lieten de Romeinen een munt slaan met het opschrift “Judea capta”. Dit betekent: “Judea is overwonnen”. Duidelijk blijkt hieruit de naam van het land: Judea.

Ja, het land was overwonnen, maar vraag niet hoe! De mensen waren uitgemergeld van de honger. Velen hadden geen kracht meer om nog hun doden te begraven. In hun wanhoop ging een aantal mensen de stad uit om langs de muur gras te zoeken en dit te eten. De Joodse soldaten in de stad kauwden op hun leren schilden en sandalen. Er was zelfs een moeder die haar eigen kind geroosterd en opgegeten had... De Romeinen hebben de gevangengenomen Joden verschrikkelijk mishandeld. Velen stierven aan kruisen. Op sommige dagen stonden er wel 500 kruisen waaraan de Joden in de meest afschuwelijke houdingen de marteldood stierven. De Arabische huursoldaten van de Romeinen hadden ontdekt, dat sommige Joden gouden munten ingeslikt hadden, voor het geval zij het toch nog zouden overleven. Dan hadden ze in ieder geval nog wat geld. Daarom sneden deze Arabieren in één nacht 2000 magen van Joden open, op zoek naar gouden munten.

Het aantal doden was groot. De schrijver Flavius Josephus deelt mee dat 115.000 doden de poorten van de stad uitgedragen werden...

Palestina

In 135 na Christus gaf de toenmalige keizer van Rome, Hadrianus, het land een nieuwe naam, een beledigende naam. Onder leiding

van Simon bar Kochba waren de Joden opnieuw in opstand gekomen tegen Rome. De Joden werden verslagen en keizer Hadrianus bedacht beledigende namen. De stad Jeruzalem kreeg een nieuwe naam. In het vervolg heette de stad Aelia Capitolina. In deze naam noemde hij de overwonnen stad naar zichzelf. Het woord “Aelia” behoorde namelijk bij zijn eigen naam. Zijn volledige naam was Publius Aelius Hadrianus. Het woord “Capitolina” verwees naar de drie goden van het Capitool (de tempel op de godenberg): Jupiter, Juno en Minerva, de goden die hij zojuist in de overwonnen stad gebracht had.

Hij bepaalde, dat geen besnedene, dus: geen Jood, op straffe des doods nog in of bij Jeruzalem mocht komen. De christenen werden door de keizer gedwongen een nieuwe leider te zoeken. Niet langer mocht een Jood de bisschop van de gemeente zijn. Voortaan moest een heiden dit zijn.

Het land gaf hij ook een andere naam. Hij noemde het “Palestina”. Dit was niet zo maar een verzonnen naam. Het was de Romeinse naam voor het gebied dat wij kennen als Filistea. U leest het goed: “Palestina” betekent niets anders dan “Filistea”.

Het is verdrietig om te moeten zien hoe eeuwen lang ook vele christenen deze naam gebruikt hebben. Helaas kom je nog steeds christenen tegen die deze naam gebruiken voor het land van God. De naam van Israëls aartsvijanden uit de tijd van het Oude Testament werd door één van Israëls aartsvijanden uit de tijd na het Nieuwe Testament aan dit land gegeven en veel christenen deinzen er niet voor terug om ook deze naam te gebruiken.

Er zijn zelfs christenen die spreken over “Palestina in de tijd van koning David” of “Palestina ten tijde van de Here Jezus”. Er zijn zelfs landkaarten met deze benaming verschenen. In die tijd heette het land dus niet “Palestina”.

De Palestijnen gebruiken tegenwoordig deze naam voor zichzelf, als zij zeggen, dat zij de “ware” Palestijnen zijn. Zelf spreken zij de naam iets anders uit, waardoor de binding met het woord “Filistea” duidelijker blijkt. Zij hebben het over “Pilistea” en zij noemen zichzelf de “Pilistines”. Hoewel zij niet de nakomelingen zijn van de Filistijnen uit het Oude Testament, hebben zij wel de naam en de karaktertrekken van de oude Filistijnen. Zij hebben zich ook ontpopt als de aartsvijanden en de aartsrivalen van het volk Israël. Zoals de Filistijnen in de tijd van het Oude Testament het land Israël in handen wilden hebben, zo willen de Palestijnen van vandaag dit ook. Reeds vele keren hebben zij op vele manieren gezegd, dat zij niet tevreden zijn en niet zullen rusten totdat zij heel het land in hun macht hebben. Zo zijn en blijven zij Israëls vijanden, ongeacht welk vredesakkoord er ooit bereikt zal worden.

Israël

Wij zijn niet onderweg naar Palestina. Wij zijn onderweg naar het land, dat in mei 1948 zijn nieuwe naam kreeg. Op dat moment keek de hele wereld toe, toen de nieuwe staat werd uitgeroepen. De hele wereld was nieuwsgierig wat de naam van het land zou worden. Ben Goerion maakte toen bekend, dat het nieuwe Joodse vaderland de geschiedenis zou ingaan onder die prachtige oude naam: Israël. Het is de naam, die God Zelf bedacht had en die Hij indertijd aan vader Jakob gegeven had. Wij gaan naar het land met deze door God bedachte naam!

De ligging van Jeruzalem

Israël is het enige land in de gehele wereld dat God uitgekozen heeft om er te wonen en om er Zijn volk Israël te laten wonen. Het land is heel strategisch gelegen. Het ligt centraal tussen Afrika aan de ene kant en Europa en Azië aan de andere kant. In vroeger tijd kende men Amerika en Australië nog niet. Het lag dus centraal in de toenmalige wereld. Wie van Afrika naar Europa of Azië reisde,

of andersom, moest door Israël. Een andere mogelijkheid was er niet. Zo is Israël de poort van het ene werelddeel naar het andere. Vandaar dat het in de Bijbel gezien wordt als het centrum van de aarde, *de navel der aarde* (Ezechiël 38:12). God zei: *“Dit is Jeruzalem. Midden onder de volken heb Ik het gesteld, met landen eromheen.”* (Ezechiël 5:5)

Jeruzalem ligt in Judea. Judea bestaat voor een groot deel uit bergen, die in de woestijn gelegen zijn.

De bergen van Judea bevatten drie gebieden:

1. De bergen van Hebron. Dit is het langste gebied, wel zo'n 50 km lang. Deze bergen liggen in het zuiden van Judea. Hier liggen Hebron, Bethlehem, Tekoa, Ein Gedi en de burcht Massada aan de Dode Zee. Deze bergen liggen ongeveer 1000 meter boven de zeespiegel.

2. De bergen van Jeruzalem. Dit gebied is zo'n 20 km lang. Dit is het centraal gelegen gebied van Judea. Jeruzalem, Gibeon, Kirjat Jearim, Beth Sjemesj en Jericho met zijn oase waar de Jordaan in de Dode Zee stroomt, vinden wij hier. Deze bergen liggen ongeveer 800 meter boven de zeespiegel.

3. De bergen van Bethel. Dit gebied, dat in het noorden van Judea ligt, is iets langer dan 20 km. Hier vindt u Bethel, Rama, Mizpa en Sichem (het tegenwoordige Nabloes). Deze bergen liggen ook ongeveer 1000 meter boven de zeespiegel.

*Rondom Jeruzalem zijn bergen;
zo is de HERE rondom zijn volk
van nu aan tot in eeuwigheid.*
Psalm 125:2

De bergen van Jeruzalem liggen dus tussen de bergen van Hebron en de bergen van Bethel in. Psalm 125:2 geeft ons een bijzondere les over de stad Jeruzalem, een les die je eigenlijk alleen maar begrijpt, als je er gaat kijken. De les is: zoals er vele bergen rond de stad Jeruzalem zijn, zo is de Here rondom Zijn volk. Wat een zegen is het voor ons om te weten, dat de Heer met Zijn liefde en genade en Zijn grote zegen de gelovigen omringt. Dat te weten, stemt ons tot grote dankbaarheid.

Jeruzalem ligt dus in het heuvelland van de woestijn van Judea. Als u het heuvelland of bergland van de woestijn van Judea vergelijkt met het bergland van Galilea, valt u op, dat het land van Judea over het algemeen vrij onvruchtbaar is. Het grootste deel van Judea is echt woestijn. Het is er lichtbruin. In de winter als er regen valt is er echter veel groen. Er zijn weinig natuurlijke waterbronnen. Het water in de steden moet van ver worden aangevoerd. Dat was in vroeger dagen ook al het geval. Toch waren er in de Bijbelse tijd ook al behoorlijke steden in dit gebied. In de eerste dagen van het christendom was Jeruzalem een stad met ongeveer 120.000 inwoners. De stad was toen maar zo'n twee vierkante kilometer groot. Daarnaast kon de stad op de grote Bijbelse feesten wel zo'n miljoen mensen herbergen. Bij de belegering van Jeruzalem in 70 na Christus zouden er zelfs 1,25 miljoen mensen in de stad geweest zijn. Er was voldoende water om al die mensen te laten eten en drinken, zich te laten wassen en voor hun rituele baden.

U moet eens proberen in te denken hoe het was als het Paasfeest gevierd werd. Dan kwamen de mensen van alle kanten uit het gehele land naar Israël. Eerst kwamen er enkele honderden, dan duizenden, tienduizenden, honderdduizenden. Allemaal kwamen zij naar die ene stad. Dit was de enige plaats in de gehele wereld waar het paaslam geslacht mocht worden. Het moest in de tempel geslacht worden.

Overal op de bergen rond Jeruzalem, maar vooral op de Olijfberg, zag je tenten waarin mensen uit het land bivakkeerden. Het was één grote happening als men overal bij zijn tent het geroosterde paaslam at.

Mensen ontmoetten elkaar op zulke feesten. Er werden vriendschapsbanden gesmeed. Men kwam mensen van vorige jaren tegen. Nieuws werd uitgewisseld. Er werd gelachen en gezongen. Er werden godsdienstige liederen gezongen. Men was blij. Heel Jeruzalem en de omringende bergen ademden een sfeer van heiligheid. Hier was God. Hier was men bij God. En van vele plaatsen op de omringende bergen kon je de tempel zien, kon je Gods Huis zien. Zo waren de mensen samen bij God en vormden zij een eenheid in het dienen van God. Dat gebeurde in Jeruzalem.

Jeruzalem was ook al in vroeger dagen goed bereikbaar. Er liepen belangrijke wegen door Kanaän en later dus ook door Israël. Er was een weg vanuit het zuiden, vanaf de Negev woestijn, van Bersheba de hoofdstad van de Negev naar Hebron, de stad van de aartsvaders. Vervolgens liep de weg via Bethlehem, de stad van David, naar Jeruzalem, de latere hoofdstad van het land. Daarna ging de weg verder naar het noorden en liep langs Bethel, de hoofdstad van het tienstammenrijk ten tijde van Jerobeam naar Sichem, het centrum van Samaria. Vanuit noord en zuid was Jeruzalem dus goed bereikbaar. De hoofdweg van noord naar zuid liep er langs. Daarnaast was er een weg van en naar de Middellandse Zee in het westen en van en naar Jericho, de Jordaan, de Dode Zee en het Overjordaanse in het oosten.

Jeruzalem als hoofdstad

De Israëlieten hebben in de tijd van koning David – zo'n 3000 jaar geleden – om meerdere redenen Jeruzalem tot hoofdstad gemaakt. Deze redenen waren de volgende:

1. De Kanaänieten en de Filistijnen hadden niet de moeite genomen om in de woestijn van Judea te gaan wonen. Zij hadden o.a. de kuststrook voor zichzelf ter bewoning gezocht. Er woonden daardoor vrij weinig mensen in het gebied van Jeruzalem en daar omheen. Dit betekent niet, dat er helemaal niemand woonde. Het betekent dat het er niet zo druk bevolkt was als langs de kust. Er woonden echter al wel mensen in Jebus en Salem. De Israëlieten konden zich hier gemakkelijk vestigen.
2. De bergen van de woestijn van Judea boden een natuurlijke bescherming tegen aanvallen van de vele vijanden die de Israëlieten om zich heen hadden, te weten de Filistijnen en de Kanaänieten in het westen, de Moabieten en de Ammonieten in het oosten en de Edomieten en de Amalekieten in het zuiden. Jeruzalem kon goed verdedigd worden tegen vijandige legers die speciaal opgetrokken waren om tegen Jeruzalem te strijden. Jeruzalem was niet alleen omringd door bergen, maar zelf ook op twee bergruggen gebouwd. Het werd beschermd door de omliggende dalen, te weten de Kidron vallei in het oosten, tussen Jeruzalem en de Olijfberg gelegen, het dal van Ben-Hinnom in het westen en zuiden. Alleen in het noorden was de stad kwetsbaar. Er was ook daar echter een stevige muur die bescherming tegen mogelijke aanvallen moest bieden.
3. Daarnaast lag Jeruzalem ver verwijderd van de twee hoofdwegen die dwars door het land liepen en die de verbindingsweg waren voor de volkeren rondom. De zeeweg liep in het westen langs de zee en de koninklijke weg liep in het oosten door het Jordaandal. Als de legers van de Egyptenaren onderweg waren naar Assyrië, of als de legers van Assyrië onderweg waren naar Egypte, kwamen zij in ieder geval niet langs Jeruzalem, zodat de inwoners van

Jeruzalem niet bang hoefden te zijn "en passant" even door de vijandige legers aangevallen te worden.

4. De aartsvaders waren herders, niet van "grootvee", maar van kleinvee, zoals schapen en geiten. Toen Abraham uit Egypte runderen meegenomen had, kwam hij in de problemen, omdat er in de woestijn niet voldoende voedsel was voor het grootvee.

Toen de Israëlieten uit Egypte kwamen, waren zij herders van kleinvee. Schapen en geiten kunnen heel gemakkelijk leven in de woestijn. Runderen kunnen dat niet. Runderen trekken met hun tong het malse gras uit de wei. Zij hebben zacht en lang gras nodig. Schapen en geiten pakken met hun tanden alles "wat los en vast zit", zelfs de kortste en de kleinste sprietjes en twijgjes. Runderen kunnen ook niet goed tegen de berghellingen oplopen, wat schapen en geiten wel kunnen.

Waar was voldoende "weidegrond" voor de schapen en de geiten van de Israëlieten? In de woestijn van Judea. Hier waren geen grasweiden, maar wel waren er overal sprietjes en twijgjes. In de winter groeide er veel in de woestijn. In de zomer droogde dit alles op en bleef verdord in de velden en op de heuvels staan, zodat de schapen en de geiten het gemakkelijk konden eten.

5. Er was bij Jeruzalem een bron (Gihon) die het hele jaar de stad van drinkwater kon voorzien. In vroeger tijden moet de bron 50.000 liter water per uur geleverd hebben...! Midden in de woestijn gelegen was er voldoende water om te drinken, om de tuin te besproeien en om religieuze baden te nemen.

In de tijd van koning Hizkia hebben zijn ingenieurs zelfs een speciale tunnel met een lengte van 553 meter gegraven waardoor het water van de Gihonbron in de poel van Siloam

in de stad zelf kwam, waarna zij de bron aan de buitenkant van de stad afsloten (2 Kronieken 32:30). Deze tunnel daalde over een lengte van 553 meter 2,18 meter af. Een vijand die de stad belegerde had daardoor geen water, terwijl de mensen in de stad altijd voorzien waren van voldoende water.

Bedenk, dat daarnaast veel huizen ook nog eigen “cisternen” (dat zijn waterreservoirs) hadden, waarin zij in de winter het regenwater opvingen om dit in de droge tijd in de zomer te kunnen gebruiken. Men hoefde dus vaak niet eens naar de bron om water te halen. Men had zijn eigen watervoorraad. Deze cisternen waren in de rotsgrond uitgehouwen reservoirs, die vaak enorme hoeveelheden water konden bevatten.

Veel huizen in Jeruzalem hadden zelfs twee cisternen. De ene was voor het opvangen regenwater dat vanaf het ronde dak in het reservoir was opgevangen. Dit werd als drinkwater gebruikt. Omdat er geen licht en lucht bij dit water kwam, bleef dit water steeds van goede kwaliteit. De andere bevatte water dat in de tuin was opgevangen. Dit werd gebruikt om zichzelf en de kleding te wassen.

Bij de later gebouwde tempel waren 36 cisternen met een totale capaciteit van maar liefst 16 miljoen liter water! Eén van deze cisternen was 19 meter diep en bevatte 12 miljoen liter water.

Tegenwoordig zijn er nog steeds cisternen in Jeruzalem. Zo’n anderhalve eeuw geleden waren er 992 cisternen in Jeruzalem, waarvan 950 in de oude stad. Zo’n vijftig jaar geleden waren er 1053 cisternen, die met elkaar zo’n miljard liter water konden bevatten... Hierdoor kwamen de inwoners van Jeruzalem tijdens de vrijheidsoorlog in 1948 niet om van de dorst, ook al hebben zij het in die tijd erg zwaar gehad.

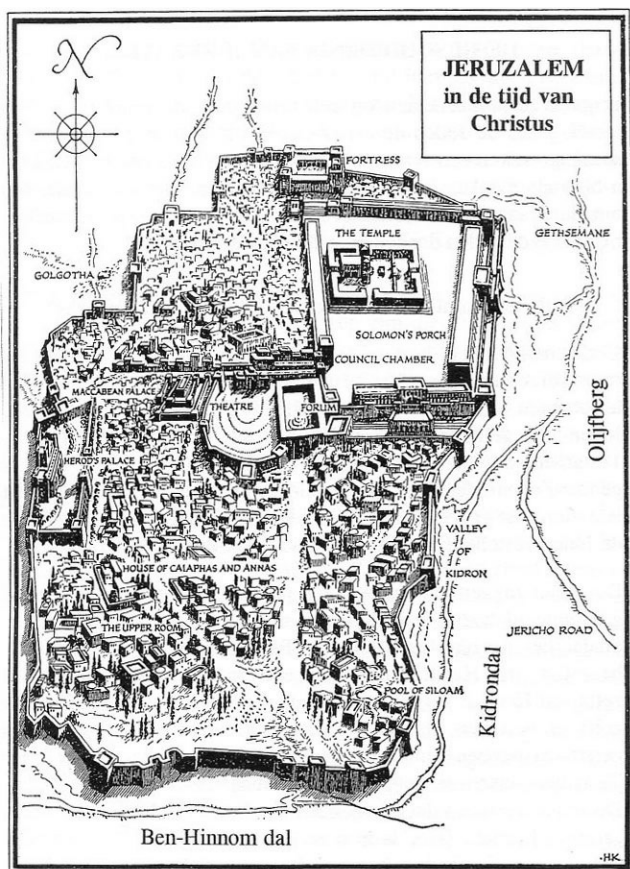
6. Hier was de stad Salem, waar Melchizedek als een groot koning en als een priester van de Here God geleefd had. Hier had – volgens de Joodse overlevering – Sem al een studiecentrum, waar God gediend werd. Melchizedek was geen priester van de hoogste god van de Kanaänieten, zoals een aantal geleerden beweert, maar van de God van de Bijbel. Als hij een afgodendienaar geweest zou zijn, zou het ontoelaatbaar zijn geweest dat hij Abraham gezegend had en zou hij ook niet zo voor het voetlicht gehaald zijn in de Hebreeënbrief en zou hij geen beeld van de Here Jezus geweest zijn.
7. Jeruzalem is gebouwd rond de berg Moria, waar Abraham eens zijn zoon op het altaar gelegd had (2 Kronieken 3:1 “de berg Moria” is de plaats van dit altaar). Dit betekent, dat dit gebied van grote geestelijke betekenis was voor de Israëlieten. Hier had Abraham zijn zoon op het altaar gelegd. Hier was Abraham openbaar geworden als de grote geloofsheld. Hier had God tot Abraham gesproken. Hier lagen de geestelijke wortels van het volk.

Deze stad is ook voor ons van groot geestelijk belang. Het is de stad, die God Zelf uitgekozen heeft om er te wonen. Het is de stad waar God voorzien heeft in onze nood, onze verlorenheid. Het is de stad waar de één stierf in de plaats van de ander. Zoals bij Abraham en Izaäk de ram stierf in de plaats van Izaäk, zo stierf hier de Here Jezus in onze plaats. Het is de stad die God Zelf uitgekozen heeft, opdat daar de Here Jezus zou lijden en sterven, zou opstaan uit de dood en zal terugkomen. Jeruzalem is voor ons “de stad van de grote Koning”. Het is de stad, waar de weg naar het Vaderhart van God voor ons bereid is. Daarom staan wij in Jeruzalem op heilige grond.

Wij bezoeken deze stad om God en de Here Jezus beter te leren

kennen. Hier hebben wij in zekere zin “onze poort naar de hemel”. Hiermee bedoelen wij niet, dat de stad zelf ons in de hemel kan brengen, maar dat in deze stad onze verlossing tot stand gekomen is. Daarom hebben wij Jeruzalem lief, bidden voor haar, zingen over haar, dromen van haar en zijn dankbaar als wij binnen haar poorten mogen zijn.

Hoe gaat u mee op onze reis naar Israël? Alleen maar als een toerist, of ook als een gelovige? Gaat uw hart ook mee op ons bezoek aan deze heilige stad?

Schets van Jeruzalem ten tijde van de Here Jezus.
Het gedeelte van de stad dat vanaf het tempelplein naar de “onderkant” van de
tekening loopt, was Jebus, de stad van David.

3. De geschiedenis van Jeruzalem

Ik ga u eerst meenemen op een reisje door de geschiedenis van Israël, zoals de Joden deze bezien. Het is best mogelijk dat u bij sommige zaken een vraagteken zult zetten. Het is ook mogelijk dat u bij andere zaken heel verrast zult opkijken. Het gaat echter niet om de vraag hoe u denkt over de geschiedenis van Jeruzalem, maar hoe de Joden denken over deze geschiedenis.

Is de informatie die de Joden geven wel betrouwbaar?

Christenen hebben de neiging om alles wat de Joden geloven als “zelfverzonnen fabels” te bestempelen en vervolgens aan de kant te schuiven. Op grond waarvan vellen wij dit oordeel? Stel, dat de Joden wél gelijk hebben? De Bijbel zelf bewijst in het Nieuwe Testament dat er in de tijd van het Oude Testament veel meer gebeurd is dan daar aan ons verteld wordt. Het Nieuwe Testament laat zien, dat er wel degelijk waarde gehecht moet worden aan wat de Joden vertellen. Wij geven u enkele voorbeelden.

- De Joden zeggen dat Henoch een profeet was die over de eindtijd geprofeteerd heeft. U vraagt zich af waar ze het vandaan halen, omdat het nergens in het Oude Testament te vinden is? Judas bevestigt, dat Henoch inderdaad een profeet was. Judas vertelt zelfs wát Henoch geprofeteerd heeft! Zie Judas :14,15. Judas weet zelfs te vertellen, dat de aartsengel Michaël en de duivel ooit gestreden hebben om het lichaam van Mozes, terwijl het Oude Testament daarover niets vertelt.

Maar Michaël, de aartsengel, durfde, toen hij met de duivel in twist gewikkeld was over het lichaam van Mozes, geen smadelijk oordeel uitbrengen, doch hij zeide: De Here straffe

u! (Judas :9)

- De Joden vertellen dat de vijanden van Mozes in Egypte Jannes en Jambres heetten. “Hoe komen ze er bij?” vraagt u. Paulus bevestigt, dat ze inderdaad zo heetten.
Zoals Jannes en Jambres, de tegenstanders van Mozes, staan ook dezen de waarheid tegen; (2 Timotheüs 3:8)

- De Joden vertellen, dat er tijdens de woestijnreis een rots met hen mee rolde door de woestijn en dat die rots water gaf. Een vreemd verhaal? Paulus bevestigt dat dit waar is!
want zij dronken uit een geestelijke rots, welke met hen medeging, en die rots was de Christus. (1 Corinthe 10:4)

- Als wij op onze reis bij Golgotha aankomen, zult u zien, dat de Joden vertellen, dat hier de schedel van Adam begraven is. U trekt uw wenkbrauwen op? Realiseer u, dat het Nieuwe Testament aansluit bij deze Joodse gedachte en bevestigt dat Golgotha de “schedelplaats” is. Het Nieuwe Testament corrigeert dan de Joodse leer niet door te zeggen, dat het hier gaat over de schedel van iemand anders. Het Nieuwe Testament noemt alleen het feit en sluit hierbij aan bij de Joodse leefwereld.
En toen zij aan de plaats gekomen waren, die Schedel genoemd wordt, kruisigden zij Hem daar (Lucas 23:33)

De houding die veel christenen innemen door te doen alsof de Joden de grootste geestelijke dwazen zijn die er op aarde rondlopen, is niet alleen arrogant en dwaas, maar ook ongeestelijk en onbijbels! Vergeet niet dat de schrijvers van het Nieuwe Testament Joden waren, die ons vanuit het Joodse gedachtegoed laten wie de Here Jezus is en wat de Gemeente is. Nergens in het

Nieuwe Testament wordt afgegeven op de Joodse denkwereld. Realiseer u, dat zelfs de Here Jezus bevestigde dat de Joodse leraars in hun onderwijs en leringen niet dwaalden. Hij gaf de mensen, ook Zijn discipelen, opdracht om te luisteren en gehoor te geven aan de leer van de Joodse leiders, zie Mattheüs 23:1-3:

*“Toen sprak Jezus tot de scharen en tot Zijn discipelen, zeggende: De schriftgeleerden en de Farizeeën hebben zich gezet op de stoel van Mozes. **Alles dan, wat zij u ook zeggen, doet dat en onderhoudt dat**, maar doet niet naar hun werken, want zij zeggen het wel, maar doen het niet.”*

De uitdrukking “*zij hebben zich op de stoel van Mozes gezet*” betekent niet, dat zij zichzelf in de plaats van Mozes gesteld hadden, maar dat zij op de leraarsstoel in de synagoge zaten. Deze stoel heette “*de stoel van Mozes*”. Vanaf deze stoel werd de wet van Mozes onderwezen. De Heer bevestigt hiermee, dat zij correct zijn als zij de Bijbel uitleggen vanaf deze stoel. De Heer was het niet eens met hun levenswijze en de wijze waarop zij wilden dat de mensen zouden leven. Hij was het wel eens met hun leer. Wilt u hierin niet naar de Here Jezus Zelf luisteren en Zijn oordeel over de Joodse leiders aanvaarden? Of meent u dat u het beter weet dan de Here Jezus? Het is jammer dat in de kerk zo vaak ten onrechte afgegeven is op de leer van de Joodse leiders, waardoor wij menen, dat wij hierin de Here Jezus navolgen. Overal in de Bijbel trachtten de schrijvers en sprekers juist aan te sluiten bij het Joodse denken. Dit deden zij onder inspiratie van de Heilige Geest. Moeten wij ons hiertegen verzetten?

De vraag kan gesteld worden, hoe de Joden de geschiedenis van Jeruzalem bezien. Als u dat hoort, wordt u stil, ongeacht de vraag of u hen kunt volgen of hun mening niet kunt overnemen. Het gaat immers niet over de vraag wat u van hun gedachtegoed vindt. Het gaat alleen over de vraag of u er eens naar wilt luisteren. En als

u dat doet, zult u merken, dat ze uw blik op de Bijbel vergroten. Want als het waar is wat zij zeggen over de geschiedenis van Jeruzalem, dan wordt alles wat u in de Bijbel over deze stad leest alleen maar mooier, grootser en waardevoller.

Wat heeft Adam met Jeruzalem te maken?

In hun denken over Jeruzalem en over het gebied van Jeruzalem toen dit nog niet “Jeruzalem” heette, gaan de Joden heel ver terug in de geschiedenis. Wij zullen u later laten zien, dat ook wij een heel eind terug kunnen gaan als wij de Bijbel bestuderen. Wij kunnen dan teruggaan tot de tijd van Melchizedek, Abraham en Izaäk, ook al heette de plaats toen nog niet “Jeruzalem”. De Joden gaan echter helemaal terug tot de tijd van Adam. Zullen wij hen eens volgen in die zoektocht in de geschiedenis? Als wij dit doen, denk er dan aan, dat de apostel Paulus in 1 Corinthe 15:45-49 ook een vergelijking trekt tussen Adam en de Messias, de Here Jezus en dat hij duidelijk maakt, dat de Here Jezus de vervulling van Adam is, dat Hij de laatste Adam is. Als u naar de Joden luistert, kunt u de apostel Paulus hierin ook beter begrijpen. Realiseer u ook, dat God steeds in de Bijbel gezegd heeft, dat er in de gehele wereld maar één plaats mocht zijn waar een altaar mocht staan: de plaats die God uitgekozen had, Jeruzalem. Zie bijvoorbeeld Deuteronomium 17:8, waar staat: “...*dan zult gij u begeven naar de plaats die de Here, uw God, verkiezen zal.*” Hier gaat het niet over het land Israël, maar over de stad Jeruzalem. Verzoening voor de zonden mocht van oudsher alleen in Jeruzalem geschieden en aldaar ook nog alleen op de speciale plaats die God aangewezen had: de tempelberg!

Voor de Joden was Jeruzalem de plaats waar Adam en Eva geschapen werden voordat zij door God in de hof van Eden gebracht werden. Genesis 2:8 zegt:

“Voorts plantte de Here God een hof in Eden, in het Oosten, en Hij plaatste daar de mens, die Hij geformeerd had.”

Terwijl de christenen er van uitgaan, dat Adam in de hof van Eden geschapen is, zeggen de Joden op grond van deze tekst, dat Adam niet in de hof van Eden geschapen is, maar daar later door God naartoe gebracht is. En zo staat het inderdaad ook in deze tekst!

In de Joodse overlevering wordt geleerd, dat Adam geschapen is op de plaats die later Jeruzalem heette en dat hij werd geschapen op de plaats waar later het brandofferaltaar in de tempel stond. Dit betekent, dat hij geschapen is op de plaats van de verzoening en met de grond van de plaats van de verzoening...!

Nadat Adam gezondigd had werd hij uit de hof van Eden verdreven en keerde hij terug naar de plaats waar hij geformeerd was, naar het latere Jeruzalem. Om verzoening te doen voor zijn zonde, bouwde hij daar een altaar. Dit altaar op deze plaats is hier door de tijden heen blijven staan. Soms was het nodig het een beetje te restaureren, maar altijd bleef daar op die ene plek dat altaar staan. Na de zondvloed restaureerde Noach dit altaar en offerde aan God, waarna God het teken van de regenboog gaf. Op dit altaar offerden Melchizedek en later Abraham. Zo werd dit altaar niet alleen de plaats van verzoening, maar ook het teken van Gods voorzienigheid en bescherming. Als de Psalmist terugblijkt in dat verre verleden, zegt hij:

“In Salem was immers zijn tent, en op Sion Zijn woning.” (Psalm 76:3)

Let erop, dat het hier niet gaat om een tabernakel of tempel in de tijd van Asaf. Het gaat over de tijd dat Jeruzalem nog Salem heette! Toen was daar al een speciale plaats voor de dienst van God!

Hier woonde Melchizedek

Hier komen wij Melchizedek tegen. Was “Melchizedek” een naam of een titel? Zoals “Farao” geen naam maar een titel was, zo was Melchizedek volgens de Joden ook geen naam maar een titel. Een andere titel, die hierop lijkt is “Adonizedek” wat “heer der gerechtigheid” betekent. Zo betekent “Melchizedek” “koning der gerechtigheid”. Deze Melchizedek was wel een beeld van de Here Jezus. Hij was echter niet de Here Jezus Zelf, zoals sommige christenen denken. Zij denken dit, omdat zij de betekenis van de uitspraken over Melchizedek in de Hebreeënbrieff verkeerd uitleggen. Zij zien namelijk niet, dat hier op een Joods-christelijke wijze over Melchizedek gesproken wordt. Aangenomen wordt dat de man die “koning der gerechtigheid” of “koning over Zedek” was en die verder niet in de Bijbel omschreven wordt, dezelfde was als Sem, de zoon van Noach. “Zedek” zou dan een andere naam voor het latere Jeruzalem zijn. En inderdaad wordt Jeruzalem later in de Bijbel ook de stad van gerechtigheid genoemd. Op deze plaats zou de gerechtigheid onderwezen zijn.

De latere stad Jeruzalem bestond in vroeger dagen ook al uit twee delen. In later tijden heette het dat er een “benedenstad” en een “bovenstad” in Jeruzalem waren. De benedenstad, die ook wel Salem genoemd werd, lag aan de oostkant; de bovenstad, die Jeru genoemd werd, lag aan de westkant. De benedenstad lag op een lagere berg dan de bovenstad. Het deel van de benedenstad dat tot aan de oostkant van de tempelberg liep, was ook bekend als het land Moria. Hier legde Abraham zijn zoon Izaäk op het altaar, zoals wij later zullen zien. Toen later de beide delen tot één stad gemaakt werden, werd de naam van de stad Jeruzalem.

Wij weten dat in het Heilige der Heiligen van de tempel te Jeruzalem een speciale steen lag, die de “Evven Sjetijah” genoemd werd. Dit woord betekent “Steen van het fundament”. Op deze

steen stond tijdens de eerste tempel de ark des verbonds. In de tijd van de tweede tempel, toen er geen ark des verbonds in het Heilige der Heiligen stond en dit vertrek leeg was, was hier alleen deze steen.

De Islamieten vereren ook deze rots die het hoogste punt van de tempelberg is. Zij geloven, dat Mohammed vanaf deze plaats op zijn gevleugeld paard naar de hemel is vertrokken.

Wat weten wij van deze steen?

De ervaring van Jakob in Jeruzalem

Toen Jakob gevlucht was voor zijn broer Ezau, kwam hij op een plek die in onze vertaling als volgt vermeld is:

“Jakob vertrok uit Berseba en ging naar Haran. En hij bereikte een plaats, waar hij bleef overnachten, omdat de zon ondergegaan was. En hij nam een van de stenen der plaats, legde die onder zijn hoofd en ging op die plaats slapen.” (Genesis 28:10,11)

In het Hebreeuws staat niet dat hij op **een** plaats kwam, maar dat hij op **de** plaats kwam. Het woord “**de plaats**” komen wij in de geschiedenis van Abraham en Izaäk (Genesis 22) een aantal keren tegen. Het blijkt, dat het land Moria waar later de tempel gebouwd zou worden in het bijzonder “de plaats” genoemd wordt. Als je het Hebreeuwse woord voor “de plaats” “Makom” in het Nederlands vertaalt, betekent het in het bijzonder: “Toevluchtsoord”. Daarom noemden de Joden Amsterdam “Mokum”. Het is afgeleid van “makom” en betekent “toevluchtsoord”. Amsterdam was hun toevluchtsoord in een tijd van vervolging.

Eigenlijk zegt Genesis 22 eerst dat Abraham te Makom aankwam en dat later Jakob ook te Makom aankwam. In de geschiedenis van

Abraham en Izaäk kunt u lezen dat hier een altaar stond. In onze vertaling staat dat Abraham daar “**een**” altaar bouwde (Genesis 22:9). In het Hebreeuws staat hier, dat Abraham “**het**” altaar bouwde². Ook hij restaureerde het altaar dat hier stond, sinds Adam het er gebouwd had, op de enige plaats waar God wilde dat aan Hem offers gebracht zouden worden!

² De Herziene Staten Vertaling en de Naardense Bijbel hebben dit correct vertaald.

Jakob komt dus te Makom aan en slaapt er met zijn hoofd op een steen. Hier droomt hij, dat deze “plaats” de toegangspoort” naar de hemel is. Hier is een ladder naar de hemel. Hier stijgen engelen op langs de ladder en dalen zij af. Hier is God te ontmoeten! Nadat Jakob ontwaakt is, gebruikt ook hij weer het woord “de plaats” (makom) dat u dus niet moet zien, zoals wij over de ene of andere plaats of plek spreken. Dan zegt Jakob:

“Waarlijk, de HERE is aan deze plaats, en ik heb het niet geweten. En hij vreesde en zei: Hoe ontzagwekkend is deze plaats. Dit is niet anders dan een huis Gods, dit is de poort des hemels.” (Genesis 28:16,17)

Terwijl onze vertalers wisten, dat het Hebreeuwse woord “Bethel” hier vertaald moest worden als “Huis Gods” hebben ze dat in vers 19 niet gedaan, waardoor het lijkt alsof Jakob niet in Salem maar in de stad Bethel was. Neen, hij zei opnieuw, dat hier het “huis Gods” was. Even later lezen wij, dat hij het volgende gezegd heeft:

“En deze steen, die ik tot een opgerichte steen gesteld heb, zal een huis Gods wezen.” (Genesis 28:22)

Het woord “een huis Gods” kan ook als “Gods huis” vertaald

worden. Als een profeet zegt Jakob dan al, dat hier eens Gods huis, de tempel zal staan!

Mozes' verlangen naar Jeruzalem

Later lezen wij, dat Mozes een heel bijzonder verzoek had. Hij vroeg aan God:

“Laat ik toch naar de overzijde mogen trekken en het goede land zien, dat aan de overkant van de Jordaan ligt, dat schone bergland en de Libanon.” (Deuteronomium 3:25)

Het woord **“bergland”** moet eigenlijk letterlijk vertaald worden als **“de berg”**. Mozes vraagt aan God: “Mag ik alstublieft de berg zien?” Welke berg wilde hij zien? Er is maar één berg die hij kan hebben willen zien, dat is de berg waar Adam, Melchizedek, Abraham en Jakob waren. Het is de berg waar in later tijden de tempel gebouwd zou worden. Aangenomen wordt dat Mozes hier op de berg Moria had willen bidden en dat hij het volk had willen vertellen, dat dit de plaats was die God bestemd had om er later de tempel te mogen bouwen. Hij mocht er echter niet naartoe.

In Deuteronomium 3:25 wordt ook gesproken over **“de Libanon”**.

Laat ik toch naar de overzijde mogen trekken en het goede land zien, dat aan de overkant van de Jordaan ligt, dat schone bergland en de Libanon.

De Joden zeggen, dat hiermee niet de berg de Libanon bedoeld wordt, maar dat dit een verwijzing naar de te bouwen tempel is. In het Hebreeuwse woord Libanon zitten namelijk de letters lbn van het Hebreeuwse woord laban, dat “wit maken” betekent. Het gaat hier dan om de betekenis van de tempel waarvan Jesaja gezegd heeft:

“Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.” (Jesaja 1:18)

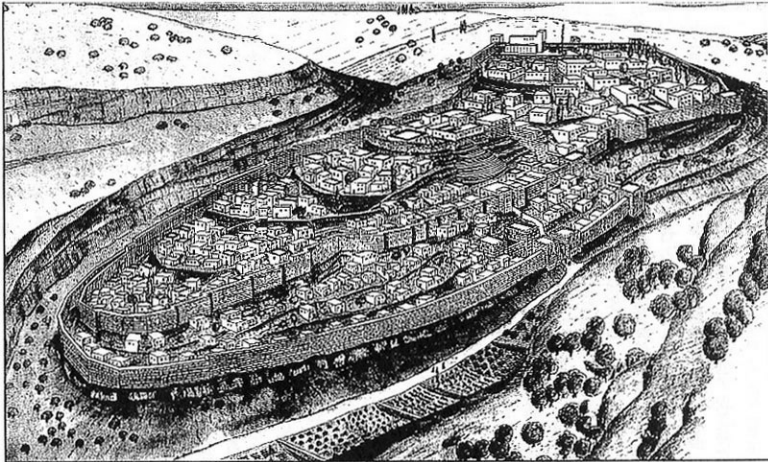
Wij zagen reeds dat het westelijk deel van de tempelberg behoorde bij de bovenstad en dat het oostelijk deel behoorde bij de benedenstad. In feite liep er dus een kloof dwars door de tempelberg. Wij horen hier meer over in de tijd van Jozua. Toen Jozua het land onder de stammen verdeelde, maakte hij een heel bijzondere deling.

“Vervolgens liep de grens op naar het dal Ben-Hinnom, naar de zuidelijke berghelling van de Jebusieten, dat is van Jeruzalem; dan liep de grens op naar de top van de berg, die westelijk tegenover het dal Ben-Hinnom aan het noordelijke uiteinde van de vallei der Refaieten ligt...” (Jozua 15:8)

“De berg” die hier genoemd wordt, is Moria, de latere tempelberg. Nu blijkt, dat het ene deel van de tempelberg in het gebied van de stam van Benjamin komt te liggen en dat het andere deel van de tempelberg in het gebied van de stam van Juda komt te liggen. Het westelijk deel van de tempelberg behoort aan Benjamin; het oostelijk deel aan Juda. Dit laat zien, dat de tempelberg de stammen van Israël wil verenigen in de dienst van God.

In de geschiedenis van Israël neemt Jeruzalem een zeer belangrijke plaats in. De stad heeft de Joden altijd verteld van Gods trouw en de speciale plaats die Hij hier gegeven had, opdat de zondaar verzoening zou ontvangen en weer in contact met God zou kunnen komen. Is dat voor ons als christenen eigenlijk ook niet een heel bijzondere gedachte? Want waarom stierf de Here Jezus uitgerekend in Jeruzalem? Had Hij niet even goed in Bethleem of in Nazareth gekruisigd kunnen worden? Neen. Hij stierf op de enige plaats in de gehele wereld die God uitgekozen had, opdat

daar verzoening voor de zondaar zou geschieden. Nu wij dit weten, staan wij ineens heel dicht naast de Joden. Wij zijn zelfs blij met wat zij ons over Jeruzalem weten te vertellen. Nu worden de Here Jezus en Zijn sterven voor ons ook ineens veel duidelijker. Nu kunnen ook wij zeggen: “Ja, Jeruzalem is een heilige stad!”

Reconstructie van de stad van David (het vroegere Jebus). Duidelijk is te zien, dat de stad gebouwd was op een rots. Links op de voorgrond waren de latere tuinen van Salomo. Duidelijk is te zien dat ze terrasvormig aangelegd waren.

4. De stad van Gods keuze

Jeruzalem is de stad die God Zelf uitgekozen heeft uit alle steden van de gehele wereld om daar te wonen en om van daaruit Zijn Woord over de gehele aarde te doen uitgaan.

“Maar de plaats, die de Here, uw God, uit het gebied van al uw stammen verkiezen zal om daar Zijn Naam te vestigen, om daar te wonen, die zult gij zoeken en daarheen zult gij gaan. Daarheen zult gij brengen uw brandoffers en slachtoffers, uw tienden en uw wijgeschenken, uw gelofteoffers en uw vrijwillige offers, de eerstgeborenen van uw runderen en van uw kleinvee. Daar zult gij eten voor het aangezicht van de Here, uw God, en u verheugen, gij en uw huisgezinnen, over alles wat gij ondernomen hebt, waarin de Here, uw God, u gezegend heeft.” (Deuteronomium 12:5-7; zie ook Deuteronomium 14:23,24; 16:2-6,11)

“De plaats” die hier genoemd wordt, is de stad Jeruzalem en in het bijzonder de berg Moria, waar Abraham eens was (Genesis 22) en die toen *“de Berg des Heren”* genoemd wordt, dat is de latere tempelberg. Dit betekent, dat God hier in Deuteronomium al duidelijk maakte, dat Hij Zijn Naam zou vestigen in de stad Jeruzalem. Jeruzalem is dus belangrijk als woonplaats van God. Overigens is *“de plaats”* de vertaling van het Hebreeuwse woord *“makom”*, dat ook *“toevluchtsoord”* betekent. Waar God ging wonen, had de mens een toevluchtsoord.

De stad van gebed

De stad is voor de Israëlieten altijd zo belangrijk geweest, dat, als zij ergens anders waren, zij zich bij hun gebeden altijd naar de stad en de tempel richtten. Salomo had dit ingesteld toen hij de tempel gebouwd had.

“Ook wanneer een vreemdeling die niet tot Uw volk Israël behoort, ter wille van Uw Naam uit verren lande komt, (want men zal horen van Uw grote Naam, Uw sterke hand en Uw uitgestrekte arm), en hij komt bidden in dit huis, hoor Gij dan in de hemel, de vaste plaats uwer woning, en doe naar alles wat de vreemdeling tot U roept, opdat alle volken der aarde Uw Naam leren kennen, zodat zij U vrezen zoals Uw volk Israël, en weten, dat Uw Naam uitgeroepen is over dit huis dat ik gebouwd heb.

Wanneer Uw volk ten strijde trekt tegen zijn vijand langs de weg waarop Gij hen zendt, en zij bidden tot de Here in de richting van de stad die Gij verkoren hebt, en van het huis dat ik voor Uw Naam gebouwd heb, hoor dan in de hemel naar hun gebed en smeking, en verschaf hun recht.

*Wanneer zij tegen U zondigen (er is immers geen mens die niet zondigt) en Gij op hen toornigt wordt en hen overlevert aan een vijand, zodat men hen als gevangenen wegvoert naar het land van de vijand, ver of nabij, wanneer zij het dan ter harte nemen in het land waarheen zij weggevoerd zijn, zich bekeren, en tot U smeken in het land van wie hen weggevoerd hebben en zeggen: wij hebben gezondigd, ongerechtigheid bedreven en goddeloos gehandeld, wanneer zij zich dan tot U bekeren met hun gehele hart en hun gehele ziel in het land hunner vijanden die hen weggevoerd hebben, en **wanneer zij tot U bidden in de richting van het land dat Gij hun vaderen gegeven hebt, van de stad die Gij verkoren hebt, en van dit huis dat ik voor Uw Naam gebouwd heb**, hoor dan in de hemel, de vaste plaats Uwer woning, naar hun gebed en naar hun smeking en verschaf hun recht.” (1 Koningen 8:41-49)*

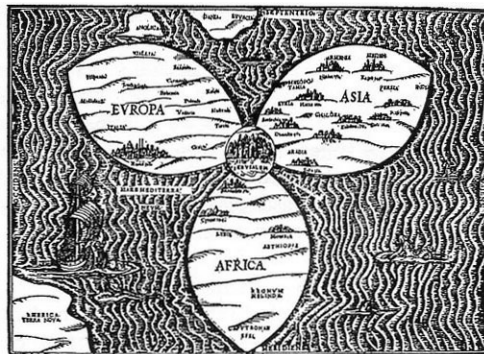
Opmerkelijk is het om in dit gebed van Salomo te zien, dat hij ook reeds bad voor de niet-Joden (“de vreemdeling”), die naar Jeruzalem zouden komen en in de tempel tot God zouden bidden. De tempel moest de plaats zijn waar God woonde, waar de offers

gebracht zouden worden en waar mensen uit alle volken zouden komen om tot God te bidden. Zo mogen ook wij – zij het in gedachten – staan op de plaats die God voor Zichzelf heeft uitgekozen en hier Hem danken, dat wij Hem mogen kennen en tot Zijn kinderen mogen behoren.

Terwijl wij als christenen niet de gewoonte hebben om onze kerkgebouwen in de richting van Jeruzalem te bouwen en niet gewend zijn om in de richting van de tempel te bidden, zien wij dat ook Daniël bij het geopende venster bad, opdat hij zijn gebeden kon richten naar Jeruzalem, naar de plaats van Gods woning.

De Here Jezus had daarom ook een geliefde plaats op de Olijfberg om er te bidden, omdat Hij vanaf de Olijfberg Zich kon richten op het tempelgebouw, de plaats van Gods woning.

Realiseer u, dat als de Joden in de richting van Jeruzalem bidden, zij bidden alsof zij op dat moment in Jeruzalem zijn. Zoals zij met Pasen de uittocht vierten alsof zij er zelf bij waren, zo bidden zij, alsof zij op dat moment in Jeruzalem staan. En voor hun gevoel staan zij daar ook!

Jeruzalem als centrum van de wereld.

Jeruzalem ligt op deze tekening uit ongeveer 1580 in het centrum van drie werelddelen. Aan de bovenkant zijn Engeland en Denemarken getekend. Links onder is Amerika getekend.

5. De naam van de stad

De stad komt al in zeer oude beschrijvingen voor, dat wil zeggen, in de tijd die nog ouder is dan de tijd waarin de Bijbel geschreven werd. Mozes is de oudste schrijver van de Bijbel. Vóór Mozes werd er bij de andere volken echter al over de stad Jeruzalem geschreven. De eerste vermelding van de stad Jeruzalem is in Egyptische geschriften uit de tijd van de aartsvaders. De naam van de stad werd waarschijnlijk uitgesproken als Roesjaliemoem. In de Tell el-Amarna brieven van de 14e eeuw voor Christus is het geschreven als Oeroesaliem. In Assyrië werd de stad Oersalimmoe genoemd.

In de Bijbel komen wij de naam van de stad tegen als Jeroesjalajiem. Het gaat hier om de stad, die wij eerst als “Salem” hebben leren kennen.³ In de Griekse vertaling van de Bijbel wordt de stad “Hierosolèma” genoemd. Het woord “hieros” waarmee de naam in het Grieks begint, betekent “heilig”. Zo duidt de Griekse naam erop, dat Jeruzalem “de heilige stad” is.

³ *En Melchisedek, de koning van Salem, bracht brood en wijn; (Genesis 14:19)
in Salem was immers zijn tent, en op Sion zijn woning; (Psalm 76:3)*

Eigenlijk is de naam van de stad de samentrekking van twee woorden. Er is verschil van mening wat het eerste woord moet zijn: “Jarrah” dat “vinden” betekent of “Jireh” dat “zien” betekent. Ook is er verschil van mening over het tweede woord. Is het “Sjalim” dat de naam van de west-semitische god “Sjoelmanoe” betekent of is het “Salem” dat “vrede” betekent? Betekent de naam Jeruzalem dat hier de god Sjoelmanoe gevonden werd en was de stad aan deze god gewijd, of betekent het dat hier vrede gezien wordt? Op grond van de geschiedenis van Abraham die hier plaats had, mogen wij aannemen, dat de naam van de stad betekende, dat God zal zien en voorzien in de vrede van de mens. Zie Genesis

22:14, waar staat, dat Moria de berg des Heren is waar de Here zal voorzien in de nood van de mens. Hier, op de berg des Heren werd later de tempel gebouwd. Hier werden offers gebracht. Hier werd het zondeprobleem van de mens opgelost en werd hij met God verzoend.

En Abraham noemde die plaats: De HERE zal erin voorzien; waarom nog heden gezegd wordt: Op de berg des HEREN zal erin voorzien worden. (Genesis 22:14)

In later tijden is op grond van deze twee woorden de uitleg voor de naam van de stad de volgende geworden: “Het fundament van vrede”.

Wij komen ook de naam Jebus tegen. Koning David heeft de stad Jebus veroverd. Ook de naam Zion/Sion komen wij tegen.

*Maar David veroverde de burcht **Sion**, dat is **de stad Davids**. (2 Samuël 5:7)*

*De inwoners van **Jebus** hadden tot David gezegd: Gij komt hier niet binnen – maar David veroverde de burcht **Sion**, dat is **de stad Davids**. (1 Kronieken 11:5)*

David noemde zijn deel van de stad: “*De stad van David*”.

Door de eeuwen heen heeft Jeruzalem vele namen gekregen; zeventig in totaal. Het is te veel om ze allemaal op te noemen. Wij noemen er een aantal:

- de stad
- Gods stad, stad van God
- de heilige stad
- de rechtvaardige stad

- de trouwe stad
- de stad van de waarheid
- de stad des vredes
- de schone stad
- Vuurhaard
- Ariël (dat is: Leeuw Gods)
- het centrum van de wereld
- de Woonplaats van de Almachtige
- steen der natiën

De naam van de stad in de Bijbel

Terwijl niet alleen Joden, maar ook vele christenen en de Islamieten aanspraak maken op de stad Jeruzalem, liggen hier vele stenen die vertellen van de geschiedenis van de stad, die in de verre oudheid geen christelijke stad was en geen Islamitische stad, maar een Joodse stad.

Volgens de archeologen bestaat de stad al meer dan 4500 jaar. De eerste periode van 1500 jaar was de stad een Kanaänitische stad. Na de verovering door David 3000 jaar geleden was de stad een Joodse stad. De Kanaänieten bestaan niet meer, zodat zij geen aanspraak kunnen maken op deze stad. De oudste rechten vallen daarmee automatisch toe aan het volk Israël.

De naam “Jeruzalem” komt 811 (of 881) keer voor in de Bijbel. Om het wat nauwkeuriger te zeggen: de naam “Jeruzalem” komt 657 (of 667) keer voor in het Oude Testament en 144 of 154 keer in het Nieuwe Testament. Ook al voelen wij als christenen ons nog zo verbonden met deze stad, wij zullen ons moeten realiseren, dat deze 657 keer uit het Oude Testament alleen te maken heeft met het volk Israël. De Gemeente van Jezus Christus bestond toen immers nog niet. Van de 154 keer in het Nieuwe Testament gaat het bijna steeds ook over Jeruzalem in verband met het volk Israël.

De Bijbel verbindt de stad Jeruzalem als nationaal, politiek en religieus centrum daardoor uitsluitend aan het volk Israël.

De naam van de stad in de Koran

In de Koran, het religieuze boek van de Islamieten, komt de naam “Jeruzalem” zelfs niet één keer voor...! Christenen en Islamieten bidden niet in de richting van Jeruzalem en kunnen vanuit de Bijbel en vanuit de Koran bezien geen enkele aanspraak op deze stad maken. Hoewel de Islamieten steeds roepen dat zij de oudste rechten hebben, doen zij hiermee aan geschiedvervalsing. Terwijl 3000 jaar geleden het land Israël en de stad Jeruzalem al in handen waren van het volk Israël, bestonden de Islam, de Islamieten en de Koran 1500 jaar geleden nog niet eens...

In de Jerusalem Post stond het volgende artikel van dr. Manfred R. Lehman. Hij schreef:

“Nu er weer veel over de status van Jeruzalem wordt gesproken, is het goed ons vertrouwd te maken met de waarheid over de respectievelijke sterkte van de Joodse, christelijke en Moslim banden met deze stad.

Jeruzalem wordt minstens 700 maal in de Hebreeuwse Bijbel genoemd. In de Koran wordt het geen enkele maal genoemd. Tijdens het leven van Mohammed was Jeruzalem een christelijke, Byzantijnse stad en haar kerken waren in de Byzantijnse stijl gebouwd.

De benaming “El Aksa” die in de Koran voorkomt, wat vertaald betekent: “de verst verwijderde moskee”, kan dus onmogelijk slaan op de moskee, die nu op het tempelplein staat. [In die tijd stond er namelijk geen moskee in Jeruzalem!]

Om Joden te verleiden tot de nieuw door hem gestichte

godsdiens van de Islam, stond Mohammed de moslims toe om zich in het gebed naar de richting van Jeruzalem te wenden, hoewel dat eigenlijk een Joods gebruik is. Maar toen hij al snel tot de ontdekking kwam, dat de Joden zich niet tot de Islam zouden bekeren, verbood hij om in de richting van Jeruzalem te bidden en gaf hij opdracht om alleen in de richting van Mekka te bidden. Dit verbod geldt tot nu toe.

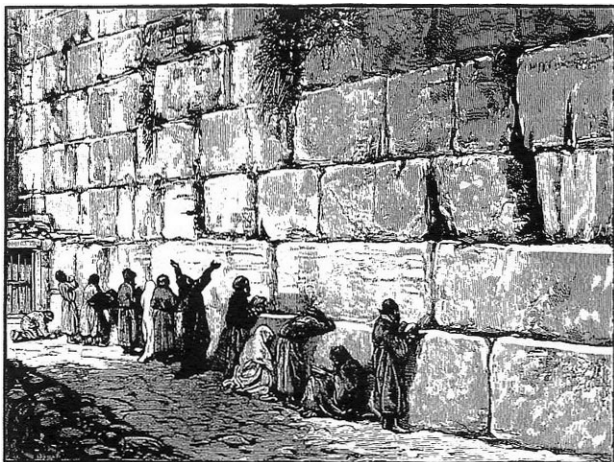
Het verbod om in de richting van Jeruzalem te bidden werd op 12 februari 624 uitgevaardigd.

Toen kalief Omar in 638 Jeruzalem veroverde, noemde hij de stad in de akte van overgave “Aelia” (stad), de oude heidense naam voor Jeruzalem sinds 135. Omar en de Islamieten toonden toen dat Jeruzalem geen enkel teken van “heiligheid” voor hen bezat.

De belangstelling voor Jeruzalem van de christenen is natuurlijk geheel gebaseerd op de Joodse geschiedenis en de aanwezigheid van de tempel ten tijde van de gebeurtenissen, die in de evangeliën vermeld zijn.

Gezien de historische feiten is het duidelijk, dat alleen de Joodse aanspraak op Jeruzalem werkelijke en altijddurende wortels heeft.”

Tot zover het artikel van dr. Manfred R. Lehman.

Bidden bij de Klaagmuur.
Duidelijk is te zien hoe onvoorstelbaar groot de onderste stenen zijn. De muur is
tegenwoordig 25 meter hoog.

6. Stad des vredes, stad van strijd

De stad des vredes heeft een bijzondere geschiedenis. In de loop der eeuwen is de stad wel 20 keer belegerd, 14 keer verwoest en 14 keer opgebouwd. Geen wonder dat er zoveel puin onder de huizen van de huidige stad ligt.

De Palestijnen en de Arabische Islamieten hebben keer op keer duidelijk gemaakt, dat zij niet zullen accepteren, dat de stad Jeruzalem de hoofdstad van de Joodse staat Israël zal zijn. De Palestijnen en de Islamieten eisen Jeruzalem op om de hoofdstad te zijn van de Islamitisch-Palestijnse staat. Om hun eisen kracht bij te zetten, doen ze met het grootste gemak aan geschiedenisvervalsing door te beweren, dat de Arabieren altijd in Jeruzalem gewoond hebben en de Joden niet. De werkelijkheid is, dat alleen in de tijd van 1948 - 1967 de Joden niet in Jeruzalem woonden, omdat ze er door de Jordaniërs uit verdreven waren. De Arabieren hebben toen de Joden die er woonden óf gedood óf uit de stad verdreven. Ze hebben in die tijd meer dan 53 synagogen en Joodse religieuze instituten verwoest.

Ter herinnering hebben wij hier nog de resten van de Choerwa-synagoge in de oude stad. Met de bouw van de synagoge was eeuwen tevoren, rond 1700, begonnen, om met vasten, gebeden, menslievendheid en klagen over het verbannen van de Heilige Geest de verlossing te bespoedigen. De synagoge is toen nooit voltooid. Het werd een ruïne en kreeg de naam “hachoerwa” wat “de ruïne” betekent. In 1856 werd de herbouw ter hand genomen. Toen de bouw gereed was, bleek het een prachtige synagoge te zijn en geen ruïne. Toch bleef de synagoge deze naam dragen. Sinds 1948 is hij weer een ruïne, verwoest door de Jordaanse soldaten.

Joodse eigendommen werden in 1948 afgepakt en aan Arabieren gegeven. Joodse grafstenen werden gebruikt als straatstenen of als

urinoirs voor de soldaten. Het is waar, dat er in 1967 geen Joods “leven” was in de oude stad. Geen wonder, de Arabieren hadden het Joodse leven eruit verdreven. Maar vóór 1948 was er een sterke Joodse gemeenschap in Jeruzalem.

In 1967 is de stad met Klaagmuur en tempelplein door de Israëlische soldaten terug veroverd op de Arabieren. Die dag is een bijzondere dag in Israël's geschiedenis geweest. Hij is door zeer velen ervaren als een heilige dag van Gods ingrijpen. Velen in Israël hebben die dag het gevoel gehad, dat God weer net als in de dagen van de Bijbel Zijn heerlijkheid openbaarde.

Toen kolonel Mordechai Gur (die ook wel “Motta” genoemd werd) als commandant van de parachutistenbrigade over de radio het bevel gaf de heilige plaats te veroveren, was dit een bijzonder moment. Hij zei: “Aan de commandanten van alle regimenten. Wij gaan naar de Oude Stad, wij gaan naar de Klaagmuur. Duizenden jaren heeft ons volk voor dit moment gebeden. Israël verwacht dat wij zullen overwinnen. Doe je best!” Onder Gods leiding en voorzienigheid moesten de soldaten in opdracht van God de verhoring van de gebeden bewerken, gebeden die ontelbare Joodse mensen door de eeuwen heen hadden opgezonden. Het was een heilig moment.

De soldaten trokken naar de Stephanuspoort. De ijzeren deuren werden uit de scharnieren gedrukt. Achter de poort lag de Via Dolorosa. Hier begon een hartverscheurende aanval. De soldaten werden niet gedreven door de bevelen van hun commandanten, maar door hun hart, alsof God Zelf hen in hun hart dwong de heilige plaats van God terug te winnen. De soldaten stormden verder naar het Tempelplein. Hier stond Motta en riep via de radio: “De tempelberg is in mijn handen. Ik herhaal: de tempelberg is in mijn handen!”

Nu moesten ze nog de Klaagmuur bereiken, de plaats waar gedurende vele eeuwen de Joden hadden staan bidden en God staan smeken om dit moment ooit te mogen meemaken. Maar... waar was de muur? Een in het wit geklede Arabier rende plotseling voor de soldaten uit, alsof hij wist waar ze naar toe wilden. Ze volgden hem. Hij was hun gids naar de Klaagmuur. Ze passeerden Jordaanse soldaten die de handen boven het hoofd hielden. Er was echter geen Joodse soldaat die daarop lette. Plotseling stond de voorste soldaat stil en riep: “De Westmuur! Ik zie de Westmuur!”

De soldaten liepen vol eerbied naar de muur. Dit was de muur die overgebleven was van het Huis waar eens God op aarde gewoond had. Hier was de heilige plaats. Hier was Gods Tempel zichtbaar op aarde geweest. De soldaten keken vol eerbied naar de heilige muur. Ze waren ontroerd. Zij streelden de muur, raakten de muur aan en kusten hem. Zij huilden en vielen op hun knieën, omdat ze op deze heilige plaats gekomen waren en omdat een aantal

kameraden, die ook naar deze plaats onderweg waren, gesneuveld waren.

Een groep soldaten plaatste de Israëlische vlag boven op de muur. Plotseling klonk het geluid van de sjofar, de ramshoorn, het heilige instrument. Opperrabbiijn Shlomo Goren was aangekomen. Er werd op de ramshoorn geblazen om God te danken voor dit moment en om de overwinning bekend te maken. Gebeden werden opgezonden. God werd gedankt voor de verhoring van het gebed dat vele eeuwen gebeden was. Ook werd voor de doden gebeden, voor al die jongens, die meegevochten hadden om dit moment te bereiken en die onderweg gesneuveld waren.

Fluisterend sprak Shlomo Goren het gebed voor deze jongens. Daarna werd het Hatikwa gespeeld en salueerden de soldaten voor de muur. Voor de muur...? Ja, maar wie gelooft, realiseert zich ook, dat ze in feite salueerden voor “de God van de Muur”, voor God, Die hier woonde en Die hier eens opnieuw zal wonen en voor de komende Heerser, de Messias, die hier eens zal komen en God op aarde zal vertegenwoordigen! Dan zal Jeruzalem weer “de Stad des Vredes” zijn.

In feite werden oude profetieën hier tot geschiedenis gemaakt. God had Zijn volk Israël beloofd, dat zij eens naar Jeruzalem zouden terugkeren. Nu ging deze profetie in vervulling. De toekomst werd “heden”. God hield Zich aan Zijn Woord en aan Zijn belofte.

In het verleden als Joden als pelgrim naar het land der vaderen reisden en zij Jeruzalem naderden, rukten zij, als zij vanuit de verte de stad Jeruzalem zagen liggen, zich de kleren van het lijf, ontblootten hun hart en jammerden luid de klacht die Jesaja ook eens gesproken had:

“Uw land is een woestenij; uw steden zijn met vuur verbrand; uw

akker, daarvan eten vreemden voor uw ogen: een woestenij, als door vreemden ondersteboven gekeerd.” (Jesaja 1:7)

Die tijd is nu voorbij. Als een pelgrim nu Jeruzalem nadert, kan hij weer – net als in de Bijbelse tijd – zeggen:

“Ik was verheugd, toen men mij zei: Laten wij naar het huis des Heren gaan. Onze voeten staan in uw poorten, o Jeruzalem.” (Psalm 122)

7. God zelf zal ook naar Jeruzalem terugkeren

God heeft niet alleen in het verleden in Jeruzalem gewoond, Hij zal er ook in de toekomst weer wonen. Er zal daarom opnieuw een tempel in Jeruzalem moeten staan, zoals ook Ezechiël voorspeld heeft. Zacharia zegt, dat in de tijd dat de Joden weer in Jeruzalem zullen wonen God er ook weer zal wonen. Luister naar de woorden van Zacharia, die duizenden jaren geleden al gesproken zijn:

“Het woord van de Here der heerscharen geschiedde aldus: Zo zegt de Here der heerscharen: Ik ben voor Sion in grote ijver ontbrand; in gloeiende ijver ben Ik ervoor ontbrand.

Zo zegt de Here: Ik keer weder tot Sion en Ik woon binnen Jeruzalem; Jeruzalem zal de stad der trouw, en de berg van de Here der heerscharen zal de berg der heiligheid genoemd worden.

Zo zegt de Here der heerscharen: Er zullen weer oude mannen en vrouwen op de pleinen van Jeruzalem zitten, ieder met een stok in de hand vanwege zijn hoge leeftijd. Ook zullen de pleinen der stad vol zijn van jongens en meisjes, die daar spelen.

Zo zegt de Here der heerscharen: Al zal dit in de ogen van het overblijfsel van dit volk in die dagen te wonderlijk zijn, zou het dan ook in mijn ogen te wonderlijk zijn? luidt het woord van de Here der heerscharen.

Zo zegt de Here der heerscharen: Zie, Ik verlos Mijn volk uit het land van de opgang en uit dat van de ondergang der zon; Ik breng hen terug en zij zullen binnen Jeruzalem wonen. Zij zullen Mij tot een volk en Ik zal hun tot een God zijn, in trouw en in

gerechtigheid.” (Zacharia 8:1-8)

Hier spreekt Zacharia over het nationaal en het geestelijk herstel van het volk Israël in de eindtijd. Nadat er een vreselijke ramp over het Joodse volk gekomen zal zijn, zegt Zacharia, zullen zij die zijn overgebleven deze dingen meemaken.

Ezechiël vertelt in de laatste hoofdstukken van zijn Bijbelboek, dat er in de eindtijd opnieuw een tempel in Jeruzalem gebouwd zal worden. Zacharia zegt, dat dit zal zijn in de tijd dat de Israëlieten naar het eigen land en de eigen stad Jeruzalem zullen zijn teruggekeerd. Dit betekent, dat dit al spoedig kan geschieden.

Wie vandaag over het tempelterrein loopt en daar de Dom van de Rots ziet staan evenals de El Aksa moskee, moet weten, dat deze gebouwen eens zullen verdwijnen, omdat zij plaats zullen moeten maken voor de tempel van God. God zal hier opnieuw komen wonen. Hij laat Israël niet in de steek, maar houdt vast aan Zijn beloften, die Hij eens aan Zijn volk gegeven heeft. Dan zullen de mensen weten: *“De HERE is aldaar!”* (Ezechiël 48:35) Met deze woorden eindigt Ezechiël zijn profetie. Wat een prachtig slot voor een Bijbelboek. De nieuwe naam voor Jeruzalem zal eens zijn: *“De HERE is aldaar.”*

De offerdienst zal hersteld worden als de Messias plotseling naar Zijn tempel zal terugkeren en de tempel en de tempeldienaars die door de antichrist ontwijd waren, zal reinigen. De profeet Maleachi deelt dit als volgt mee:

“Zie, Ik zend Mijn Bode, die voor Mijn aangezicht de weg bereiden zal; plotseling zal tot zijn tempel komen de Here, die gij zoekt, namelijk de Engel des verbonds, die gij begeert. Zie, Hij komt, zegt de Here der heerscharen.

Doch wie kan de dag van Zijn komst verdragen, en wie zal bestaan, als Hij verschijnt? Want Hij zal zijn als het vuur van de smelter en als het loog van de blekers.

Hij zal zitten, het zilver smeltend en reinigend. Hij zal de zonen van Levi reinigen, Hij zal hen louteren als goud en als zilver, opdat zij de Here in gerechtigheid offer brengen.

Dan zal het offer van Juda en van Jeruzalem de Here aangenaam zijn als in de dagen van ouds en als in vroegere jaren.”

(Maleachi 3:1-4. Zie ook Daniël 9:26,27 waar blijkt, dat de offerdienst ook hersteld zal worden.)

Vaak denken christenen dat er in de toekomst nog twee tempels in Jeruzalem gebouwd zullen worden: eerst een tempel waarin de antichrist zich als een god zal laten vereren (2 Thessalonicenzen 2:3,4), dat is – zoals Daniël en de Here Jezus het zeiden – als “*de gruwel der verwoesting op de heilige plaats zal staan*” en daarna de tempel waarin God geëerd zal worden. Er zal dan eerst een tempel gebouwd worden om door de antichrist gebruikt te worden tijdens de grote verdrukking, terwijl daarna de Here Jezus de tempel van Ezechiël zal doen herbouwen. Zij kunnen zich namelijk niet voorstellen, dat God eens zal plaatsnemen in een tempel waarin eerst de duivel vereerd zal zijn.

Het is echter ook mogelijk, dat er nog slechts één tempel komt, die zowel dienst zal doen voor de antichrist in de grote verdrukking als voor God in het komende Messiaanse rijk. De tempel zal dan direct als tempel van Ezechiël gebouwd worden en door de antichrist verontreinigd worden. Hij zal daarna gereinigd worden en ten behoeve van de dienst van God gebruikt worden. De Joden zullen dus meteen gaan bouwen aan de tempel zoals Ezechiël die beschreven heeft.

Dit laatste lijkt het meest waarschijnlijk. Zo is het in het verleden namelijk eerder geschied. In de tweede eeuw voor Christus is de tempel in Jeruzalem ontwaard door Antiochus Epiphanes. Deze man was met recht een voorafschaduwing van de komende antichrist. Toch werd er daarna niet een nieuwe tempel gebouwd. De tempel werd gereinigd en opnieuw in gebruik genomen. Maleachi zegt in dit verband, dat de komende Messias *“het zilver zal smelten en dit zal reinigen, evenals de zonen van Levi.”* Dit duidt erop, dat er niet twee tempels in de toekomst zullen komen, maar één tempel, die eerst door de antichrist gebruikt zal worden en daarna door en voor God.

Wie vandaag Jeruzalem bezoekt, komt in een stad waar een aantal mensen zich heel serieus aan het voorbereiden is op de komst van de Messias en op de herbouw van de tempel volgens de gegevens van Ezechiël. Deze mensen vindt u in het Temple Institute, waar kleding en voorwerpen gemaakt worden voor de te hervatten tempeldienst.

Zacharia voegt hieraan toe, dat dan jaarlijks de volkeren massaal op pelgrimsreis naar Israël zullen reizen om daar de Here te zoeken.

“Allen, die zijn overgebleven van al de volken, die tegen Jeruzalem zijn opgerukt, zullen van jaar tot jaar heentrekken om zich neer te buigen voor de Koning, de Here der heerscharen, en het Loofhuttenfeest te vieren. Maar wie uit de geslachten der aarde niet naar Jeruzalem zal heentrekken om zich voor de Koning, de Here der heerscharen, neder te buigen, op hem zal geen regen vallen, en indien het geslacht der Egyptenaren niet zal heentrekken en komen, op wie geen regen valt, dan zal toch komen de plaag waarmee de Here de volken zal treffen, die niet heentrekken om het Loofhuttenfeest te vieren.

Dit zal de straf zijn van de Egyptenaren en van alle volken die niet

heentrekken om het Loofhuttenfeest te vieren.” (Zacharia 14:16-19)

De sjofar die klonk bij de Westelijke muur, toen het leger van Israël Jeruzalem heroverd had in 1967, gaf in zekere zin een profetisch geluid. Hij was de herinnering aan God om al Zijn beloften in vervulling te doen gaan. Hij klonk uit dankbaarheid aan God, Die deze belofte reeds in vervulling had doen gaan. Hij klonk ook als teken, dat er eens van Godswege op een grote sjofar geblazen zal worden. Dit zal zowel voor het volk Israël zijn als voor de Gemeente van de Here Jezus. De Bijbel vertelt daar op een aantal plaatsen van.

Voor Israël lezen wij in dit verband: *“Dan zal de Here hun verschijnen, en zijn pijl zal als de bliksem uitschieten, en de Here HERE zal de bazuin blazen en optrekken in zuiderstormen.”* (Zacharia 9:14)

“En het zal te dien dage geschieden, dat er op een grote bazuin geblazen zal worden, en zij die verloren waren in het land Assur en die verdreven waren in het land Egypte, zullen komen en zich neerbuigen voor de Here op de heilige berg te Jeruzalem.” (Jesaja 27:13)

“En Hij zal zijn engelen uitzenden met luid bazuingeschal en zij zullen zijn uitverkorenen verzamelen uit de vier windstreken, van het ene uiterste der hemelen tot het andere.” (Mattheüs 24:31)

Telkens als hier sprake is van een bazuin, gaat het over de sjofar.

De apostel Paulus vertelde, dat de sjofar ook voor de christenen van groot belang zal zijn. Hij schreef: *“Zie, ik deel u een geheimenis mede. Allen zullen wij niet ontslapen, maar allen zullen wij veranderd worden, in een ondeelbaar ogenblik, bij de laatste bazuin, want de bazuin zal klinken en de doden zullen*

onvergankelijk opgewekt worden en wij zullen veranderd worden.”
(1 Corinthe 15:51,52)

“Want dit zeggen wij u met een woord des Heren: wij, levenden, die achterblijven tot de komst des Heren, zullen in geen geval de ontslapenen voorgaan, want de Here zelf zal op een teken, bij het roepen van een aartsengel en bij het geklank ener bazuin Gods, nederdalen van de hemel, en zij, die in Christus gestorven zijn, zullen het eerst opstaan; daarna zullen wij, levenden, die achterbleven, samen met hen op de wolken in een oogwenk weggevoerd worden, de Here tegemoet in de lucht, en zo zullen wij altijd met de Here wezen.” (1 Thessalonicenzen 4:15-17)

Het is niet verwonderlijk, dat de Psalmist het uitriep:

“Welzalig het volk dat de klank van de bazuin kent, zij wandelen, HEERE, in het licht van Uw aangezicht.” (Psalm 89:15 HSV) In de vertaling NBG51 zijn de woorden *“de klank van de sjofar”* helaas vertaald als *“de jubelroep”*. Het gaat in deze tekst echter niet over de één of andere jubelroep, maar over het geluid van de sjofar. Je bent welgelukzalig als je dit geluid kent en weet, dat het eens ook voor jou van Godswege zal klinken.

Satans belangstelling voor Jeruzalem

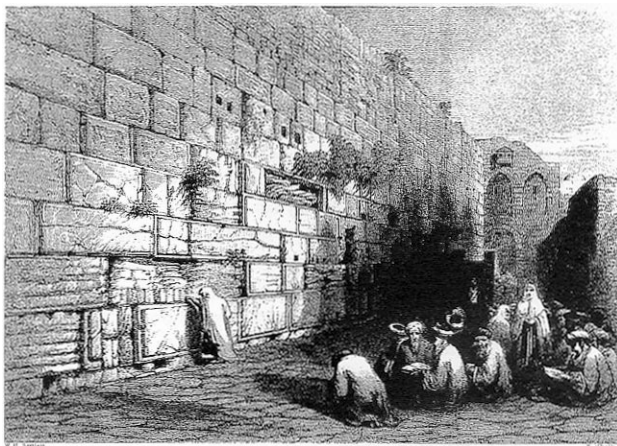
Maar vóór die tijd zal satan nog laten zien, dat ook hij het bezit over de stad Jeruzalem opeist. De profeet Zacharia geeft daarover bericht:

“Vervolgens deed Hij mij de hogepriester Jozua zien, staande vóór de Engel des HEREN, terwijl de satan aan zijn rechterhand stond om hem aan te klagen. De HERE echter zeide tot de satan: De HERE bestraffe u, satan, ja de HERE, die Jeruzalem verkiest, bestraffe u; is deze niet een brandhout uit het vuur gerukt? Jozua nu

was met vuile klederen bekleed, terwijl hij voor de Engel stond.

Toen nam deze het woord en zeide tot hen die vóór Hem stonden: Doet hem de vuile klederen uit. Hij zeide tot hem: Zie, Ik neem uw ongerechtigheid van u weg, Ik trek u feestklederen aan. Ik nu zeide: Laat ze een reine tulband op zijn hoofd zetten. Toen zetten zij een reine tulband op zijn hoofd en trokken hem een staatsiegewaad aan, terwijl de Engel des HEREN erbij stond.” (Zacharia 3:1-5)

In onze vertaling lijkt het, alsof de HERE Jeruzalem verkiest. In het Hebreeuws staat het als volgt: “De HERE bestraffe u die Jeruzalem gekozen hebt.” Dit wordt tegen satan gezegd. Zo staat het ook in de Staten Vertaling weergegeven. Terwijl God Jeruzalem uitgekozen heeft om er te wonen, heeft satan deze stad ook uitgekozen, opdat hij er zich als een god kan laten vereren, zoals Paulus in 2 Thessalonicenzen schrijft. Terwijl Jeruzalem het eigendom van God is, tracht satan de stad van God af te nemen. In de praktijk betekent dit, dat terwijl God de stad voor Zichzelf uitgekozen heeft en wil dat het Joodse volk er zal wonen, satan tracht de stad van God af te pakken, opdat de Arabieren er zullen wonen. Deze strijd gaat door, totdat alle volken er zich mee gaan bemoeien, zoals het vervolg van de profetie van Zacharia ons duidelijk maakt en er een grote strijd om het bezit van Jeruzalem komt.

Bij de Klaagmuur in vroeger tijden toen er nog geen plein, maar alleen een straat bij de muur was.

8. Bij de muur

Wij brengen eerst een bezoek aan “de muur”, die in het verleden “de Klaagmuur” genoemd werd. Vóór de verovering van Jeruzalem in 1967 op de Jordaniërs, was er alleen maar een stuk straat voor de Klaagmuur. Daarna is er een groot plein aangelegd, zodat vele duizenden tegelijk zich hier kunnen verzamelen.

Het gedeelte direct voor de muur is in twee gescheiden afdelingen ingedeeld. Het linker deel is voor de mannen; het rechter deel is voor de vrouwen. De godsdienstige plechtigheden vinden plaats in het linker deel, omdat veel godsdienstige verplichtingen aan de mannen zijn opgedragen. Wij brengen een bezoek aan dit linker deel. Op maandagmorgen en donderdagmorgen vinden hier religieuze plechtigheden plaats. Daarom gaan wij op één van deze morgens hier naartoe.

Hier zien wij mannen die bepaalde “versierselen” dragen. Wij zien er mannen en jongens in een soort optocht lopen, terwijl zij godsdienstige liederen zingen en erbij in de handen klappen. Wij zien een jongen voorop lopen. Hij draagt een heilige wetsrol in zijn armen en hij glundert. Hij is vandaag religieus meerderjarig worden. Hij is dertien jaar en is vandaag Bar Mitswa, dat is “zoon der wet” of “zoon van het gebod” geworden. Nu wordt hij voortaan meegeteld in de synagoge. Er kan namelijk pas een dienst in de synagoge beginnen als er minstens tien mannen aanwezig zijn. Ook al is hij pas dertien jaar oud, hij wordt voortaan meegeteld. En hij moet vanaf heden ook de verantwoordelijkheid nemen voor zijn eigen godsdienstige leven.

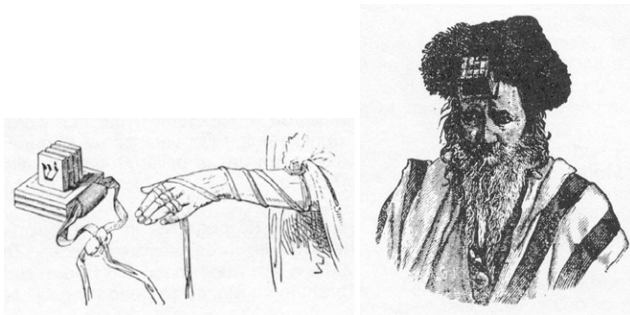
Een kleine uitleg

Er zijn mannen die kleine gebedenboeken bij zich hebben en deze gebruiken als zij hun gebeden opzeggen bij de muur. Het meest in

het oog springend zijn echter de grote wetsrollen. Dit zijn rollen van perkament waarop het Bijbelgedeelte van het begin van Genesis tot het eind van Deuteronomium vermeld staat.

Een aantal stukken perkament (huid) van kosjere dieren (die dus ook gegeten mogen worden) is met de hand beschreven (dus niet gedrukt!) met speciale inkt, die ook op de lange duur niet loslaat van het perkament. Nadat alle boeken van Mozes op een aantal vellen van perkament geschreven zijn, worden deze vellen aan elkaar genaaid met draden die gemaakt zijn van pezen van kosjere dieren. Nu wordt het begin van de lange strook aan een stok verbonden en helemaal opgerold. Het eind van de strook wordt nu aan een andere stok verbonden. Zo is een wetsrol ontstaan. Uit eerbied voor dit boek van God wordt hij mooi ingepakt en versierd.

Wij zien ook dat een aantal mannen een zwarte riem om de linker arm en hand draagt. Op de riem is op de hand een zwart vierkant doosje bevestigd. Op hun voorhoofd hebben zij ook zo'n kokertje. Deze riemen heten “gebedsriemen”. In het Hebreeuws heten zij Tefillien, dat eigenlijk alleen maar “gebeden” betekent.

Hier hebben wij de uitwerking van de opdracht die God Zelf in Zijn Woord aan de Joodse mannen gegeven had. Het is als volgt in

de Bijbel vermeld:

“Hoor, Israël: de HERE is onze God; de HERE is een!

Gij zult de HERE, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw kracht.

Wat ik u heden gebied, zal in uw hart zijn, gij zult het uw kinderen inprenten en daarover spreken, wanneer gij in uw huis zit, wanneer gij onderweg zijt, wanneer gij nederligt en wanneer gij opstaat.

Gij zult het ook tot een teken op uw hand binden en het zal u een voorhoofdsband tussen uw ogen zijn.”

(Deuteronomium 6:4-8)

“Maar gij zult deze mijn woorden in uw hart en in uw ziel leggen; gij zult ze tot een teken op uw hand binden en zij zullen een voorhoofdsband tussen uw ogen zijn.”

(Deuteronomium 11:18)

Bij de uittocht uit Egypte had God al gezegd, dat zij deze gebedsriemen moesten aanleggen. Het staat namelijk ook in Exodus 13:9 en 16. In totaal vier keer staat de opdracht om deze gebedsriemen aan te leggen dus in de Bijbel. Al deze teksten zijn weer op stukjes perkament geschreven en in de doosjes van de gebedsriemen gestopt. Realiseer u, dat deze opdracht beslist niet “geestelijk” bedoeld was. God had dit gezegd, opdat de Israëlieten het letterlijk zouden uitvoeren. Zo hebben ze het alle eeuwen ook gedaan. Zo deed de Here Jezus het ook. Hoe wij dit weten? Ik zal het u heel snel vertellen.

Maar eerst kijken wij nog even verder en zien, dat veel mannen ook een speciale “doek” dragen, waarbij aan de vier hoeken kwastjes zitten. Deze doek heet “Tallieth”, wat gewoon “kleed” betekent. De naam voor de kwastjes is “Tsietzieth” en betekent gewoon “kwast”.

Deze kwastjes dragen zij ook in opdracht van God. God had het volgende gezegd:

“Spreek tot de Israëlieten en zeg tot hen, dat zij zich gedenkkwasten maken aan de hoeken van hun klederen, van geslacht tot geslacht, en dat zij in de gedenkkwasten aan de hoeken een blauwpurperen draad verwerken.

Dat zal u dan tot een gedenkkwast zijn; als gij daarnaar ziet, dan zult gij al de geboden des Heren gedenken en die volbrengen zonder uw hart of uw ogen te volgen, dat gij u daardoor tot overspel zoudt laten verleiden, opdat gij gedenkt en volbrengt al mijn geboden en heilig zijt voor uw God.” (Numeri 15:38-40)

Hoe weten wij nu dat de Here Jezus ook deze “ornamenten” droeg? Heel eenvoudig, omdat de Bijbel het zegt. Weet u nog dat een keer een bloedvloeiende vrouw bij Hem kwam? Wat deed zij? Zij raakte de kwast van Zijn kleed (van Zijn Tallieth) aan. Lees maar: *“En zie, een vrouw, die reeds twaalf jaren aan bloedvloeiingen leed, kwam van achteren tot Hem en raakte de kwast van Zijn kleed aan.” (Mattheüs 9:20 zie ook Lucas 8:44)*

De Bijbel vertelt, dat veel mensen dit deden: *“En zij smeekten Hem, dat zij alleen maar de kwast van Zijn kleed mochten aanraken. En allen, die Hem aanraakten, werden behouden.” (Mattheüs 14:36)*

“En waar Hij ook kwam in dorpen of steden of gehuchten, daar legden zij de zieken op de markten en smeekten Hem, dat zij slechts de kwast van Zijn kleed mochten aanraken. En allen, die Hem aanraakten, werden gezond.” (Marcus 6:56)

Deze verzen maken dus duidelijk, dat de Here Jezus het dragen van gebedsriemen en kwasten niet afkeurde, maar Zelf ook toepaste. Hij maakte hiermee voor ons zeer duidelijk, dat de Joden het bij het rechte eind hebben, als zij deze opdracht van God

letterlijk uitvoeren!

Wát een stenen!

Wij gaan verder met ons bezoek aan de muur. De Westelijke muur, die vroeger de Klaagmuur genoemd werd, heet in het Hebreeuws Kotel Hama'arawi, een woord dat afgekort wordt tot "kotel". Het is al vele jaren de heiligste plaats voor de Joden. Het is immers een deel van de muur rond de tempel. Hier sta je bij enorme stenen, die eens in de tijd van de Here Jezus, de muur rond de tempel vormden. Bij het zien van de enorme stenen die meters lang zijn, ongeveer een meter breed en ongeveer een meter hoog, die allemaal kaarsrecht zijn en allemaal precies op elkaar passen, die zonder verankering allemaal haarscherp op elkaar passen, bij het zien van die stenen, vraag je je af: "Hoe zijn deze stenen ooit op elkaar gekomen? Hoe hebben de mensen vroeger deze stenen, die tonnen wegen, ooit omhoog kunnen krijgen om ze bijvoorbeeld op 10 meter hoogte haarscherp op andere stenen te kunnen krijgen?" Hier spreken de stenen en roepen ze verwondering bij ons op.

Realiseer u dat in onze tijd de Klaagmuur zo'n 25 meter omhoog rijst en dat onder onze voeten de restanten van voorbije eeuwen zo'n 20 meter opgestapeld liggen!

De hoekstenen zijn 10 tot 12 meter lang en wegen ongeveer 100 ton (100.000 kg). Er zijn zelfs stenen gevonden in de tunnel langs de tempelmuur (dus in het verlengde van de Klaagmuur) die 3,5 meter hoog waren, terwijl de grootste maar liefst 14,5 meter lang was. Deze stenen wegen ongeveer 400 ton (400.000 kg).

Hier sta je op de plaats waar de Heiland gelopen moet hebben. De stenen die je nu ziet, zijn de stenen die Hij ook eens gezien heeft.

http://en.wikipedia.org/wiki/Zedekiah's_Cave

<http://www.ritmeyer.com/2009/11/12/new-excavations-planned-below-the-western-wall-plaza/>

<http://littmann613.blogspot.nl/2011/07/cave-of-tzidkiyahu.html>

Natuurlijk stellen mensen ook de vraag waar al die enorme stenen vandaan gekomen zijn. Onder de stad Jeruzalem bevindt zich in de rotsgrond een enorme kalksteengroeve die 250 meter diep de rotsgrond ingaat. Deze steengroeve is in feite één groot doolhof. In deze grotten zijn sneeuwwit glanzende wanden. Je kunt er de sporen van de beitels nog zien. Je kunt er de nissen zien waar de steenhouwers hun lampen opgehangen hebben. Hier ben je op de plaats waar de werklieden van Herodes hun kolossale stenen vandaan haalden. Mogelijk hebben de werklieden van koning Salomo ook hier hun stenen vandaan gehaald. In de zestiende eeuw werd de toegang tot deze spelonk-achtige steengroeven door de Turken afgesloten. In 1852 werden zij bij toeval ontdekt door James Barclay, een Engelsman, die zijn hond uitliet. Plotseling was de hond verdwenen. Toen de hond weer te voorschijn kwam, leek het wel alsof hij zo uit de stenen van de muur kwam. Toen Barclay op onderzoek ging, ontdekte hij achter stenen en struiken de ingang van de grotten.

Loop je langs de muur van het gedeelte dat alleen voor mannen toegankelijk is, dan passeer je de resten van de Wilsons Boog en kom je in een onderaardse ruimte die als synagoge voor de mannen dienst doet. De boog waar je onderdoor loopt, dateert nog uit de tweede tempel, de tempel van Herodes. Wat wij nu een boog noemen, was in die tijd een brug, waarover de mensen uit de bovenstad Jeruzalem naar de tempel liepen. Overigens was er aan de andere kant van de Westelijke muur ook een boog. Deze boog is de Robinsons Boog. Ook deze boog was in de tijd van de tempel

een brug waarover de mensen vanuit zuidelijke richting het tempelterrein binnenkwamen.

De restanten van de Wilsons Boog behoren tot wat eens een kolossale brug geweest is boven het kaarsenmakersdal. De brug verbond het tempelterrein met de stad. Het moet een enorme brug geweest zijn, waarvan de onderste stenen maar liefst ruim 7 meter lang en bijna 2 meter dik waren. Er waren verschillende bogen waarop de brug rustte. Iedere boog overspande iets meer dan twaalf en een halve meter. De brug was 15 meter breed.

Als wij de Wilsons Boog passeren en in de onderaardse synagoge komen, zien wij op sommige plaatsen putten, waardoor je een ongelooflijk eind naar beneden kunt kijken langs de muur. Nu zie je de stenen van de muur van de tempel waarvan sommigen aannemen, dat deze stenen behoren tot de tempel die Salomo eens gebouwd heeft. Als wij de tempel bekijken, komen wij op deze stenen terug. Het is jammer voor de vrouwen, maar deze plaats mag alleen door mannen bezocht worden.

Achter de synagoge ligt een lange tunnel, die helemaal langs de tempelmuur voert. Deze tunnel, die door een aparte ingang binnengegaan wordt, is ook voor vrouwen toegankelijk. Zo kunnen zij toch ook meegenomen worden langs de enorme stenen van de oude tempel.

Hier spreken de stenen en vertellen ze je van Gods eerste huis, door Salomo gebouwd en van Zijn tweede huis uit de tijd na de Babylonische ballingschap, het huis dat door de Here Jezus en de discipelen zo vaak bezocht is.

“En toen Hij uit de tempel ging, zei één van Zijn discipelen tot Hem: Meester, zie, welke stenen en welke gebouwen!” (Marcus 13:1)

Zoals wij vandaag verbaasd staan als wij de stenen van de tempelmuur zien, stenen van meters lengte, ongeveer een meter hoog en een meter breed, die allemaal kaarsrecht op elkaar liggen, terwijl wij haast niet kunnen begrijpen, hoe mensen vroeger deze stenen zo mooi op hun plaats konden krijgen, zo stonden ook de discipelen eens verbaasd toen zij de tempel aanschouwden.

Bij de intocht in Jeruzalem, zeiden de Farizeeën, dat de Heer de mensen moest verbieden om Hem te huldigen. Daarop antwoordde Hij: *“Ik zeg u, indien dezen zwegen, zouden de stenen roepen.”* (Lucas 19:40) Vandaag roepen de stenen en spreken van Gods grote daden. De stenen vertellen van de grote liefde voor God die mensen hadden toen zij de tempel bouwden. De stenen vertellen ons dat God hier eens woonde en hier eenmaal opnieuw zal wonen.

Hier spreekt de rots van Golgotha als een steen en vertelt je van het oordeel van God dat hier is voltrokken aan de Here Jezus, opdat Hij als het Lam Gods de zonde der wereld zou dragen en wegnemen (Johannes 1:29). Hier roept de rots van Golgotha je op tot dankbaarheid en aanbidding.

Nog geen vrede in Jeruzalem!

Jeruzalem is vele eeuwen de hoofdstad van het Israëlsche rijk geweest. Het is echter nooit de hoofdstad van een Arabisch rijk geweest. Zelfs toen de Islamieten het land in bezit hadden, hebben ze nooit een reden gezien om Jeruzalem tot hoofdstad van hun rijk te maken. Hun hoofdstad was Ramle.

Het is zeer verdrietig te moeten constateren, dat het “Judenrein” van Adolf Hitler uit de tweede wereldoorlog nog steeds geldt in de Arabische landen. Terwijl de Arabieren in grote aantallen in Israël wonen, mag geen Israëliër in een Arabisch land wonen. Zelfs de

Joden die nog in sommige Arabische landen leven, worden daar onderdrukt. Er wonen echter een miljoen Arabieren in Israël, die daar niet onderdrukt worden en die niet uit hun land verdreven worden. Zelfs het verhaal dat de Israëlieten in het verleden de Palestijnen uit het land verdreven hebben, is niet waar. De Arabische leiders hadden de Palestijnen opgeroepen om het land te verlaten, dan konden hun legers zonder Arabieren te treffen, in één klap alle Joden afslachten. Daardoor zijn vele Palestijnen in kampen terechtgekomen.

De Islamieten zullen doorgaan met hun claim op Jeruzalem en het land van Israël. Het land is eens voor een bepaalde tijd in handen geweest van Islamieten en moet daarom – volgens de Islam – voor altijd in Islamitische handen zijn en blijven. Een echte vrede, waarbij Joden in hun eigen staat mogen wonen, is in de visie van de Islam ondenkbaar en ontoelaatbaar. In de leer van de Islam is het ondenkbaar en ontoelaatbaar dat een niet-Islamitische vrije staat bestaat midden in het Islamitische Midden-Oosten. De Islamieten hebben er geen enkel probleem mee, als de Joden een eigen staat zouden krijgen in Alaska, maar niet te midden van de Islamitische Arabieren. Zij zijn bereid om vrede te sluiten, een vrede die voor hen altijd tijdelijk zal zijn en die de weg moet zijn naar de verovering van het land. Dat is de leer van de Islam.

De Bijbel maakt duidelijk dat er eens een verschrikkelijke strijd om Jeruzalem zal losbarsten. In de profetie van Zacharia horen wij God hierover het volgende zeggen:

“Zie, Ik maak Jeruzalem tot een schaal der bedwelming voor alle volken in het rond; ja ook tegen Juda zal het gaan bij de belegering van Jeruzalem.

Te dien dage zal Ik Jeruzalem maken tot een steen, die alle natien moeten heffen; allen die hem heffen, zullen zich deerlijk verwonden. En alle volkeren der aarde zullen zich daarheen verzamelen.

Te dien dage, luidt het woord des Heren, zal Ik alle paarden treffen met verbijstering, en hun berijders met krankzinnigheid; over het huis Juda zal Ik mijn ogen openhouden, doch alle paarden der natiën zal Ik treffen met blindheid.

Dan zullen de stamhoofden van Juda bij zichzelf zeggen: Een sterke macht zijn mij de inwoners van Jeruzalem door de Here der heerscharen, hun God.

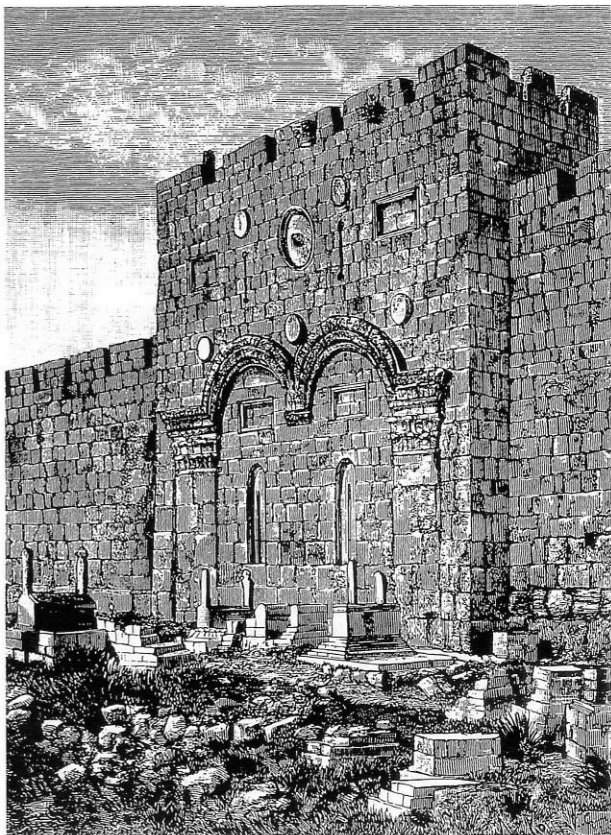
Te dien dage zal Ik de stamhoofden van Juda maken als een vuurbekken tussen het hout, en als een vuurfakkel tussen de garven; dan zullen zij rechts en links alle natiën in het rond verteren; en Jeruzalem zal blijven voortbestaan op zijn eigen plaats, te Jeruzalem.

Ook zal de Here de tenten van Juda allereerst verlossen, opdat de trots van het huis van David en van de inwoners van Jeruzalem zich niet verheffe tegen Juda.

Te dien dage zal de Here de inwoners van Jeruzalem beschutten, en wie onder hen struikelt, zal te dien dage zijn als David, en het huis van David als God, als de Engel des Heren voor hun aangezicht.

Te dien dage zal Ik zoeken te verdelgen alle volken die tegen Jeruzalem oprukken.” (Zacharia 12:2-9)

Jeruzalem heeft een belangrijke plaats ingenomen in het verleden. Het staat vandaag nog bijna dagelijks in de krant. Het zal in de toekomst een belangrijke plaats blijven innemen in het wereldgebeuren. God zal echter ingrijpen en Zijn Messiaanse belofte in vervulling doen gaan. Hierover lezen wij in Zacharia 14. Daarom moeten wij bidden en blijven bidden voor de vrede van Jeruzalem, een vrede die niet door mensen bereikt zal worden, maar een vrede die door God geschonken zal worden, als de Vrededorst op aarde zal zijn en in Jeruzalem zal wonen.

De Gouden Poort

De Gouden Poort in de tempel van Herodes was maar liefst 50 meter hoog.

9. Wij gaan rond de stad

“Gaat rondom Sion en trekt eromheen, telt haar torens, richt uw aandacht op haar voormuur, doorwandelt haar paleizen, opdat gij het aan het volgende geslacht kunt vertellen.” (Psalm 48:12,13)

Wij zagen al eerder, dat God aan Abraham de opdracht gaf om als een toerist het land te bekijken. Nu zien wij, dat er ook een speciale opdracht in de Bijbel staat om de muur van Jeruzalem goed te bekijken. Dat gaan wij nu doen. Wij kijken naar de muur, de poorten en het gebied bij de muur.

Er is een wonderlijke uitspraak in het Psalmenboek. Hier lezen wij:

“Welzalig de mensen wier sterkte in U is, in wier hart de gebaande wegen zijn. Als zij trekken door een dal van balsemstruiken, maken zij het tot een oord van bronnen; ook hult de vroege regen het in zegeningen. Zij gaan voort van kracht tot kracht en verschijnen voor God in Sion.” (Psalm 84:6-8)

Het gaat hier over pelgrims die onderweg zijn naar de tempelberg in Jeruzalem om daar God te ontmoeten. Deze mensen lopen eerst op de pelgrimswegen door de woestijn met zijn halteplaatsen waar zij nieuwe kracht verzamelen. Door hun verlangen naar God en door hun enthousiasme veranderen zij deze dorre plaatsen in zegenrijke plaatsen. Ook al is het er dor en droog, voor hen stroomt er water in de woestijn. Daarna gaan zij langs de muur van Jeruzalem en gaan ook daar van kracht tot kracht steeds verder.

Het woord dat bij ons als “kracht” vertaald is, is soms ook anders vertaald. Soms is het vertaald als “poel” of “vijver”, dat is een plek waar water is; een plek waar je je kunt verfrissen en laven. Er wordt hier gedacht aan mensen, die net als de dochter van Kaleb

zeggen: *“Geef mij toch een huwelijksgift; nu gij mij dor land gegeven hebt, geef mij er ook waterbronnen bij. Toen gaf Kaleb haar de hooggelegen en de laaggelegen bronnen.”* (Richteren 1:15) De waterbronnen zijn plaatsen van geestelijke zegeningen, waar je kracht ontvangt om verder te reizen.

De Joodse geleerde Rashi heeft dit vers als volgt uitgelegd. Zij gaan van kracht tot kracht betekent, dat zij van de plaats van gebed naar de plaats van studie gaan. Zo, als mensen die de Bijbel bestuderend en biddend leven, reizen zij verder en verschijnen zij voor God in Sion. Eigenlijk is dat een heel mooie gedachte!

Je kunt van verschillende kanten bij Jeruzalem komen. Om ons een goede voorstelling van de stad te kunnen maken in overeenstemming met de gewoonte om kaarten te maken in noordelijke richting, stellen wij ons voor, dat ook wij in noordelijke richting reizen en dus vanuit het zuiden de stad naderen. Wij komen dus uit de richting van Hebron en Bethlehem.

In de tegenwoordige tijd is Jeruzalem verdeeld in twee delen: de moderne Joodse stad en “de oude stad”. De oude stad is de stad binnen de oude muren. Het is de stad die gebouwd is op de plaats waar in de Bijbelse tijd ook de stad Jeruzalem lag. De nieuwe stad is buiten de poorten gebouwd. Buiten de poorten ligt echter niet alleen het nieuwe Joodse Jeruzalem. Ook ligt er een grote Arabische wijk buiten de muren, terwijl de oude “stad van David” ook buiten de tegenwoordige muur ligt.

Wij wandelen langs de muur

De huidige muur dateert niet uit de tijd van de Here Jezus. De huidige muur dateert uit verschillende tijden. Voor het laatst is de muur in 1542 door de Turken herbouwd. Dit was in de tijd en

onder de leiding van sultan Soeleiman de Grote. In de muur zijn 34 torens en 8 poorten. De muur is gemiddeld 12 meter hoog en heeft een omtrek van 4 kilometer. De oude stad is dus niet zo heel erg groot...!

Wij stellen ons voor dat wij uit het zuiden komen en dat wij eerst de zuidkant van de muur verkennen. Regelmatig zie je dat de muur op rots gebouwd is en zie je de rotsbodem onder de muur naar buiten steken. Hier realiseer je je, dat Jeruzalem op bergen gebouwd is. Deze muur is bij avond verlicht, wat een prachtig gezicht is. Hier aan deze kant van de stad hebben wij het oude dal van Ben-Hinnom. Ook zijn er twee poorten in de muur: rechts de Mestpoort (ook wel de Vuilnispoort genoemd) en links de Zionspoort. De Mestpoort herinnert in zijn naam aan de dagen van de tempel. Het afval van de tempel werd door deze poort naar het dal afgevoerd. De linkse poort herinnert ons eraan, dat als wij deze poort binnengaan, wij de Zionsberg betreden en bij het monument van het graf van David zullen komen. Aan de Zionspoort zie je nog steeds de vele kogelgaten die getuigen van de gevechten die hier plaats hadden tussen het Israëliësch en het Jordaanse leger.

Nu wij eerst de muur en de poorten bekijken, moeten we ons wel realiseren, dat de muur en de poorten niet dezelfde muur en poorten zijn uit de Bijbel. De muur uit de Bijbelse tijd ligt veel lager, terwijl er toen ook poorten met andere namen waren, zoals de Bronpoort, de Waterpoort en de Aspoort (die later de Mestpoort genoemd zou worden). Ook horen wij over de Efraïmpoort, de Oude Poort, de Vispoort, de Schaapspoort en de Gevangenpoort. Zie Nehemia 12:31,37-39.

Wij gaan langs de westelijke muur van de stad en passeren eerst de Jaffapoort. De naam maakt ons duidelijk, dat wie de stad verlaat om naar de kust te gaan, dit doet via de Jaffapoort. De Jaffapoort is

de enige poort die geen echte poort is. De poort is er nog wel, maar naast de poort is gewoon een opening in de stadsmuur gemaakt, zodat iedereen langs de poort de stad kan binnengaan. In 1899 is deze opening in de muur gemaakt uit eerbied voor de Duitse keizer Wilhelm II die Jeruzalem bezocht, opdat hij als gast van de Turkse sultan, vorstelijk te paard gezeten de stad zou kunnen binnenkomen.

Als we langs de westelijke muur verder in noordelijke richting gaan, passeren wij eerst de Nieuwe Poort en komen daarna bij de Damascuspoort. Nu zijn we inmiddels ook aan de noordkant van de oude stad gekomen. Damascus ligt ten noorden van Jeruzalem en van Israël. Het is dus begrijpelijk, dat de poort in het noorden van de stad de naam Damascuspoort gekregen heeft. Onder de Damascuspoort die wij vandaag kunnen betreden is de oude Damascuspoort gevonden. Hierdoor blijkt nog eens duidelijk, dat de oude stad Jeruzalem van onze tijd zo'n zes meter hoger ligt dan de stad Jeruzalem in de dagen van de Here Jezus. De huidige stad is gebouwd boven zo'n zes meter puin. Iedere keer als Jeruzalem verwoest werd, werd er boven op het puin weer een nieuwe stad gebouwd. Dit betekent dat de muur en de huizen die wij zien, ook al lijken zij nog zo oud, niet uit de tijd van de Here Jezus stammen. De via Dolorosa, de kruisweg die velen lopen, is dus ook niet de via Dolorosa uit de tijd van de Here Jezus.

Na de Damascuspoort komen wij – nog steeds aan de noordkant van de stad – bij de Herodespoort. Wij gaan nog even verder en komen op een T-splitsing. Hier moeten wij kiezen: willen wij linksaf of rechtsaf? Linksaf gaat de weg o.a. naar de Scopusberg, terwijl hier ook de officiële weg is naar de top van de Olijfberg. De Scopusberg ligt links voor ons, de Olijfberg ligt recht voor ons. De Naam Scopusberg is de Griekse weergave van de Hebreeuwse naam Ha-Tsofiem, dat “uitzien over” betekent. De Scopusberg is dus de toezichthouder. De berg had deze naam, omdat je van

hieruit een prachtig overzicht over Jeruzalem en zijn omgeving had. De berg heeft in vele oorlogen een belangrijke rol gespeeld. Op deze berg lagen in 70 na Christus de Romeinse legioenen van Titus en in 1099 de Kruisvaarders en later de Britse legers, nadat zij in 1917 Jeruzalem veroverd hadden.

Wij gaan eerst nog even rechtsaf om onze weg rond de stad te vervolgen. Wij zijn nu aan de oostelijke kant van de stad en passeren de Leeuwenpoort. Deze poort dankt zijn naam aan het feit dat er twee paar leeuwen aan de buitenkant van de ingang gehakt zijn. Deze poort wordt ook wel de Stephanuspoort genoemd, omdat volgens de traditie door deze poort Stephanus indertijd naar buiten gesleurd en gestenigd is. Door deze poort kwam op 6 juni 1967 het Israëlische leger de stad binnen, zoals wij eerder zagen.

De Gouden Poort

Wij reizen verder en zien rechts de stadsmuur die tevens de muur rond het tempelplein is. Zo komen wij bij de poort die de christenen “de Gouden Poort” noemen. De Joden noemen hem Shaar ha-Rehamiem, dat is de poort van genade of de poort van barmhartigheid. De poort is door de Moslims in 1530 dichtgemetseld. Duidelijk is echter nog te zien, dat de poort uit twee delen bestaat. Beide delen hebben een eigen naam. Links is de ingang van bekering en rechts is de ingang van genade (of barmhartigheid).

Een zekere Samuel ben David (de Karaïet, dat is een aanhanger van de Joodse groep “de Karaïeten”, die de Talmoed en de rabbijnse overlevering afwijzen en alleen vasthouden aan Tenach, het Oude Testament) die in 1641 Jeruzalem bezocht, heeft van deze dichtgemetselde poort gezegd, dat hij pas geopend zal worden in de toekomstige verlossing van Israël, als ook Israëls

ogen open gaan. Zelfs de Ismaëlieten kunnen de poort niet eerder openen, zo zei hij. Het is een mooie gedachte, dat als Israëls ogen open gaan voor de Messias, zij in de weg van bekering genade en barmhartigheid zullen ontvangen. In feite is dat precies dezelfde weg die ook wij moesten gaan.

Tussen onze weg en de muur ligt een Arabisch kerkhof. Er wordt verteld, dat de Arabieren wilden verhinderen dat Elia de profeet en de Joodse Messias de stad zouden betreden. Ze wisten, dat de Messias vanaf de Olijfberg zou komen en door de Gouden Poort de stad zou betreden. Daarom metselden zij de poort dicht en legden ervoor een Arabische begraafplaats. Ze wisten, dat Elia de profeet een priester is en zich niet mag verontreinigen aan de doden en dus niet op een begraafplaats mag komen. Zo trachtten zij de komst van Elia en van de Messias te verhinderen, opdat er geen verlossing voor de Joden zal komen. Zo trachtten zij de wederkomst van de Here Jezus te verhinderen...! De Here Jezus zal Zich bij Zijn komst echter niet laten tegenhouden door vijandig gezinde Arabische Islamiëten!

Wie zien de Olijfberg en Gethsemané

Wij blijven even stilstaan bij de Gouden Poort met onze rug naar de Poort. Wij kijken naar de andere kant. Voor ons ligt het Kidrondal. Daar achter rijst de Olijfberg omhoog. Omdat Jeruzalem ook op een berg gebouwd is, zie je niet zo gauw dat de Olijfberg een “berg” is, ook al is hij zo’n 830 meter hoog. Je staat in Jeruzalem immers ook al op hoogte. De Olijfberg is dan ook maar 100 meter hoger dan de stad.

Vanaf de Olijfberg heb je een prachtig uitzicht over het gehele omliggende gebied. Bij helder weer kun je zelfs een deel van de Dode Zee zien!

De berg wordt “OLIJFberg” genoemd, omdat in de Bijbelse tijd de berg overladen was met olijfbomen. Er waren dus boomgaarden vol olijfbomen. Deze olijfbomen zijn bijna allemaal verwoest. Alleen aan de voet van de berg staan nog enkele oude olijfbomen. Hier is de hof van Gethsemané waarin nog enkele zeer oude olijfbomen staan. De naam “Gethsemané” is een verbastering van de Hebreeuwse naam Gath-Sjamna, die “oliepers” betekent. Het is een herinnering aan de tijd dat er veel olijfbomen op deze berg waren. Hier zou de Heer gebeden hebben, voordat Hij gevangengenomen werd. Hij zal dan, zoals in 1 Koningen 8 voorgeschreven is, met Zijn gezicht naar de tempel gekeerd tot God gebeden hebben.

Hier vond het volgende plaats:

“Toen ging Jezus met hen naar een plaats, genaamd Gethsemané, en Hij zei tot de discipelen: Zet u hier neder, terwijl Ik heenga om daar te bidden. En Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeus mede en Hij begon bedroefd en beangst te worden. Toen zei Hij tot hen: Mijn ziel is zeer bedroefd, tot stervens toe; blijft hier en waakt met Mij. En Hij ging een weinig verder en Hij wierp Zich met het aangezicht ter aarde en bad, zeggende: Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze beker Mij voorbijgaan; doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt.” (Mattheüs 26:36-39)

Hier dichtbij is de plaats die aangewezen wordt als de plaats waar Jezus weende toen Hij de stad Jeruzalem zag (Lucas 19:41). De kerk die hier gebouwd is heet “Dominus Flevit”, wat “de Heer weent” betekent.

Voor een groot deel is de Olijfberg bekleed met allemaal witte stenen van de enorme begraafplaats die op de Olijfberg ligt. Hier is de oudste en grootste Joodse begraafplaats van de gehele wereld. De Joden weten, dat als de Messias zal komen, Hij zal komen op

de Olijfberg. Dan zal Hij de doden doen herrijzen. Om dus als eersten bij Hem te zijn, zijn velen op de Olijfberg begraven. Zij zijn dan meteen bij de Messias als Hij komt.

Wie dichtbij deze graven komt, ziet dat op veel graven kleine steentjes liggen. Deze zijn hier met een bijzonder doel neergelegd. Er heeft dus geen grafschennis plaatsgehad. Wie een bezoek aan een graf brengt, legt als teken van zijn bezoek een steentje op het graf.

Als wij onze reis rond de stad vervolgen, zien wij dat de muur van de tempel plotseling niet verder in zuidelijke richting gaat, maar nu weer in westelijke richting. Aan de voet van de muur zien wij allerlei opgravingen. Hier zijn de oude trappen blootgelegd uit de tijd van de Here Jezus, die de toegang tot de tempelberg gaven. Tussen deze trappen vinden wij een aantal mikwes, dat zijn rituele baden. Voordat de Joden de tempel betraden, namen zij eerst een ritueel bad, “doopten zij zich door onderdompeling” om gewijd het heilige terrein te betreden.

Als wij vanaf deze plaats in zuidelijke richting kijken, zien wij dat de berg naar beneden afloopt. Langs de helling staan allemaal Arabische huizen. Wat wij nu zien was in vroeger dagen ook ommuurd. Dit gebied was de oude “stad van David”. De “stad van David” bevindt zich dus tegenwoordig niet binnen de muren van de huidige oude stad, maar juist er buiten.

Oude olijfbomen in de hof van Gethsemané

10. De olijfberg en het kidrondal

De Olijfberg is één van de belangrijkste bergen in Israël en één van de belangrijkste bergen bij Jeruzalem. Het is de berg die direct naast de stad Jeruzalem ligt aan de kant waar de tempel lag. Tussen de tempel en de Olijfberg lag alleen het Kidrondal. Aangezien de tempel op de berg Moria – de tempelberg – gebouwd is, merk je haast niet dat je je op een berg bevindt, als je bovenop de Olijfberg staat. De plaats is wat hoger dan de rest van Jeruzalem en dus ook hoger dan de tempelberg, zodat je vanaf de Olijfberg een mooi uitzicht hebt over de oude stad en de “stad van David” en de tempelberg.

Aangezien het nu al een adembenemend gezicht is om vanaf de top van de Olijfberg naar de tempelberg met de Dom van de Rots te kijken, kunnen wij ons voorstellen, dat het in de Bijbelse tijd helemaal bijzonder geweest moet zijn, om vanaf deze plaats naar de tempelberg te kijken. Als je je hier bevond kon je het hele tempelplein voor een groot deel overzien en zag je aan de andere kant van de tempelberg het tempelgebouw, waarin zich het Heilige en het Heilige der Heiligen bevonden.

Hoewel het brandofferaltaar opgesteld stond in een niet al te grote voorhof en omgeven was door een hoge muur, zullen de mensen toch wel wat van de top van het altaar en het vuur en de offers hebben kunnen zien. Wie hier zat te mediteren nadat hij een offer gebracht had, realiseerde zich dat zo zeker als hij het vuur zag branden, zo zeker God zijn offer aanvaard had.

Hier op de Olijfberg heeft de Here Jezus eens Zijn profetische toespraak gehouden. Mattheüs vertelt hierover het volgende:

“En Jezus ging de tempel uit en vertrok. En zijn discipelen kwamen tot Hem om Hem op de gebouwen van de tempel te wijzen. En Hij

antwoordde en zei tot hen: Ziet gij dit alles niet? Voorwaar, Ik zeg u, er zal hier geen steen op de andere gelaten worden, die niet zal worden weggebroken. Toen Hij op de Olijfberg gezeten was, kwamen Zijn discipelen alleen tot Hem en zeiden: Zeg ons wanneer zal dat geschieden, en wat is het teken van uw komst en van de voleinding der wereld? En Jezus antwoordde en zei tot hen: Ziet toe, dat niemand u verleide!” (Mattheüs 24:1-4)

De aanleiding tot Jezus' profetische toespraak was het feit, dat de discipelen Hem attent maakten op de verschillende gebouwen die samen het tempelcomplex vormden. Ongetwijfeld zullen de discipelen, net zoals wij dat nu zijn, verwonderd en verbaasd zijn geweest vanwege de enorme stenen die bij de tempel gebruikt zijn en vanwege de bijzondere schoonheid die het hele tempelcomplex uitstraalde. Zoals toeristen boven op de Olijfberg kunnen gaan zitten kijken naar de tempelberg, zo is de Heer ook boven op de Olijfberg gaan zitten, hebben ze met elkaar gekeken naar de tempelberg en is de Heer daarna gaan vertellen wat er in de toekomst zou gaan gebeuren. Zie hiervoor Mattheüs 24.

In deze toespraak vertelde de Heer, dat de tempel verwoest zou worden. Dit is in het jaar 70 na Christus geschied. Tevens vertelde Hij, dat aan het eind der tijden, kort voor Zijn komst om het vrederijk te stichten, er weer een tempel zou zijn en dat daarin de gruwel der verwoesting, waarover Daniël gesproken had, in de tempel zou staan. Het afgodsbeeld van de antichrist, ja de antichrist zelf zal hier eens met goddelijke eer door de mensen geëerd worden. Zie 2 Thessalonicenzen 2:3,4:

“Laat niemand u misleiden, op welke wijze ook, want eerst moet de afval komen en de mens der wetteloosheid zich openbaren, de zoon des verderfs, de tegenstander, die zich verheft tegen al wat God of voorwerp van verering heet, zodat hij zich in de tempel Gods zet, om aan zich te laten zien, dat hij een god is.”

Zacharia 14:1-11 vertelt ons, dat in de toekomst de Messias op de Olijfberg openbaar zal worden. De Olijfberg zelf zal een speciale rol vervullen als de Here Jezus zal wederkomen om Zijn benauwde volk Israël te bevrijden. Dan zullen de doden herleven en zal het Messiaanse vrederijk aanbreken. De Olijfberg zal middendoor splijten. De voeten van de Messias zullen bij Zijn wederkomst op de Olijfberg staan.

Het Kidrondal

Het Kidrondal, ook wel “de Kidronvallei” en “de beek Kidron” genoemd, begint eigenlijk al aan de noordkant van Jeruzalem. Voor ons lijkt het echter alsof hij aan de oostkant van Jeruzalem begint. Hij vormt de scheiding tussen Jeruzalem en de Olijfberg. Hij loopt verder in zuidelijke richting en gaat dan over in het dal Ben-Hinnom, dat langs de zuidelijke muur loopt.

Hier in het Kidrondal ligt de Gihon bron, die in Bijbelse tijd de stad van water voorzag. De Gihon is de enige bron die Jeruzalem bezit.

De eerste vermelding in de Bijbel van het Kindrondal hebben wij in de geschiedenis van David, toen hij vluchtte voor zijn zoon Absalom.

“Het gehele land weende luid, toen al het volk voorbijtrok; de koning stak de beek Kidron over en al het volk trok in de richting van de woestijn.” (2 Samuël 15:23)

In de tijden van Asa, Hizkia en Josia, koningen van Juda, werden hier de afgodsbeelden geworpen en vernietigd (1 Koningen 15:13; 2 Koningen 23:4,6,12; 2 Kronieken 15:16; 29:16)

Johannes vertelt, dat de Here Jezus, voordat Hij gevangengenomen

werd, met Zijn discipelen naar de overzijde van de beek Kidron ging, waar de hof van Gethsemané was, die Hij met Zijn discipelen binnenging. Ook Judas kende die plaats, omdat de Here Jezus daar dikwijls met Zijn discipelen was samengekomen.

”Na dit gezegd te hebben, ging Jezus met zijn discipelen naar de overzijde van de beek Kidron, waar een hof was, die Hij met zijn discipelen binnenging. En ook Judas, zijn verrader, wist die plaats, omdat Jezus daar dikwijls was samengekomen met zijn discipelen.” (Johannes 18:1 en 2)

De Bijbel vertelt, dat Absalom eens voor zichzelf een gedenkteken heeft opgericht.

“Absalom nu had bij zijn leven de steenzuil die in het Koningsdal staat, genomen en die voor zichzelf opgericht, want hij zei: Ik heb geen zoon om de gedachtenis van mijn naam te bewaren. En hij had die opgerichte steen naar zijn eigen naam genoemd; daarom heet hij tot op deze dag: gedenkteken van Absalom.” (2 Samuël 18:18)

Het hier genoemde “Koningsdal” is een andere naam voor het Kidrondal.

Er staat nog steeds in het Kidrondal tegen de Olijfberg aan een gedenkteken, dat “de zuil van Absalom” of “de pilaar van Absalom” genoemd wordt, al moet deze zuil uit de tijd van de tweede tempel zijn. Het is mogelijk dat hij opgericht is op de plaats waar eens de oorspronkelijke zuil van Absalom stond. Het is echter niet de oorspronkelijke zuil. In het Hebreeuws heet hij “Jad Avshalom” dat is de “hand van Absalom”. Er is een Joods verhaal dat zegt, dat er eens boven de zuil nog een hand gestaan heeft en dat het gedenkteken daarom “de hand van Absalom” genoemd wordt.

Er is een keer een koning geweest – sommigen zeggen, dat het Napoleon was – die boven de zuil de hand zag en zei: “Dit is de hand van een zoon die in opstand kwam tegen zijn vader. Laat hij afgehouden worden.” Daarop heeft hij de hand met zijn pistool er af willen schieten. Het schijnt, dat dit niet zo goed lukte en dat de hand er toen met een kanon vanaf geschoten is.

Als Joden in de Middeleeuwen langs dit monument kwamen, vervloekten ze nog altijd Absalom en wierpen ze stenen naar de zuil, alsof ze Absalom zelf nog wilden stenigen. Als ouders opstandige kinderen hadden, namen zij deze kinderen mee naar de zuil van Absalom, gaven hun kinderen voor de billen en zeiden: “Kijk maar eens goed wat er van opstandige kinderen terecht komt. Iedereen gooit stenen en vervloekt de opstandige zoon.” Het schijnt dat deze opvoedkundige les goed hielp bij de kinderen.

Er staan nog twee monumenten. De eerste is de begraafplaats van de zonen van Hezir, een priesterfamilie die in de tempel dienst verrichtte. Deze Hezir komen wij in de Bijbel tegen in Nehemia 10:14-20. Boven het portaal dat door twee pilaren gesteund wordt, staan in het Hebreeuws de namen van de priesters uit de familie van Hezir vermeld.

Er zijn verschillende verhalen over deze grafkelder bekend, waarvan wij niet meer kunnen nagaan in hoeverre wij hier met werkelijkheid of met een legende te maken hebben.

Er wordt verteld, dat de grafkelder van de zonen van Hezir ook Beth-haHofsjet heet. Dit woord is afkomstig uit 2 Koningen 15:5 waar staat:

“De Here sloeg de koning (Uzzia), zodat hij melaats was tot de dag van zijn dood, en hij woonde in een afgezonderd huis.”

De woorden “afgezonderd huis” luiden in het Hebreeuws: “Beth-haHofsjet”. Dit zou dan betekenen, dat Uzzia na zijn melaatsheid de stad Jeruzalem had verlaten en zich nu ophield in de grafkelder van de zonen van Hezir.

Er is een christelijke traditie, waarvan wij ook niet meer kunnen nagaan of het hier om waarheid of fantasie gaat, die zegt, dat de grafkelder van de zonen van Hezir ook “de grot van Jakobus” is. Er wordt verteld, dat Jakobus zich verborgen had in deze grafkelder, nadat de Here Jezus in Gethsemané gevangengenomen was.

Het volgende monument dat hier staat, is het graf van Zacharia de profeet. Deze profeet moet degene geweest zijn, van wie de Here Jezus zei:

“Daarom, zie, Ik zend tot u profeten en wijzen en schriftgeleerden. Van hen zult gij sommigen doden en kruisigen en van hen zult gij anderen geselen in uw synagogen en vervolgen van stad tot stad, opdat over u kome al het rechtvaardige bloed, dat vergoten werd op de aarde van het bloed van Abel, de rechtvaardige, tot het bloed van Zacharia, de zoon van Berekja, die gij vermoord hebt tussen het tempelhuis en het altaar.” (Mattheüs 23:34,35)

Deze profeet is niet de profeet wiens profetie als één van de laatste profetieën in het Oude Testament genoemd wordt. Het is de profeet wiens dood in 2 Kronieken 24:20,21 beschreven wordt. “Toen vervulde de Geest Gods Zekarja, de zoon van de priester Jojada, en hij ging tegenover het volk staan en zei tot hen: Zo zegt God: waarom overtreedt gij de geboden des Heren en wilt gij niet voorspoedig zijn? Omdat gij de Here verlaten hebt, heeft Hij u verlaten. Maar zij maakten een samenzwering tegen hem en stenigden hem op bevel van de koning in de voorhof van het huis des Heren.”

In de Nederlandse Bijbel lijkt dit niet te kloppen, omdat onze Nederlandse Bijbel niet met deze Zacharia eindigt. De Here Jezus citeerde echter niet de Nederlandse vertaling maar de Hebreeuwse Bijbel, waarin de Bijbelboeken in een andere volgorde staan dan bij ons. In de Hebreeuwse Bijbel is dit wel aan het eind van het Oude Testament.

De profeet Ezechiël vertelt, dat de heerlijkheid des Heren in de tijd vóór de Babylonische ballingschap, als gevolg van de zonden van het volk, de tempel moest verlaten. De heerlijkheid des Heren is toen door het Kidrondal gegaan en over de Olijfberg vertrokken. De heerlijkheid des Heren zal eens in omgekeerde volgorde deze weg afleggen. Als de derde tempel gebouwd zal zijn, zal Gods heerlijkheid over de Olijfberg door het Kidrondal naar de tempel terugkeren.

Het dal van Josafat

In later tijden werd het Kidrondal ook wel “het dal van Josafat” genoemd. Deze naam komen wij tegen in Joël 3, waar staat, dat in de eindtijd God de volkeren hier zal verzamelen om hen te oordelen.

“Want zie, in die dagen en te dien tijde, wanneer Ik een keer zal brengen in het lot van Juda en van Jeruzalem, zal Ik alle volken verzamelen en afvoeren naar het dal van Josafat, en Ik zal aldaar met hen in het gericht treden ter oorzaak van Mijn volk en van mijn erfdeel Israël, dat zij onder de volken verstrooid hebben, terwijl zij Mijn land verdeelden.

Maakt u op en komt, alle volken van rondom, en verzamelt u. Doe, o Here, Uw helden daarheen afdalen. Laat de volken opstaan en oprukken naar het dal van Josafat, want daar zal Ik zitten om alle volken van rondom te richten. Slaat de sikkel erin, want de oogst is rijp. Komt, treedt, want de perskuip is vol; de wijnbakken stromen

over. Want hun boosheid is groot.

Menigten, menigten in het dal der beslissing, want nabij is de dag des Heren in het dal der beslissing.

De zon en de maan worden zwart en de sterren trekken haar glans in.

En de Here brult uit Sion en verheft Zijn stem uit Jeruzalem, zodat hemel en aarde beven. Maar de Here is een schuilplaats voor Zijn volk en een veste voor de kinderen Israëls. En gij zult weten, dat Ik, de Here, uw God ben, die woon op Sion, Mijn heilige berg, en Jeruzalem zal een heiligdom zijn, en vreemdelingen zullen er niet meer doortrekken.” (Joël 3:1,2,11-17)

Aangenomen wordt, dat het middelste deel van het Kidrondal bedoeld wordt met het dal van Josafat. In Joodse kring wordt het woord “Josafat” vertaald. Het betekent “God zal oordelen”.

Hoewel de Joden geloven, dat als God de wereld zal oordelen, Hij op de Olijfberg gezeten zal zijn, wijzen zij niet allemaal voor het dal van Josafat een speciale plaats aan, zoals de christenen doen, die hiervoor dit dal aanwijzen.

Toch menen veel Joden dat het op de dag des oordeels als volgt zal gaan. Op de Olijfberg zullen alle mensen verzameld worden. De hemelse Rechter zal Zijn zetel hebben op de berg Moria, die tegenover de Olijfberg ligt en waar het tempelplein is. De Olijfberg en de berg Moria zijn gescheiden door het Kidrondal.

In deze Joodse gedachte zullen er twee bruggen zijn tussen de Olijfberg en de berg Moria. De ene brug zal van ijzer zijn. Hij zal massief en sterk zijn. De ongelovigen zullen allen deze brug kiezen om naar de overkant te komen. De brug zal echter instorten, waarna alle ongelovigen zullen vallen en in de diepte van de afgrond zullen verdwijnen. Niemand van hen zal ontkomen.

De andere brug zal van papier zijn. Het zal een zwakke brug zijn.

Hij zal evenwijdig aan de ijzeren brug lopen. Alle gelovige Joden zullen deze kwetsbare brug kiezen en via deze brug de vrede en de veiligheid bereiken, waardoor zij het eeuwige leven zullen ontvangen.

Voordat u uw schouders ophaalt over deze gedachte, denk eens even aan wat de Here Jezus zei over de brede en de smalle weg. Natuurlijk weet u, dat Hij dit verhaal niet vertelde om duidelijk te maken, dat er twee letterlijke wegen zijn, waarvan de één letterlijk smal en de ander letterlijk breed is. U begrijpt, dat Hij iets bedoelde duidelijk te maken. Kijk zo eens naar het verhaal van de twee bruggen. Het is een soort gelijkenis. Het gaat niet over de vraag of er in de eindtijd letterlijk twee bruggen zullen zijn. Het gaat er om, dat zij die hun geloof tonen, door ziende op de Rechter aan de overkant, de papieren brug durven nemen en daardoor behouden zullen worden. Zij, die op ijzer en staal vertrouwen, zullen echter bedrogen uitkomen.

Als u dit verhaal zo opvat, herkent u iets van het Joodse spreken, zoals wij dit ook bij de Here Jezus tegenkomen. Overigens bedoelen wij hiermee natuurlijk niet, dat als de Here Jezus feiten zei die letterlijk bedoeld waren, wij daar dan maar verhalen van moeten maken.

De Islamieten menen ook, dat het Kidrondal bedoeld wordt als er over het dal van Josafat gesproken wordt. Zij geloven, dat er op de dag des oordeels een groot zwaard zal hangen tussen de tempelberg en de Olijfberg. De rechtvaardigen zullen dan veilig het zwaard kunnen passeren, terwijl de bozen door het zwaard getroffen zullen worden en in het vuur van de hel daar beneden zullen vallen.

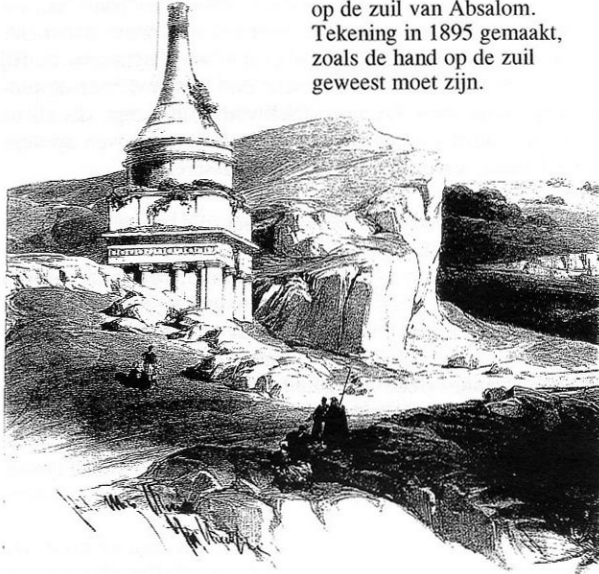
Een ander Islamitisch verhaal lijkt hier op. In de buurt van de gouden poort is in de muur van de tempel een pilaar opgericht.

Deze pilaar staat dus eigenlijk op de Islamitische begraafplaats. Hij heet “de pilaar van Mohammed” en is dus genoemd naar de profeet Mohammed. Er is een Islamitisch verhaal dat zegt, dat als de Islamitische doden worden opgewekt, Mohammed boven op deze pilaar zal zitten, terwijl de Moslims hem passeren.

Hoe anders is de boodschap van de Bijbel, die ons vertelt, dat de Here Jezus Zijn leven gegeven heeft als een offer voor onze zonden, om daardoor de Weg voor ons te zijn naar het Vaderhart van God, zodat wij nu reeds in contact en gemeenschap met God kunnen leven. Daarom kondigde Johannes de Doper Hem aan met de volgende woorden: “*Zie, het lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.*” (Johannes 1:29) Zelf zei de Here Jezus eens: “*Ik ben de weg en de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij.*” (Johannes 14:6) Mensen die de Here Jezus kennen als degene die hen tot God gebracht heeft, zijn gezegende mensen!

De hand van Absalom
op de zuil van Absalom.
Tekening in 1895 gemaakt,
zoals de hand op de zuil
geweest moet zijn.

De zuil van Absalom in het Kidrondal

11. Jebus en de stad van David

Wij vervolgen onze wandeling door het Kidrondal. Wij gaan in zuidelijke richting. De Olijfberg is dus links van ons en de oude stad met de tempelberg zijn rechts van ons.

Waar de oude stad Jeruzalem stopt gaan wij verder in zuidelijke richting. Wij gaan nu langs het Arabische dorpje Silwan dat aan onze linkerhand ligt. Rechts van ons op de bergrug die Ofel heet, was vroeger de stad Jebus. Hier bouwde David 3000 jaar geleden zijn stad, die “de stad van David” genoemd werd. Op 4 september 1995 was de aanvangsdatum waarop in Israël het jaar begon waarin herdacht werd, dat Jeruzalem 3000 jaar de hoofdstad van het land was. De “stad van David” ligt dus niet binnen de muren van de huidige oude stad, maar ten zuiden daarvan.

Onze jaartelling is twijfelachtig. Koning Herodes – de man van de kindermoord in Bethlehem – stierf in 4 vóór Christus. Dat betekent, dat onze jaartelling begonnen is op een moment, dat de Here Jezus al enkele jaren oud was. Hoewel er meer mogelijkheden zijn en niet met zekerheid gezegd kan worden in welk jaar de Here Jezus geboren is, wordt meestal aangenomen, dat Hij in 4 vóór Christus geboren is. Onze jaartelling “zit er dus enkele jaren naast”. Het befaamde jaar 2000 is dan eigenlijk al in het jaar 1996 begonnen.

Waarom schrijven wij dit? Omdat David de stad Jebus – het latere Jeruzalem – in 1004 vóór Christus ingenomen moet hebben. Dat betekent, dat hij waarschijnlijk de stad Jebus precies 1000 jaar vóór de geboorte van de Here Jezus veroverd zal hebben. Duizend jaar nadat David de stad Jeruzalem voor het eerst binnenging, kwam de Here Jezus, die de grote Zoon van David was, er binnen om als een baby in de tempel aan de Here God te worden opgedragen. Toch wel opmerkelijk, vindt u niet?

Jebus bij de verovering van het land

Toen de Israëlieten het land Kanaän veroverd hadden, vonden zij Jebus eigenlijk maar een onbelangrijke stad. Dat blijkt wel uit wat zij met de stad deden. *“Vervolgens streden de Judeeërs tegen Jeruzalem, namen het in, sloegen het met de scherpte des zwaards, en staken de stad in brand.”* (Richteren 1:8) Zij vonden het niet de moeite waarde de stad te sparen om er zelf te wonen. De Judeeërs vonden de stad ook niet de moeite waard om zelf te hebben. Daarom werd de stad en zijn omgeving aan de stam van Benjamin geschonken (Jozua 18:21,28): *“De steden nu van de stam der Benjaminieten naar hun geslachten waren: ... en Jebus, dat is Jeruzalem... Dit was het erfdeel van de Benjaminieten naar hun geslachten.”*

De Benjaminieten vonden de stad Jebus echter zo onbelangrijk, dat zij de oorspronkelijke bewoners toestonden de stad te herbouwen en er weer in te gaan wonen, zoals het volgende vers ons duidelijk maakt: *“De Benjaminieten hebben de Jebusieten, de bewoners van Jeruzalem, niet verdreven, zodat de Jebusieten bij de Benjaminieten in Jeruzalem zijn blijven wonen tot op de huidige dag.”* (Richteren 1:21) (Dat is dus tot op de dag waarop dit opgeschreven werd.)

Het is de vraag of de oorspronkelijke bewoners van Jebus Kanaänieten waren of Filistijnen. De Joodse gedachte is, dat de Jebusieten Filistijnen waren, dat zij nakomelingen waren van Abimelech. Abraham had indertijd een eed gezworen aan Abimelech, dat hij hem, zijn kinderen en zijn kleinkinderen vriendelijk zou behandelen.

“Nu dan, zweer mij toch hier bij God, dat gij niet bedrieglijk met mij zult handelen, noch met mijn kroost (dat zijn de kinderen), noch met mijn nageslacht (dat waren Abimelechs kleinkinderen);

naar de vriendschap, die ik u betoond heb, zult gij mij en het land waarin gij als gast vertoeft, behandelen.” (Genesis 21:23)

De drie generaties zijn inmiddels overleden, zodat David niet meer gebonden is aan de eed die Abraham gezworen heeft.

Overigens is het opmerkelijk, dat de Palestijnen van onze dagen, die zichzelf ook weer Filistijnen noemen (!), opnieuw aanspraak maken op de stad Jeruzalem! De Filistijnen zijn dus teruggekomen en hebben de stad Jebus herbouwd. Vandaar dat de stad Jebus weer bestaat en bewoond is in de dagen van koning David.

Tot die tijd woonden er echter geen Israëlieten in Jebus. Het was een stad die uitsluitend door Filistijnen bewoond werd, zoals een stukje uit het boek Richteren ons vertelt.

“Maar de man wilde niet blijven overnachten en maakte zich reisvaardig en vertrok. Zo kwam hij tot tegenover Jebus (dat is Jeruzalem) tezamen met zijn span gezadelde ezels en zijn bijvrouw. Toen zij dicht bij Jebus waren en de zon laag gedaald was, zei de knecht tot zijn heer: Laten wij nu toch afslaan naar deze stad der Jebusieten en daar overnachten. Maar zijn heer antwoordde hem: Wij zullen niet afslaan naar een vreemde stad, waar geen Israëlieten wonen, maar verder trekken tot Gibeā. Ook zei hij tot zijn knecht: Kom, laten wij trachten de één of andere plaats te bereiken en te Gibeā of te Rama overnachten.” (Richteren 19:10-13)

Wat later van *“De steen die de bouwlieden versmaad hebben, is tot een hoeksteen geworden...”* (Psalm 118:22) gezegd werd, sloeg zowel op de stad Jeruzalem, op David als op de Here Jezus, in Wie deze tekst zijn vervulling zou bereiken. Het kan dus eerst van de stad Jeruzalem gezegd worden. De stad was zo onbelangrijk en onbetekenend, dat geen Israëliet het in zijn hoofd haalde om er te wonen of zelfs maar te overnachten. God koos die onbetekenende

stad echter uit om hem voor Zichzelf ter bewoning te bestemmen. De stad Jebus kreeg een nieuwe naam: Jeruzalem. En God ging er wonen.

David verovert Jebus

Het Bijbels verslag van de verovering van Jebus luidt als volgt:

“Toen ging David met geheel Israël naar Jeruzalem, dat is Jebus; daar woonden de Jebusieten, de bevolking van die landstreek. De inwoners van Jebus hadden tot David gezegd: Gij komt hier niet binnen; maar David veroverde de burcht Sion, dat is de stad Davids.

David nu had gezegd: Wie de Jebusieten de eerste slag toebrengt, zal aanvoerder en overste worden. En Joab, de zoon van Seruja, klom het eerst naar boven; daarom werd hij aanvoerder.

En David ging in de burcht wonen; hierom noemde men deze de stad Davids. Hij versterkte de stad aan alle kant, van de Millo af en geheel rondom, terwijl Joab het overige deel van de stad herstelde. En David nam steeds toe in grootheid, en de Here der heerscharen was met hem.” (1 Kronieken 11:4-9)

David is dus zelf ook in Jeruzalem gaan wonen. Eerst regeerde hij 7½ jaar te Hebron. Daarna vestigde hij zich in Jeruzalem. Zie 2 Samuël 5:1-10 en 1 Kronieken 11:1-9

Er was een zakelijke reden waarom David van Hebron naar Jeruzalem verhuisde. Jeruzalem lag in een gebied dat het Noorden en het Zuiden van elkaar scheidde. In Hebron woonde David in het Zuiden en was hij minder goed bereikbaar voor de mensen uit het Noorden. In Jeruzalem woonde hij meer centraal en was hij voor iedereen beter te bereiken.

Een andere reden was, dat David niet dezelfde weg wilde

bewandelen als Saul gedaan had. Saul had zijn woonplaats Gibeon tot residentie gemaakt. Zo lang David alleen koning van Juda was, woonde hij in het zuiden. Nadat hij koning over heel Israël was geworden, wilde hij ook niet langer zijn woonplaats als residentie hebben. Dit moest voorkomen dat men hem zou beschuldigen, dat hij zijn eigen stam zou bevoorrechten. Hij ging nu immers uit de stam van Juda wonen in de stam van Benjamin. De Benjaminiten woonden echter niet in Jebus, zodat de stad eigenlijk een stukje “niemandsland” was. Door hier te gaan wonen, maakte David zichzelf tot koning van alle Israëlieten.

Er was ook een belangrijke geestelijke reden waarom God David leidde om naar Jeruzalem te verhuizen. Dit lezen wij in één van de Psalmen:

“Maar Hij verkoos de stam van Juda, de berg Sion, die Hij liefheeft; Hij bouwde zijn heiligdom als de hoogste bergen, als de aarde, die Hij voor altoos grondvestte. Hij verkoos David, Zijn knecht, en nam hem weg van de schaapskooien; van achter de zogende schapen haalde Hij hem, om Jakob, zijn volk, te weiden en Israël, zijn erfdeel.” (Psalm 78:68-71)

In deze Psalm worden David en de berg Sion te Jeruzalem aan elkaar verbonden. Hierin is een geestelijke les verborgen. Wij noemden al de tekst uit Psalm 118, waar staat: *“De steen die de bouwlieden versmaad hebben, is tot een hoeksteen geworden...”* (Psalm 118:22) Wat hier gezegd wordt, slaat ook op de stad Jeruzalem, zoals wij zagen. Jeruzalem was een onbetekenende stad, maar werd door God uitgekozen, opdat Hijzelf er kon wonen, maar ook opdat de Davidische koningen er zouden wonen.

Zo heeft God ook het volk Israël gekozen; het volk dat eens een onbetekenend volk was.

“Niet, omdat gij talrijker waart dan enig ander volk, heeft de HERE Zich aan u verbonden en u uitverkoren; veeleer zijt gij het kleinste van alle volken. Maar, omdat de HERE u liefhad en de eed hield, die Hij uw vaders gezwoeren had, heeft de HERE u met een sterke hand uitgeleid en u verlost uit het diensthuis, uit de macht van Farao, de koning van Egypte...” (Deuteronomium 7:7,8).

Zo heeft God ook ons als gelovigen uitgekozen. Ook wij waren zonder betekenis en zonder waarde. Door Gods inwoning zijn wij nu echter mensen van grote betekenis geworden.

Jebus' geheim

Hier vlakbij ligt de Gihonbron. Het is een opmerkelijke naam, als u bedenkt, dat één van de rivieren uit het paradijs ook Gihon heette. De naam “Gihon” betekent “vloeien”, “stromen” of “uitstromen” of “uitbreken” van water. Bij de Gihonbron was Salomo tot koning gezalfd.

“... de priester Sadok en de profeet Natan hebben hem [David] te Gichon tot koning gezalfd, en zij zijn vandaar juichend opgetrokken, zodat de stad in opschudding is; dat is het geluid dat gij gehoord hebt.” (1 Koningen 1:45)

Op grote verzoendag kwam de hogepriester in de begintijd van de tempel bij de Gihon dat hij gebruikte als ritueel bad om zich te reinigen en te wijden voordat hij het Heilige der Heiligen binnenging. Later was dit rituele bad in de tempel zelf.

De Gihonbron was de enige watervoorziening van de stad Jebus. Hij lag echter buiten de muren van de stad. Hierdoor was de stad in tijden van oorlog erg kwetsbaar. De vijand zou dan de beschikking hebben over het water, terwijl de mensen in de stad zonder water snel van dorst zouden omkomen. In vreedstijd was

het echter geen enkel probleem dat de bron net buiten de stad lag. De Jebusieten hadden een stevige muur. Hij was ongeveer 3 meter dik. Binnen de stad was dus voldoende veiligheid.

Voor wij verder gaan, laten wij u eerst eens zien hoe moeilijk het werk van archeologen is. Als zij vandaag een ontdekking doen en menen het antwoord op een vraag en de oplossing voor een probleem te hebben gevonden, doen zij morgen een nieuwe ontdekking, waardoor blijkt, dat het zojuist genoemde antwoord op hun vraag al weer achterhaald is. Wij geven u hiervan een enkel voorbeeld voor de stad Jebus, zowel als het gaat om de bescherming van de Gihonbron als wanneer het gaat over de wijze waarop de mannen van David indertijd Jebus binnengekomen zijn.

De vraag ligt voor de hand: waarom hebben de mensen de stadsmuur niet om de Gihonbron heen gebouwd? Er is een tijdlang door de archeologen gedacht, dat dit niet kon, omdat het dal hier erg smal is en een muur die in het dal ligt, heel gemakkelijk door een vijand beklommen kan worden. De muur moest dus hoger op de berg komen, waardoor de bron beneden in het dal buiten de stadsmuur bleef liggen.

De archeologen hebben later echter ontdekt, dat er in vroeger tijden toch een extra muur om de Gihonbron gebouwd was, dus een muur in het Kidrondal. Deze muur was zelfs met twee of drie torens versterkt om de bron te beschermen. Naarmate de stad groeide, is er zelfs een volgende muur gebouwd, zodat er een plein bij de bron ontstond.

De archeologen meenden, dat de Jebusieten om dit probleem op te lossen – zoals men in vele steden ook gedaan had – een verticale tunnel of schacht dwars door de rotswand uitgehouwen hadden. Eerst heeft men in de rotswand een tunnel met trappen

uitgehouden. Deze tunnel ging ongeveer 10 meter naar beneden in de rotswand. Daar werd een horizontale tunnel uitgehouden met een enigszins hellend vlak. Daarna ging een smalle schacht 10 meter loodrecht naar beneden en vervolgens horizontaal naar de Gihonbron, waardoor het water uit de Gihonbron recht onder de smalle schacht kwam. In tijden van oorlog konden zij de Gihonbron camoufleren en door deze tunnel in de rotswand over de trap afdalen en vervolgens via de 10 meter lange schacht toch water putten. Het water stond dus onder de verticale schacht. Denk er aan, dat deze schacht niet de latere tunnel van Hizkia is! Deze schacht wordt “Warrens schacht” genoemd, naar de archeoloog Charles Warren, die de schacht in de zestiger jaren van de negentiende eeuw (dus na 1860) ontdekt heeft. De archeologen meenden, dat deze schacht de in 2 Samuel 5:8 genoemde “watergang” moest zijn, waardoor Davids mannen de stad Jebus binnenkwamen. Helaas... inmiddels hebben zij deze gedachte al weer laten varen en menen zij dat er mogelijk nog een andere watergang moet zijn geweest. Deze watergang is dan echter nog niet ontdekt.

Davids elite soldaten

De archeologen meenden, dat de genoemde “Warrens schacht” de weg was die Davids mannen gegaan waren. Het zal u duidelijk zijn, dat deze tunnel en schacht dan behoorden tot de “staatsgeheimen” van de Jebusieten. Davids mannen hadden als spionnen dit geheim ontdekt. Zij ontdekten dat als je in het water van de Gihonbron dook er een onderaardse tunnel was die meer dan 10 meter horizontaal door de rots ging en dat daarna een smalle schacht 10 meter omhoog ging. Ze moesten dus eerst in de bron afdalen en in het donker 10 meter door de tunnel waden, voordat zij door de duistere schacht omhoog konden klimmen. Vandaar dat in 1 Kronieken 11 staat, dat Joab “*het eerst naar boven krom*”. Ze moesten dus allemaal achter elkaar door de schacht naar boven. Ze beraamden echter een plan om via deze smalle schacht

10 meter loodrecht omhoog te klimmen en vervolgens via de evenlange trap binnen de stad te komen. De Bijbel geeft hierover het volgende korte verslag. In dit Bijbelse verslag wordt de schacht “de watergang” genoemd, een woord dat ook “waterval” betekent.

“De koning trok met zijn mannen naar Jeruzalem op, tegen de Jebusieten, die in die landstreek woonden. Dezen zeiden tot David: Gij komt hier niet binnen; blinden en lammen zullen u terugdrijven! Zij bedoelden: David komt hier nooit binnen.

Maar David veroverde de burcht Sion, dat is de stad Davids. David had toen gezegd: Wie de Jebusieten wil verslaan, moet door de watergang binnendringen; van lammen en blinden heeft David een hartgrondige afkeer. Daarom zegt men: Blinden en lammen mogen niet binnenkomen.

En David ging in de burcht wonen en noemde die: Stad Davids. Hij bouwde versterkingen rondom, van de Millo af binnenwaarts.” (2 Samuël 5:6-9)

De uitspraak dat David een hartgrondige afkeer had van blinden en lammen is niet in overeenstemming met het feit, dat David grote liefde en zorg had voor Sauls verlamde zoon, Mefiboseth. Joodse geleerden vertellen ons, dat “blinden en lammen” een synoniem voor “afgodsbeelden” is, omdat afgodsbeelden niet kunnen zien en niets kunnen doen. Het is dus een spottende opmerking over afgodsbeelden. Dergelijke spot met afgoden komen wij vaker tegen in de Bijbel.

Aangenomen wordt dat de blinde en de lamme twee afgodsbeelden waren, die bij het water opgesteld waren en de stad extra bescherming moesten bieden tegen eventuele indringers. De lamme zou dan metalen krukken gehad hebben, die aangedreven door de kracht van het water van de waterval gevaarlijk heen en weer zwaaiden en iedereen die binnen het bereik van de krukken zou komen, ogenblikkelijk zouden doden. De Jebusieten voelden

zich veilig achter deze mechanische beveiliging. Zij meenden dat het onmogelijk was dat iemand de stad zou binnenkomen.

Om op deze manier de stad binnen te komen, was bijna onmogelijk. In onze tijd zou het een karwei voor speciaal opgeleide militairen zijn. Ze moesten in het donker hun weg door het water, door de schacht en door de tunnel met trappen omhoog zien te vinden. Vandaar dat David zei, dat wie dit zou kunnen, commandant van zijn troepen zou worden.

“David nu had gezegd: Wie de Jebusieten de eerste slag toebrengt, zal aanvoerder en overste worden. En Joab, de zoon van Seruja, klom het eerst naar boven; daarom werd hij aanvoerder.” (1 Kronieken 11:6)

Het bovenstaande was een prachtig verhaal. Maar... de archeologen hebben deze gedachte inmiddels losgelaten. Zij menen, dat Warrens schacht niet de watergang uit 2 Samuël 5 geweest kan zijn. Zij menen, dat Warrens schacht niet gebruikt werd om in oorlogstijd water uit de Gihonbron te halen. Zij menen nu zelfs, dat de mensen in Jebus de schacht niet eens kenden. Waarom Warrens schacht dan wel gebruikt werd is op dit ogenblik nog een open vraag. Het wachten is nu op het moment waarop – als het ooit gebeurt – de echte watergang gevonden wordt, waardoor Joab en zijn mannen de stad binnenkwamen.

Bij opgravingen zijn twee poorten uit de tijd van de Jebusieten teruggevonden. De ene poort aan de oostkant, de andere aan de westkant van de stad. De poort aan de oostkant was precies bij de Gihonbron. Dit was de poort die in later tijd “de waterpoort” genoemd werd (Nehemia 3:26 en 12:37)

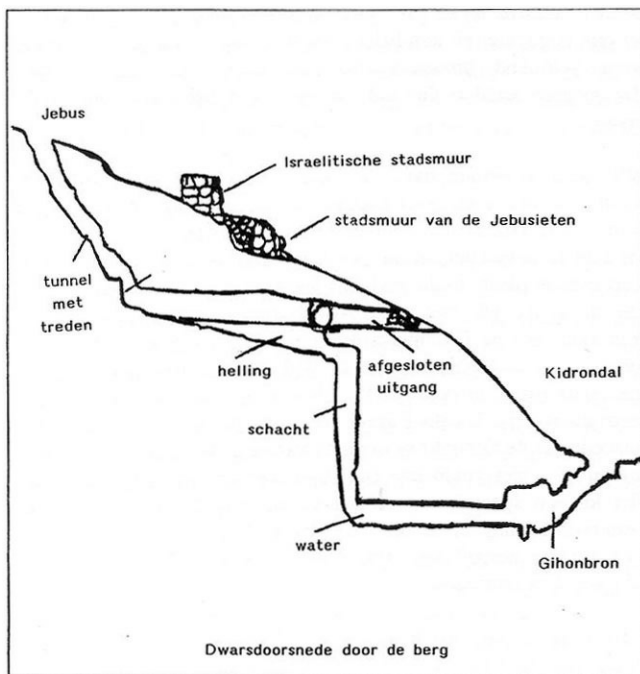
Na de verovering van de stad Jebus, dat is dus de berghelling die wij vandaag ten zuiden van de tempelberg hebben, vestigde David

zich in deze stad, die nu de naam Jeruzalem kreeg. Hij herbouwde de stad en bouwde er een paleis voor zichzelf (1 Kronieken 15:11). Hij is hier later gestorven en begraven (1 Koningen 2:10). Hoewel in onze dagen op de berg Zion “het graf van David” wordt aangewezen, moet het echte graf van David dus zuidelijker gelegen hebben. Tot op heden is het echte graf van David niet teruggevonden.

Natuurlijk is het interessant om toch een bezoek te brengen aan het monument dat aangewezen wordt als het graf van David. Je proeft er iets van de Joodse sfeer. Op de sarcofaag staat een aantal zilveren Torah-rollen die afkomstig zijn van synagogen waarvan de leden tijdens de tweede wereldoorlog zijn uitgeroeid. Vaak komen Joden bij dit monument om tot God te bidden. Zij komen echter in het bijzonder op het (Joodse) Pinksterfeest, omdat dan het overlijden van David herdacht wordt.

Boven het graf van David is “de zaal van het laatste avondmaal”. Natuurlijk heeft de Here Jezus niet in deze zaal de Paasmaaltijd gebruikt. Het Jeruzalem uit de tijd van de Here Jezus ligt immers meters onder de grond. Toch lijkt het er op, dat op deze plaats, maar dan meters dieper, de Here Jezus de Paasmaaltijd met Zijn discipelen gebruikt heeft.

Er is een oud bericht van Epifanus van Salamis, een christen die in de vierde eeuw leefde, dat Jeruzalem in puin lag toen keizer Hadrianus de stad bezocht, maar dat een paar huizen en een kleine kerk er nog stonden. Hij vermeldt dan dat deze kerk stond op de plaats waar de bovenzaal was waar de discipelen naartoe gingen, toen de Here Jezus naar de hemel was teruggekeerd. Het zou dus goed mogelijk zijn, dat hier toch de zaal van het avondmaal was, waar enkele weken later de Heilige Geest uitgestort werd.

Tekening van de berg waarop Jebus gebouwd was met de schacht van Warren.

De tunnel van koning Hizkia

Volgens het boek Kronieken heeft koning Hizkia later een tunnel laten hakken door zijn ingenieurs, opdat het water van de Gihon, die dus buiten de stad lag, door deze tunnel binnen de stad zou komen, waarna hij de bron onzichtbaar maakte, zodat geen vijand er ooit nog water uit kon halen. Hierdoor was er bij een belegering water voldoende binnen de stad, maar geen water buiten de stad. De mensen hadden dus in vreedstijd en oorlogstijd het water binnen de muur.

Wij zagen al eerder, dat er wel een muur speciaal om de Gihonbron gebouwd was. Archeologen menen daarom, dat het

project van koning Hizkia niet bedoeld was om de watervoorziening van de stad te beveiligen, maar gewoon om er voor te zorgen, dat er een tweede plaats in de stad was waar de mensen hun water konden halen. Ik wil graag zover met de archeologen meegaan, dat er een muur om de Gihonbron was en dat Hizkia graag een tweede plaats van watervoorziening in de stad wilde hebben, maar ik ga in de eerste plaats uit van het Bijbels verslag, dat voor mij absoluut betrouwbaar is. Uit dit Bijbels verslag blijkt duidelijk, dat Hizkia meende dat de Gihonbron – ook al was daar dan een muur omheen gebouwd – niet voldoende beveiligd was in oorlogstijd. Daarom liet hij een speciale tunnel graven en zorgde voor een nieuwe watervoorziening in de stad, waarna de Gihonbron in oorlogstijd zodanig “gecamoufleerd” kon worden, dat geen vijand deze bron ooit nog kon ontdekken.

“Toen Hizkia zag, dat Sanherib gekomen was met het plan tegen Jeruzalem te strijden, overlegde hij met zijn oversten en zijn helden om de waterbronnen buiten de stad dicht te stoppen, en zij zegden hem hun hulp toe.

Er kwam veel volk samen, dat al de bronnen en de beek die midden door dat land stroomde, dichtstopte, en zei: Waarom zouden de koningen van Assur bij hun komst zoveel water vinden?” (2 Kronieken 32:2-4)

Dit wordt verder in dit hoofdstuk nog eens bevestigd:

“Hizkia was het ook, die de bovenste uitgang van het water van Gihon dichtstopte en het naar beneden westwaarts naar de stad Davids leidde. In al zijn doen was Hizkia voorspoedig.” (2 Kronieken 32:30)

Ook in het Koningenboek staat dit vermeld:

“Het overige van de geschiedenis van Hizkia en al zijn dappere

daan, en hoe hij de vijver en de waterleiding heeft aangelegd en het water naar de stad heeft gebracht, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken der koningen van Juda?” (2 Koningen 20:20)

Uit het feit dat hier gesproken wordt over “oversten” en “helden” zien wij, dat het hier om een militaire zaak ging.

Terwijl de Jebusieten een inham in de rots gemaakt hadden die direct onder de stadsmuur in de rots onder de stad Jebus uitkwam, liet Hizka zijn tunnel door de rotsgrond van het Kidrondal lopen in zuidelijke richting, waarna hij de tunnel, nog steeds in de rots onder de grond, onder de muur de stad liet binnenkomen en liet uitmonden in een vijver, die de naam “de poel van Siloam” kreeg. De kronkelige tunnel is 538 meter lang en overspant hemelsbreed een afstand van 335 meter. De tunnel bestaat nog steeds en kan zelfs bezichtigd worden. Er stroomt nu al zo’n 2700 jaar water door deze tunnel.

Er is een inscriptie gevonden die de mannen van Hizkia achtergelaten hebben in de wand aan de uitgang van de tunnel, dichtbij de poel van Siloam (ongeveer 7 meter voor de poel), waar de tunnel in de rots maar liefst bijna 5 meter hoog is. Uit de inscriptie blijkt, dat de ingenieurs van Hizkia hun mannen van twee kanten door de rots lieten graven. Echter niet in een rechte lijn, maar waarschijnlijk rekening houdend met de gesteldheid van de rots lieten zij een aantal bochten in de tunnel opnemen. De ene groep begon buiten de stad bij de Gihonbron. De andere groep begon binnen de stad in een veel lager deel van de rots te graven. De tunnel en de inscriptie zijn in 1880 gevonden door enkele jongens die christen waren en behoorden bij de familie Spafford. Horatio Spafford uit hun familie heeft het mooie en bekende lied “It is well with my soul” geschreven!

De inscriptie is niet meer volledig in tact. Hij begint midden in een

zin en luidt dan:

“...doorbraak. Dit is het verslag van de doorbraak. Terwijl de arbeiders werkten met hun bijlen, van twee kanten naar elkaar toe, en ze nog maar 3 el van elkaar verwijderden waren, konden ze elkaars stemmen aan de andere kant van de rotsmuur horen, omdat er een **zdh** in de rots van het noorden naar het zuiden liep. Op het moment van het doorbreken van de muur stonden de arbeiders van beide kanten precies tegenover elkaar en sloegen ze met de bijlen tegen elkaar. Daarna stroomde het water over 1200 el van de bron naar de poel. En de hoogte van de rots boven de hoofden van de arbeiders was 100 el.”

Een el hier is ongeveer 45 cm. Terwijl er dus nog 1,2 meter rots verwijderd moest worden, konden ze elkaar al horen. De tunnel is dus 533 meter lang. De arbeiders werkten ongeveer 45 meter diep onder de rots.

Het woord **zdh** is moeilijk te vertalen. Waarschijnlijk betekent het een spleet of scheur in de rots.

Er is veel nagedacht over de vraag waarom er zoveel bochten in de tunnel van Hizkia zaten en hij in grote lijnen de vorm van een S heeft. Waarschijnlijk hebben Hizkia's ingenieurs gebruik gemaakt van een natuurlijke scheur of breuk in de rots, waardoor de vorm van de tunnel zo grillig is. Dit moet dan ook verklaren, waarom de tunnel op sommige plaatsen nog geen 1,5 meter hoog is en hij op andere plaatsen maar liefst 4,5 meter hoog is.

Er was echter een groot verschil met de schacht van de Jebusieten. Deze schacht werd alleen in oorlogstijd als een noodvoorziening gebruikt. In vredestijd moesten de mensen gewoon het water buiten de stad halen. Koning Hizkia zorgde er voor dat het water van de Gihon altijd gemakkelijk bereikbaar voor de mensen was,

zodat zij nooit meer de stad uit hoefden om water te halen. Het water van de Gihon werd door deze tunnel gevoerd naar de poel van Siloam.

Een geestelijke les

Water is in de Bijbel het beeld van leven. De watervoorziening binnen de stadsmuur waardoor er leven mogelijk was in de stad van David, is een beeld van Gods voorziening om ons geestelijk in leven te houden. Luister naar de volgende uitspraken uit de Bijbel. *“Gij bezoekt het land en verleent het overvloed, Gij maakt het zeer rijk. De beek Gods is vol water, Gij bereidt hun koren. Ja, zo bereidt Gij alles.”* (Psalm 65:9)

“En Hij sprak tot mij... Ik ben de alfa en de omega, het begin en het einde. Ik zal de dorstige geven uit de bron van het water des levens, om niet.” (Openbaring 21:6)

“En hij toonde mij een rivier van water des levens, helder als kristal, ontspringende uit de troon van God en van het Lam.” en *“En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En wie het hoort, zegge: Kom! En wie dorst heeft, kome, en wie wil, neme het water des levens om niet.”* (Openbaring 22:1,17)

De beek Gods is vol water. Hij wil uw leven vanuit Zijn rijkdom en heerlijkheid reinigen, verzadigen, verfrissen en verkwikken. Daarom: *“O, alle dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet; ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk.”* (Jesaja 55:1) God wil ook u een rijke zegen schenken!

Het graf van David

Terwijl David “zijn stad” had op de bergrug die ten zuiden van het

huidige tempelplein ligt, ging Salomo verder naar het noorden met de uitbreiding van de stad. Jeruzalem is een stad die meerdere keren in oorlogen verwoest is en daarna steeds op de puinhopen als een grotere stad gebouwd werd. De bouwers moesten hun huizen steeds op een stevig fundament neerzetten. Daarom is er weinig teruggevonden van de stad uit de tijd van David en Salomo. Wij zien ook dat de muren van de stad in de ene periode bijvoorbeeld in het noorden anders lopen dan in een andere tijd.

Wij gaan vandaag op zoek naar het graf van David. De Bijbel vertelt ons, dat er een speciaal monument als graf van David geweest is. De Bijbel vertelt, dat ook Salomo daar begraven is.

De Bijbel geeft het volgende verslag: *“Toen ging David te ruste bij zijn vaderen en werd begraven in de stad Davids. En Salomo ging bij zijn vaderen te ruste en werd begraven in de stad van zijn vader David; zijn zoon Rechabeam werd koning in zijn plaats.”* (1 Koningen 2:10 en 11:43)

Hier hebben wij een heel opmerkelijk feit. Mensen werden nooit binnen een stad begraven. Een begraafplaats lag altijd buiten de stad. David werd echter niet buiten de stad, maar binnen de stad begraven, zodat zijn graf als een monument bij de mensen bleef. Het stond in de oude stad van David en kan dus niet het monument op de berg Zion zijn, dat tegenwoordig als graf van David getoond wordt. Er zijn echter archeologen die menen, dat de naam “stad van David” niet alleen sloeg op het gedeelte ten zuiden van het huidige tempelterrein, maar toen ook al het huidige tempelterrein en het gedeelte ten westen van het huidige tempelterrein gold. In dat geval zou David dus toch op de berg Zion begraven kunnen zijn. Het meest waarschijnlijk is dat tot op heden het echte graf van David niet gevonden is.

Overigens zijn vele koningen later bij David en Salomo begraven,

zodat er een groot graf voor de Davidische koningen geweest moet zijn. Zie 1 Koningen 11:43; 14:31; 15:8,24; 22:50; 2 Koningen 8:24; 9:28; 12:21; 13:21; 15:7,33; 16:20; 2 Kronieken 32:33) Als wij 2 Kronieken 32:33 lezen lijkt het erop, dat het oorspronkelijke graf vergroot is, zodat er meer koningen in begraven konden worden.

Overigens was Manasse een uitzondering. Hij is in zijn eigen tuin begraven (2 Koningen 21:18). De koningen na hem werden ook bij hem begraven. De vraag kan gesteld worden, of het Davidische graf “vol” was.

De tuinen van Salomo

Salomo heeft de stad van David vergroot en verfraaid. Naast de bouw van de tempel heeft hij ook de stad uitgebreid door nieuwe muren te bouwen en heeft hij speciale tuinen laten aanleggen.

“Ik deed grote dingen: ik bouwde huizen, plantte wijngaarden, legde hoven en parken aan en plantte daarin allerlei vruchtbomen, ik groef watervijvers om daaruit een bos met jonge bomen te bevoeien.” (Prediker 2:4-6)

Deze tuinen legde Salomo niet binnen de muren van de stad aan. Archeologen hebben de overblijfselen van het waterbevoeiingssysteem van Salomo's tuinen teruggevonden. Hiervoor moeten wij even teruggaan naar de Gihonbron. Wij staan in het Kidrondal. Vanaf deze plaats “naar beneden” dus in zuidelijke richting legde Salomo zijn tuinen aan. Hij bouwde op het aflopende terrein dammen, zodat er terrassen aangelegd werden en het water uit de Gihonbron via het ene terras naar het andere terras stroomde en zo alle tuinen bevoeide.

Ook al leefde Salomo veel eerder dan Herodes de Grote, ook hij was al een man die de stad een bijzonder aanzien gaf. Dit blijkt wel

uit het verslag van het bezoek van de koningin van Scheba.

“Toen de koningin van Seba al de wijsheid van Salomo zag, en het huis dat hij gebouwd had, de spijs van zijn tafel, het zitten van zijn dienaren, het staan van zijn bedienden en hun kleding, zijn dranken en zijn brandoffers die hij in het huis des Heren placht te brengen, toen was zij buiten zichzelf.

En zij zei tot de koning: Het is dus waar, wat ik in mijn land over u en uw wijsheid gehoord heb, maar ik geloofde de woorden niet, totdat ik kwam en het met eigen ogen zag; waarlijk, de helft was mij niet aangezegd; gij hebt in wijsheid en welvaart de roep overtroffen, die ik vernomen had.” (1 Koningen 10:4-7)

Hierin was koning Salomo, wiens naam “vrede” betekent een prachtig beeld van de Here Jezus, die ook een “Koning Vrede” was, of zoals het in onze vertaling staat een “Vredevorst”. Wie Hem heeft leren kennen, zegt ook dat Zijn heerlijkheid zo groot is, dat de helft ons niet was aangezegd. De redding en de vrede die wij van Hem ontvangen hebben, is groter dan wij kunnen indenken of bevatten.

Binnen in de Gouden Poort

12. Het tempelplein

Wij keren van de oude “stad van David” terug naar de huidige oude stad. Om hier te komen gaan wij de weg terug, die wij eerder gingen. Wij gaan in noordelijke richting, dat wil zeggen, dat wij de berg weer opgaan.

Wij brengen een bezoek aan het tempelplein. In onze tijd kan het tempelterrein het gemakkelijkst bereikt worden door eerst naar de “Klaagmuur” te gaan en vandaar door een speciaal poortje het tempelplein te betreden. In vroeger dagen zouden wij gebruik gemaakt hebben van de grote en brede trap die vanaf de stad van David toegang gaf tot het tempelplein. Omdat deze trappen door de archeologen opgegraven zijn, brengen wij eerst een bezoek aan deze trappen.

Deze trappen bieden in onze tijd geen toegang tot het tempelplein. In vroeger dagen waren zij echter een zeer belangrijke toegang tot het tempelplein. Deze trappen waren er ook in de tijd van de Here Jezus. Wij realiseren ons, dat Hij met Zijn discipelen vele keren via deze trappen naar het tempelplein gegaan moet zijn. Het is een bijzonder gevoel, te weten, dat je loopt op de trap waarop de Heiland ook gelopen heeft.

Op de trappen bevinden zich op verschillende plaatsen plateaus met religieuze baden, “mikwes” genoemd. Zij die de tempel bezochten, wijdde zich tevoren door zich in zo’n mikwe onder te dompelen, om met lichaam en ziel aan God toegewijd voor Zijn aangezicht te verschijnen. Hoe vaak zouden de Heer en Zijn discipelen van deze mikwes gebruikt gemaakt hebben? Hoe vaak zouden de eerste christenen als zij de tempel bezochten zich hier gewijd hebben, alvorens het heilige terrein te betreden?

Deze trappen zijn nog de enige plaats die overgebleven is van de

tempel. De enige plaats van de tempel waarvan je weet, dat de Here Jezus er ook geweest moet zijn, is hier. Dit geeft een heel bijzonder gevoel. Dit is een van de zeer weinige plaatsen in Israël waarvan je met zekerheid kunt zeggen, dat de Here Jezus er geweest moet zijn.

In vroeger tijden ging men via deze trappen naar de “Huldapoorten”. Deze poorten droegen de naam van de profetes Hulda, die in 2 Koningen 22:14 en 2 Kronieken 34:22 genoemd wordt. Deze poorten verleenden toegang tot een trap die onder het eerste deel van het tempelplein doorging en in de voorhof van de tempel uitkwam. De bezoekers van de tempel stonden nu in de buitenste voorhof, waar zowel mannen als vrouwen, zowel Israëlieten als heidenen mochten komen.

De tempel van Herodes was gebouwd op de plaats waar in vroeger dagen de tempel van Salomo had gestaan. De tempel van Salomo en het tempelplein van de tempel van Salomo waren echter veel kleiner dan het prachtige bouwwerk dat er was in de dagen van de Here Jezus. In gedachten gaan wij eerst even terug naar de eerste tempel, de tempel van Salomo.

De oorsprong van de tempel van Salomo lag niet bij Salomo, maar bij zijn vader David, die graag voor God een tempel had willen bouwen, maar dit niet mocht, omdat er bij hem als militair teveel bloed aan zijn handen kleefde. Daarom mocht David wel alle voorbereidingen voor de bouw treffen, maar was het Salomo die de eigenlijke bouw mocht uitvoeren.

Een bijzondere plaats

Als wij rondwandelen over het tempelterrein, doen wij er goed aan ons te realiseren, dat wij hier op een plaats staan, die al heel vroeg in de Bijbel genoemd is. Hier zijn wij niet in Jebus, de latere stad

van David, maar hier zijn wij waar vroeger de stad Salem was. Hier was Melchizedek koning en priester van God de Allerhoogste. Hier bracht Melchizedek reeds zijn offers aan God. De berg waarop wij nu staan heette vroeger “de berg Moria” en is de in Genesis 22 genoemde “berg Moria”, waar Abraham zijn zoon Izaäk op het altaar legde.

In de Dom van de Rots is nog steeds de rots te vinden die Abraham als plaats voor zijn altaar gebruikt moet hebben. De rotssteen is ongeveer 12 meter lang en 5 meter breed. Hij is ongeveer 2 meter hoger dan de grond er omheen.

Bij de rots zijn zelfs nog de openingen te zien waardoor het bloed afgevoerd werd, dat bij de offers in de tempel tegen het brandofferaltaar geworpen werd.

Later horen wij dat een zekere Arauna in Jeruzalem een dorsvloer had. Aangenomen wordt dat deze Arauna niet bij het volk Israël behoorde, maar dat hij een Jebusiet was die niet bij de verovering van de stad gestorven was. Toen er eens een straf van God was, stopte deze straf precies op de plaats waar deze Arauna zijn dorsvloer had. Nu kocht David deze dorsvloer. Deze dorsvloer was dus precies op de plaats, waar Abraham indertijd zijn zoon Izaäk op het altaar had gelegd. De dorsvloer van Arauna was dus op de berg Moria, die “de berg des Heren” genoemd zou worden. Later zou Salomo hier de tempel voor de Here bouwen.

Wij lezen hierover toen David gezondigd had door het volk te laten tellen en door God gestraft zou worden:

“Toen David in de morgen opgestaan was, kwam het woord des Heren tot de profeet Gad, de ziener van David: Ga heen, spreek tot David: zo zegt de Here: drie dingen leg Ik u voor; kies u er één van; dan zal Ik dat over u doen komen. Daarop kwam Gad bij David,

deelde hem dit mee en zei tot hem: Zal er zeven jaar hongersnood in uw land komen? Of wilt gij drie maanden vluchten voor uw tegenstanders, terwijl dezen u vervolgen? Of zal er drie dagen pest zijn in uw land? Welnu, denk na en overweeg, wat ik mijn Zender moet antwoorden.

Toen zei David tot Gad: Het is mij zeer bang te moede; laat ons toch vallen in de hand des Heren, want Zijn barmhartigheid is groot; maar laat mij niet vallen in de hand der mensen. Dus bracht de Here de pest over Israël van de morgen af tot aan de vastgestelde tijd, en er stierven van het volk, van Dan tot Berseba, zeventigduizend man. Toen de engel zijn hand naar Jeruzalem uitstreckte om het te verdelgen, berouwde het onheil de Here, en Hij zei tot de engel die verderf bracht onder het volk: Genoeg! Laat nu uw hand zinken. De engel stond toen bij de dorsvloer van de Jebusiet Arauna.

En David sprak tot de Here, toen hij de engel zag, die onder het volk verderf bracht: Zie, ik heb gezondigd, en ik heb ongerechtigheid bedreven, maar deze schapen, wat hebben zij gedaan? Laat toch uw hand zijn tegen mij en mijn familie. Op die dag kwam Gad tot David en zei tot hem: Ga heen, richt een altaar op voor de Here op de dorsvloer van de Jebusiet Arauna. En David ging heen, naar het woord van Gad, naar het gebod des Heren.

Toen Arauna uitkeek en de koning met zijn dienaren zag naderen, ging Arauna naar buiten en boog zich voor de koning neer met het aangezicht ter aarde. En Arauna vroeg: Waarom komt mijn heer de koning tot zijn knecht? David antwoordde: Om van u de dorsvloer te kopen, ten einde een altaar voor de Here te bouwen, opdat de plaag van het volk moge ophouden. Toen zei Arauna tot David: Mijn heer de koning moge nemen en offeren wat hem goeddunkt; ziedaar de runderen voor het brandoffer, en de dorssleden en het tuig der runderen tot brandhout. Dit alles geeft Arauna, o koning, aan de koning. Voorts zei Arauna tot de koning: De Here, uw God, moge in u behagen hebben. Maar de koning zei tot Arauna: Neen, maar ik wil het in elk geval van u voor de volle prijs kopen, want de

Here, mijn God, wil ik geen brandoffers brengen, die mij niets kosten. Daarop kocht David de dorsvloer en de runderen voor vijftig sikkels zilver. En David bouwde daar een altaar voor de Here en bracht brandoffers en vredeoffers. Toen liet de Here Zich verbidden ten gunste van het land, en de plaag werd van Israël weggenomen.”
(2 Samuël 24:11-25)

Heel opmerkelijk blijkt uit bovenstaande geschiedenis, dat David de engel echt gezien heeft. Ook blijkt, dat de engel zich op een bijzondere plek bevond: de dorsvloer van Arauna. Verder blijkt, dat God juist deze plek uitkoos voor David om er een altaar te bouwen en juist daar de Here offers te brengen. Opmerkelijk is, dat God zei: “Genoeg.” Het Hebreeuwse woord voor “genoeg” is “daj”. Het is een deel van de Naam van God “El Sjaddaj”. Het laat zien, dat in Zijn Naam opgenomen is, dat de straf op een gegeven ogenblik genoeg is en dat er genoeg grond voor verzoening is, zoals hier op de dorsvloer van Arauna openbaar werd. Dezelfde gedachte hebben wij als de Here Jezus aan het kruis hangt en ook “genoeg” roept. Bij ons is dat als “volbracht” vertaald.

Op de plaats waar Abraham zijn zoon op het altaar gelegd had en waar David op de dorsvloer van Arauna aan God geofferd had, liet David een tent neerzetten, waar de ark des verbonds die indertijd door Mozes gebouwd was, neergezet werd.

“Hij bouwde zich huizen in de stad Davids, bereidde een plaats voor de ark Gods en spande voor haar een tent. Toen zei David: Niemand mag de ark Gods dragen dan alleen de Levieten, want hen heeft de Here uitverkoren om de ark des Heren te dragen en Hem voor altijd te dienen. En David riep geheel Israël samen te Jeruzalem om de ark des Heren te brengen naar de plaats die hij voor haar had bereid. Toen riep David de priesters Sadok en Abjatar, en de Levieten Uriel, Asaja, Joël, Semaja, Eliel en Amminadab, en zei tot hen: Gij familiehoofden der Levieten, heiligt u, gij en uw broeders,

opdat gij de ark van de Here, de God Israëls, kunt brengen naar de plaats die ik voor haar heb bereid.” (1 Kronieken 15:1-3,11,12)

De tempel van Salomo

Op precies deze zelfde plek bouwde in later dagen koning Salomo de tempel.

“Toen begon Salomo met de bouw van de tempel te Jeruzalem op de berg Moria, waar de Here aan zijn vader David verschenen was; op de plaats die David daarvoor had bestemd, op de dorsvloer van de Jebusiet Ornan.” (2 Kronieken 3:1)

De hier genoemde “Ornan” wordt op andere plaatsen ook wel “Arauna” genoemd. Het gaat echter steeds om dezelfde man. Deze tekst toont ons dus, dat de tempel gebouwd is op de dorsvloer van Arauna, die tevens de berg Moria was. Hier op deze berg moet een kale rots geweest zijn, die als altaar kon dienen en als dorsvloer gebruikt kon worden. Die kale rots is nog steeds op de tempelberg, in de Dom van de Rots. De Dom van de Rots heeft deze naam om duidelijk te maken, dat hij gebouwd is boven de plaats waar Abraham en David hun offer brachten!

De tempel die Salomo bouwde was 60 el lang, 20 el breed en 30 el hoog, dat wil zeggen, 30 meter lang, 10 meter breed en 15 meter hoog (1 Koningen 6:2). Vergeleken met de tempel van Herodes uit de tijd van de Here Jezus, was dit maar een kleine tempel. De bouw was voltooid in 960 voor Christus. In 586 voor Christus werd deze tempel door Nebucadnezar verwoest. Helaas is er geen steen van deze tempel ooit teruggevonden. Het is zelfs niet zeker of de grote stenen, die in de putten naast de westelijke muur gezien worden, of deze stenen wel van de tempel van Salomo waren. In dat geval zou het tempelterrein van Salomo's tempel ook hier begonnen zijn. Aangenomen wordt echter dat Salomo's

tempelterrein veel kleiner was dan het latere tempelterrein uit de tijd van Herodes' tempel. Aangenomen wordt dat het terrein van Salomo's tempel maar de helft was van het latere tempelterrein. Aangenomen wordt dat het "slechts" 250 meter lang en 250 meter breed was. Ook wordt aangenomen dat de grote stenen die diep onder de grond liggen bij de westelijke muur niet behoorden bij de tempel van Salomo, maar behoorden bij de tempel van Herodes.

De tempel van Herodes

De tweede tempel, die later de naam "tempel van Herodes" zou krijgen, werd gebouwd in 520 voor Christus. Herodes is begonnen aan de verbouwing van de tempel om de oorspronkelijk tempel van na de Babylonische ballingschap veel groter en mooier te maken. Er is in totaal 84 jaar aan de bouw gewerkt, van 20 vóór Christus tot 64 na Christus. Meer dan 10.000 arbeiders hebben er aan gewerkt. Toen de Here Jezus op aarde was, werd er dus nog steeds gewerkt aan de verbouwing van de tempel. De tempel heeft in zijn grootste glorie maar zes jaar bestaan, omdat hij in 70 na Christus door de soldaten van Titus verwoest werd.

De verwoesting van deze tempel

Van de gehele tempel bleven alleen de menorah, de zevenarmige kandelaar, en de Westelijke muur gespaard. De menorah is in triomf naar Rome gebracht. Ook is de ark des verbonds uit het Heilige der heiligen niet verwoest, omdat er vanaf de Babylonische ballingschap geen ark des verbonds meer in de Heilige der Heiligen stond. Dit vertrek is al die eeuwen leeg gebleven. Er lag alleen een steen op de grond op de plaats waar de ark had moeten staan. Op Grote Verzoendag sprenkelde de hogepriester dan ook niet het bloed bij de ark, maar bij deze steen!

Titus spaarde ook een gedeelte van de westelijke muur van de tempel, opdat de mensen in later tijden konden zien welk een

ongelooflijk bouwwerk zijn soldaten verwoest hadden.

Deze verwoesting was op precies dezelfde datum waarop in 586 vóór Christus de tempel van Salomo verwoest was, namelijk de negende van de maand Av, of zoals de Joden dit noemen “Tisha b’Av”! Deze verwoesting was niet alleen door de Here Jezus aangekondigd, hij was ook door verschillende onheilstekenen aangekondigd. De geschiedschrijver Flavius Josephus vertelt, dat op een bepaald Paasfeest, toen de mensen ’s nachts in de tempel bijeen waren, op het negende uur van de nacht er een half uur lang een bijzonder licht scheen rond het altaar en het tempelhuis, waardoor het net was alsof het dag was in plaats van nacht.

Hij vertelt zelfs, dat er op een bepaald moment in het gehele land voor zonsondergang wagens gezien werden in de lucht en gewapende soldaten in de wolken, die de stad (Jeruzalem) omsingelden.

Hij vertelt, dat op het Pinksterfeest de priesters, die volgens de gewoonte dan ’s nachts het tempelhuis binnengingen geschrokken waren, omdat ze merkten dat er beroering en lawaai was, waarna een geweldige stem zei: “Wij vertrekken van hier.”

Er wordt in de Bijbel verteld, dat zo’n 40 jaar voor de verwoesting van de tempel de voorhang scheurde. Er zijn omstreeks die tijd meer wonderen gebeurd. Veertig jaar voor de verwoesting van de tempel kon het westelijke licht niet aangestoken worden. Het wilde niet meer branden. Verder gingen de deuren van het heiligdom zo maar uit zichzelf open.

Flavius Josephus vertelt dat zelfs de oostelijke poort van de binnenste voorhof, die van brons was en zo groot en zwaar was, dat hij elke dag door 20 man geopend en gesloten moest worden, die het dan nog met moeite konden, dat deze poort in het zesde

uur van de nacht zo maar uit zichzelf openging.

De tempel is verwoest. Tweeënvijftig jaar na de verwoesting van Jeruzalem heeft keizer Hadrianus een tempel voor Jupiter laten bouwen op de plaats van de oorspronkelijke tempel, nadat de Joden onder leiding van Bar Kochba in opstand tegen de Romeinen waren gekomen. Hoewel in deze tempel geen afgodsbeelden geplaatst werden, werden er wel standbeelden van keizers in gezet.

De Islamieten en de tempelberg

Toen de Arabieren in het jaar 638 het toenmalige “Palestina” veroverden, kwam Kalief Omar, de zoon van Khattab, “de prins der gelovigen” naar Jeruzalem. Op het tempelterrein stichtte hij een tijdelijk huis van aanbidding. Meer dan vijftig jaar later werd de tegenwoordige moskee gebouwd door Kalief Abd-al-Malek. Het tempelterrein noemden zij “Charam Esjarief”, dat is “het waarachtige heilige”. Toen de kruisvaarders omstreeks 1100 Jeruzalem veroverden, gaven zij de moskee een nieuwe bestemming. Het werd een kerk, die ter ere van de Here Jezus de naam kreeg: “Templum Domini”, “tempel van de Heer”. Nadat de Kruisvaarders door de Islamieten verslagen waren, maakten die er weer een moskee van.

Inmiddels staan er twee gebouwen op het tempelterrein. Het eerste gebouw is de reeds genoemde moskee, de El Aksa moskee. Deze moskee kan plaats bieden aan 5000 personen. Er staan namelijk geen stoelen of banken in. De Islamieten staan en luisteren of werpen zich in gebed op de grond.

Het tweede gebouw is de “Dom van de Rots”. Deze “Dom van de Rots”, die in 691 gebouwd is, wordt vaak ten onrechte “de moskee van Omar” genoemd. Het is geen moskee, doch alleen een gebouw

dat de rots overkoepelt. Hij is gebouwd boven de plaats waar Abraham zijn altaar had en waarop Izaäk gelegen heeft. Men kan deze rots nog altijd zien. De plaats is voor de Islamieten vooral heilig, omdat, zoals zij zeggen, Mohammed vanaf deze rots ten hemel gevaren is. Een opschrift aan de muur van deze Dom van de Rots zegt, dat God geen Zoon heeft.

Deze Dom van de Rots is een prachtig gebouw. Het is gebouwd in de vorm van een achthoek. Iedere zijde is 20 meter lang. De doorsnee is 60 meter. Bovenop is een prachtige koepel die een middellijn van 25 meter heeft en 35,5 meter hoog is.

De tempelberg is niet alleen voor de Joden een heilige plaats, dat is hij ook voor de christenen. Het is de plaats waar God woonde. Het is de plaats waar de Here Jezus vele malen was. Hier werd Hij als baby aan God opgedragen en nam de oude Simeon Hem in zijn armen. Hier deed Hij de geleerden versteld staan van Zijn kennis, toen Hij er op twaalfjarige leeftijd was. Hier werd Hij door de duivel verzocht. Hier gaf Hij de mensen onderricht.

Hier ook kwamen de eerste gelovigen na de uitstorting van de Heilige Geest bijeen. Hier verkondigden zij de boodschap van de gestorven en opgestane Heer. Hier toonden zij, dat zij nog steeds verbonden waren met het Joodse volk.

De gruwel der verwoesting op het tempelplein

Hier is de plek waarvoor de Here Jezus gewaarschuwd heeft, toen Hij Zijn profetische reden op de Olijfberg hield.

“Wanneer gij dan de gruwel der verwoesting, waarvan door de profeet Daniël gesproken is, op de heilige plaats ziet staan (wie het leest, geve er acht op)...” (Mattheüs 24:15)

De apostel Paulus gaf hierop de volgende aanvulling:

“Laat niemand u misleiden, op welke wijze ook, want eerst moet de afval komen en de mens der wetteloosheid zich openbaren, de zoon des verderfs, de tegenstander, die zich verheft tegen al wat God of voorwerp van verering heet, zodat hij zich in de tempel Gods zet, om aan zich te laten zien, dat hij een god is.” (2 Thessalonicenzen 2:3,4)

Hoewel een aantal christenen meent dat de Dom van de Rots de hier genoemde “gruwel der verwoesting” is, moeten wij u erop wijzen, dat de Here Jezus en de apostel Paulus hier spreken over een tempel die er nu nog niet is en die in de toekomst door de antichrist ontwijd zal worden. Zoals ongeveer 200 jaar voor Jezus’ omwandeling op aarde de tempel in Jeruzalem ontwijd was door Antiochus Epiphanes, zo zal dan de tempel ontwijd zijn door de antichrist. Dit betekent niet alleen dat er daarmee nog een onheilsperiode voor Jeruzalem zal komen, maar ook voor de gehele wereld. God geve, dat die dagen ingekort mogen worden, zoals de Here Jezus Zelf eens zei (Mattheüs 24:22).

Jeruzalem gaat echter niet slechts een lijdenstijd tegemoet. Er komen grote dagen. Op een glorieuze wijze eindig de profeet Jesaja zijn boek, als hij schrijft:

“Verheugt u met Jeruzalem en juicht over haar, gij allen die haar liefhebt. Verblijdt u over haar met blijdschap, gij allen die over haar treurt...

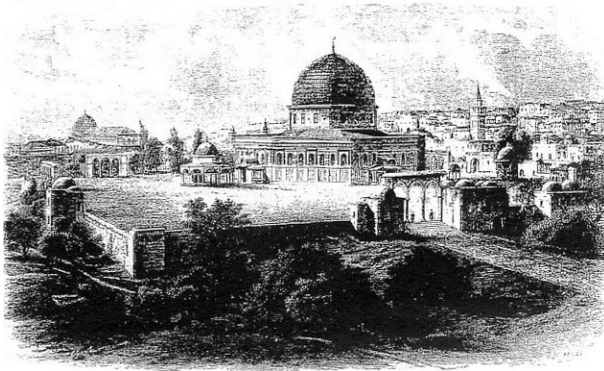
Want zo zegt de Here: Zie, Ik doe haar de vrede toestromen als een rivier en de heerlijkheid der volken als een overvolle beek; dan zult gij zuigen, gij zult op de heup gedragen en op de knieën gekoesterd worden.

Zoals iemands moeder hem troost, zo zal Ik u troosten, ja, in Jeruzalem zult gij getroost worden.

Als gij het ziet, zal uw hart zich verblijden, en uw gebeente zal gedijen als het jonge groen; de hand des Heren zal zich aan zijn knechten doen kennen en Hij zal toornen op zijn vijanden.” (Jesaja 66:10,12-14)

Jeruzalem zal de plaats van troost worden. Voor hen die de Here Jezus kennen is Jeruzalem al de plaats van troost geworden. Voor het volk van Israël zal deze stad alsnog de plaats van troost worden. De stad Jeruzalem is door God uitgekozen om tot een grote geestelijke zegen te zijn. Als God zoveel belangstelling voor Jeruzalem heeft en Zichzelf er zo nadrukkelijk mee verbonden heeft, mogen wij niet onverschillig toekijken naar het wel en wee van deze stad.

De profeet Ezechiël vertelt aan het eind van zijn boek, dat er eens weer een tempel zal staan in Jeruzalem. De verwoesting van de tempel was niet het laatste dat over de tempel gezegd kon worden. Het vertrek van God uit de tempel en uit Jeruzalem was niet het laatste. Er komt weer een tempel en God komt weer terug naar dit heiligdom. Dan zal er grote blijdschap en vrede in de wereld zijn.

Dom van de rots

Verschillende betekenissen van de tempelberg

Wij sluiten ons bezoek aan de tempelberg af met een korte studie over de betekenis van de tempelberg. De rabbijnen hebben namelijk zeven verschillende betekenissen gegeven aan de tempelberg, de berg die zo nauw met Moria verbonden is. Wij laten de rabbijnen aan het woord:

1. De berg Moria is de mirreberg. Het Hebreeuwse woord *mor* betekent namelijk mirre. En mirre werd gebruikt bij het reukwerk in de tempel. Zie ook Hooglied 4:6.
2. De berg Moria is de berg van het licht. Het Hebreeuwse woord *orah* betekent licht. Uit de tempel kwam Gods heerlijkheid die het land verlichtte. Zie Ezechiël 43:2 en Psalm 50:2.
3. De berg Moria is de berg van de vrees. Het Hebreeuwse woord *mora* betekent vrees, ontzag, eerbied. “Mora-jah” is de “vrees des Heren”. Zie ook Psalm 68:36.
4. De berg Moria is de berg van de onderwijzing, van het onderricht. Het Hebreeuwse woord *horaha* betekent onderwijzing, terwijl *moreh* een leraar, een onderwijzer is. Wij komen dit woord ook tegen in “Torah”, dat “onderwijzing” betekent.
5. De berg Moria is de berg van de verschijning. Het Hebreeuwse woord *jerahe* betekent gezien worden of verschijnen. Wij komen dit tegen in de naam die Abraham aan deze plaats gaf: JHWH-jireh, dat is: de HERE zal voorzien, maar ook; de HERE zal gezien worden. Zie Genesis 22:14. Drie keer per jaar moesten de Israëlieten hier voor God “verschijnen”.

6. De berg Moria is de berg van de plaatsvervanging. Het Hebreeuwse woord temoerah betekent tegenprestatie, tegenwaarde, verandering. Hier offerde Abraham de ram in de plaats van zijn zoon. Zie ook Leviticus 27:10.
7. De berg Moria is de berg van de specerijen. De grote Joodse geleerde Rashi zegt naar aanleiding van Hooglied 8:14 dat de berg der specerijen zowel de berg Moria als de tempel is.

Tot zover de rabbijnen.

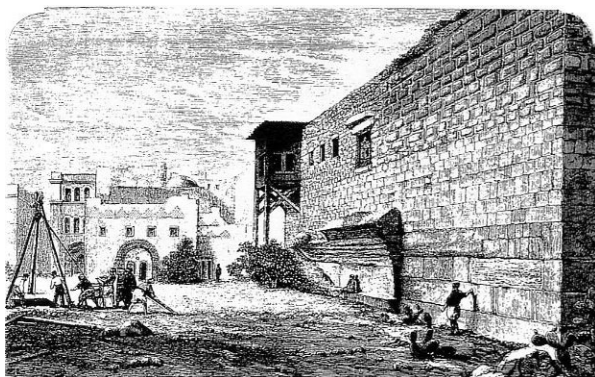
Bij Jeruzalem gaan de wegen uiteen. De ene mens heeft in Jeruzalem zijn heil gevonden. De andere mens, die dit heil afwijst, zal eens in Jeruzalem zijn oordeel vinden als de Heer daar het grote oordeel zal uitspreken. Dan zal blijken, dat de ene mens een vriend van Jeruzalem was en de ander geen waarde hechtte aan deze stad en diens grote Koning.

Jeruzalem is de stad van de tempelberg. Jeruzalem is ook voor de christenen de stad van de levende God. Jeruzalem is de plaats waar ook voor ons grote dingen geschied zijn. Hier ligt het fundament voor ons geestelijk leven. Zoals de ram stierf in de plaats van Izaäk, zo stierf hier de Here Jezus in onze plaats. Hier nam Maria een pond echte, kostbare nardusmirre en zalfde de voeten van Jezus en droogde Zijn voeten af met haar haren, waarbij de geur der mirre zich door het gehele huis verspreidde. (Johannes 12:3) Hier is de “geur” van de Here Jezus overgegaan op ons, zodat de apostel Paulus kan schrijven: *“Want wij zijn voor God een geur van Christus onder hen, die gered worden, en onder hen, die verloren gaan.”* (2 Corinthe 2:15) Veel christenen zullen deze woorden niet begrijpen. Ze hebben te maken met de Joodse leer over de Messias.

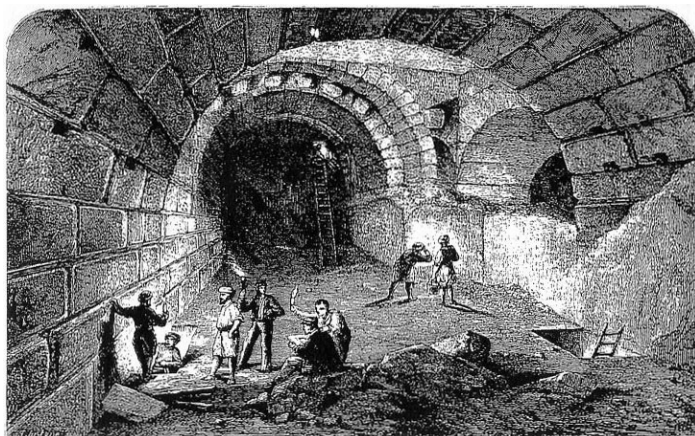
Paulus past deze gedachte ook toe en zegt, dat wij nu ook op een speciale manier een bijzondere geur verspreiden, een geur waarin

de Here Jezus weer openbaar wordt. Zoals je bij een bepaalde geur kunt zeggen, waar de geur vandaan komt, zo moet dat bij de christenen ook zijn. Je moet kunnen ruiken dat zij van de Here Jezus zijn.

De rabbijnen wijzen in dit verband op Klaagliederen 4:20 waar staat: *“Onze levensadem, de gezalfde des Heren...”* Zij wijzen erop, dat onze levensadem hier “de gezalfde des Heren”, dat is “de Messias” genoemd wordt. Zij wijzen erop, dat zoals de eerste Adam de levensadem van God in zijn neus kreeg ingeblazen en dus inademde (Genesis 2:7), zo de laatste Adam, de Messias, de levensadem juist zal uitblazen. Zo wijzen zij er ook op, dat Jesaja zegt, dat *“Zijn lust zal zijn in de vreze des Heren.”* De Joodse vertaling van deze woorden luidt: “Hij zal de vreze des Heren ademen.” Opmerkelijk is, dat de Here Jezus na Zijn opstanding deed, wat de Joden van de Messias verwachtten: Hij blies op de discipelen. Zijn adem blies Hij op hen en in hen. Zie Johannes 20:22. Zo toonde Hij hen hoe de Heilige Geest als Gods levensadem en Gods tegenwoordigheid weer in en over hen zou komen, waardoor zij waarachtige tempels van de Heilige Geest zouden worden!

Langs de Klaagmuur in de vorige eeuw. Duidelijk is de boog van Robinson te zien.

Opgravingen door Wilson in 1865 in de ruimte die nu in het verlengde van de Klaagmuur ligt en alleen voor mannen toegankelijk is.

13. In de oude stad

Wij gaan in de oude stad een bezoek brengen aan enkele plaatsen, die van minder belang zijn voor Joden, maar die juist voor christenen van het grootste belang zijn. Het zijn de plaatsen die te maken hebben met het lijden en sterven van de Here Jezus. Ongetwijfeld hebt u weleens gehoord van mensen die de “Via Dolorosa” gegaan zijn. Deze weg begint bij de huidige Leeuwenpoort en eindigt bij de Heilige Grafkerk. Zij menen, dat zij de route gegaan zijn die de Here Jezus ging toen Hij Zijn kruis dragende naar Golgotha ging. Omdat Jeruzalem na de tijd van de Here Jezus meerdere keren verwoest is en op de puinhopen opgebouwd werd, ligt de huidige stad Jeruzalem ongeveer 6 meter hoger dan de stad uit Jezus’ dagen. De straten die u nu bewandelt zijn dus in geen geval de straten die Hij ging. De huizen die er staan zijn dus ook niet de huizen uit Jezus’ tijd. Toch kunnen wij naar bepaalde plaatsen uit de tijd van de Here Jezus en van Zijn lijden teruggaan en daar een indruk krijgen van hoe het was toen Hij op aarde was.

Het huis van Kajafas

Wij weten uit de Bijbel, dat de Here Jezus nadat Hij in de hof van Gethsemané gevangengenomen was, naar het huis van de hogepriester Kajafas gebracht is. Er is vandaag nog steeds een plaats in Jeruzalem die aangewezen wordt als de plaats waar het huis van Kajafas was. Het huis zelf is er natuurlijk niet meer. Maar de kelder van zijn huis is er nog wel. Die kelder was in de rotsgrond van de berg van Jeruzalem uitgehouwen. Om de plek van Kajafas’ kelder te markeren en te beschermen is er een kerk boven gebouwd. De naam van deze kerk luidt “Petrus in Callicantoe”. Het is Latijn en betekent, dat het de kerk is van het hanengekraai. Toen de Heer hier voor Kajafas stond, was Petrus in de hof en ontkende hij ten stelligste dat hij Jezus kende. Hierna

kraaide de haan.

Wij gaan de kerk in en dalen de trap af naar beneden, naar de kelder. Wij zien, dat de kelder vroeger toegankelijk was als men je aan een touw door de opening liet zakken. De kelder is gebouwd als een grote put met een kleine opening. Boven in de muur is nog een opening in de wand, zodat men hen die in de kelder waren in de gaten kon houden. Beneden in de kelder zijn nog de ringen te zien waaraan volgens de één de gevangenen vastzaten. Volgens een ander waren dit de bevestigingspunten voor het vee. Een gevangene kon hier onmogelijk ontsnappen. Mogelijk heeft de Here Jezus ook enige tijd in deze kerker in het huis van Kajafas gevangen gezeten, totdat alle leden van het Sanhedrin in dit huis samengekomen waren en het zogenaamde “proces” kon beginnen.

Vaak wordt in deze kerker Psalm 88 gelezen. Wij citeren uit deze Psalm in de vertaling van Het Boek. U zult zien, dat deze Psalm duidelijk ook van toepassing kan zijn op de Here Jezus in deze kerker.

*“HERE... Laat mijn gebed U toch bereiken; luister toch naar mij!
Nog meer ziekten en tegenslagen kan ik niet verdragen. Ik heb het
gevoel dat ik ga sterven. Men beschouwt mij als iemand die de dood
nabij is; alle kracht is uit mij geweken.*

*Eigenlijk hoor ik al bij de gestorvenen, de mensen aan wie U niet
meer denkt en die door U zijn vergeten.*

*U hebt mij door de diepste diepten en door de donkerste duisternis
gevoerd. U hebt Zich tegen mij gekeerd en ik kan dat niet verdragen.
Ik heb het gevoel alsof U mij tegen de grond hebt geslagen.*

*U hebt ervoor gezorgd dat mijn kennissen mij niet meer willen zien
en van mij gruwen. Ik zie geen uitweg meer. Ik weet niet meer waar
ik het zoeken moet. Dag in, dag uit bid ik tot U, HERE. Mijn
handen strek ik naar U uit.*

HERE, waarom verwerpt U mij? Waarom wilt U mij niet zien? Uw

toorn gaat als vuur over mij heen en ik word vernietigd door wat U mij aandoet. Ik kan er niet aan ontkomen; alles komt op mij af. U hebt ervoor gezorgd dat vrienden en kennissen mij niet meer willen kennen; ik hoor van niemand meer iets.”

Als je buiten deze kerk kijkt, zie je de opgravingen van andere kelders van het huis van de hogepriester. Deze kelders bevatten de voorraadkelders van zijn huis. Ook is er nog een versleten stenen trap die van zijn huis afdaalt in het dal. De trap is meer dan 2000 jaar oud. De Heiland moet via deze trap uit de hof van Gethsemané naar het huis van Kajafas gevoerd zijn. Hier begint – na Gethsemané – de lijdensgeschiedenis heel erg realiteit voor je te worden.

De burcht Antonia

Nadat de Here Jezus in het huis van de hogepriester Kajafas was geweest, werd hij naar het paleis van de stadhouder Pontius Pilatus gebracht. Dat betekent dat hij naar het gerechtsgebouw gebracht werd, zoals de Bijbel zegt. Hij werd gebracht naar de burcht Antonia, die aan de noordkant van de tempel was. Hier aan de noordkant van het tempelplein zijn verschillende belangrijke plaatsen door de archeologen teruggevonden. Wij bezoeken ze.

In de eerste plaats is daar, vlak bij de Schaapspoort die tegenwoordig de Leeuwen Poort heet, Bethesda teruggevonden (Johannes 5:2). In de tijd van de Here Jezus lag Bethesda buiten de muur van de stad. Het “water” van Bethesda bestaat eigenlijk uit twee “vijvers”, die gescheiden zijn door een dam. Rond de vijvers waren zuilengangen. In de tijd van de Here Jezus was Bethesda een verzamelplaats van allerlei zieken, die hier wachtten op genezing als gevolg van een wonder (zie Johannes 5).

Bethesda ligt vlakbij de huidige St. Anna-kerk, waar veel pelgrims

komen om er een of enkele liederen te zingen. In deze kerk is namelijk een onvoorstelbare akoestiek en nagalm. De traditie zegt, dat deze kerk staat op de plaats waar de ouders van Maria woonden. Er is een rots met een aantal treden. Hier zou Maria geboren zijn. De traditie spreekt ons niet aan. Maria's ouders zouden dan later met Maria naar Nazareth verhuisd moeten zijn.

Als wij verder de oude stad ingaan, komen wij bij een huis waar het klooster is en “de zusters van Zion” hun verblijf hebben. Hier zijn wij op een heel bijzondere plaats aangekomen. Zes meter onder de grond van dit huis is namelijk een gedeelte van de burcht Antonia teruggevonden.

Hier is een dubbel waterbassin teruggevonden. Je kunt langs een trap helemaal afdalen tot de plaats waar dit water zich bevindt. Je ziet nu duidelijk, dat je hier in een onderaardse ruimte bevindt. Hier heeft de tijd 2000 jaar stil gestaan. We staan hier op een plaats, waar ook de Romeinse soldaten uit de tijd van de Here Jezus en van Herodes waren.

Als wij verder gaan in de onderaardse ruimten van dit gebouw, komen wij op een plaats die Lithostrotos (Johannes 19:13) genoemd wordt, waar de Here Jezus door Pilatus veroordeeld is. Hier hebben wij het plaveisel uit de tijd van de Romeinen. Hier hebben wij het plaveisel dat geribbeld is, opdat de paarden er niet op zouden uitglijden. Er zijn zelfs goten om het regenwater af te voeren naar een grote waterput onder de grond. Hier hebben wij op het plaveisel de inkerving van een spel dat de Romeinse soldaten vroeger gespeeld hebben, het zogenaamde “koningsspel”. Wij kennen de spelregels van dit spel niet meer. Enkele dingen uit het spel zijn nog duidelijk. De verliezer was “de koning” en moest raden wie hem sloeg. Wat voor de Romeinen in normale gevallen een onschuldig spel was, was niet onschuldig meer, toen zij dit spel speelden met de Heiland. Hij mocht nu de koning zijn. Zij sloegen

Hem hardhandig en Hij moest raden wie Hem geslagen had. Zo hebben zij Hem op deze plaats bespot. Je wordt stil, als je op deze plaats bent aangekomen en je realiseert wat hier op deze duizenden jaren oude stenen heeft plaats gevonden. Op deze stenen, waar jij nu op staat...!

De heilige Grafkerk

Hoewel wij vandaag de precieze weg niet weten zoals die 2000 jaar geleden liep, weten wij wel dat de Here Jezus gebracht is naar een plaats die Golgotha heette. Ook weten wij, dat daar dichtbij een tuin was die het eigendom was van een zekere Jozef van Arimathea en dat in die tuin een nieuw (dus nog ongebruikt) graf was, dat in de rots was uitgehouwen (Mattheüs 27:60; Marcus 15:46; Lucas 23:53). Het probleem is echter, dat er twee plaatsen worden aangewezen waar Golgotha en het graf zouden moeten zijn. De een beweert dat Golgotha en het graf waren op de plaats die nu binnen de oude stad ligt en waar nu de Heilige Grafkerk is. De ander beweert dat Golgotha en het graf op een plaats waren die nu ook buiten de muren van de oude stad is.

Wij weten, dat Golgotha buiten de stad geweest moet zijn. Misdadigers werden buiten de stad terechtgesteld. Graven waren ook altijd buiten de stad. Zij die menen dat Golgotha in de Heilige Grafkerk is, verdedigen zich echter door erop te wijzen, dat deze plaats nu wel binnen de muren van de oude stad ligt, maar dat de muren van de stad 2000 jaar geleden anders liepen en dat deze plaats toen buiten de stadsmuur was. Zeer waarschijnlijk hebben zij gelijk en lag de plaats van de Heilige Grafkerk in de dagen van de Here Jezus buiten de stadsmuur. Zeer waarschijnlijk was de plaats van de Heilige Grafkerk de plaats waar het echte Golgotha was. Door de eeuwen heen is deze plaats aangewezen als de plaats van Jezus' sterven, begravenis en opstanding.

In 44 na Christus bouwde Herodes Agrippa een nieuwe stadsmuur, waardoor de plaats waar later de Heilige Grafkerk gebouwd zou worden, binnen de muren van de stad kwam te liggen. De plaats die hier als Golgotha wordt aangewezen lag dus bij Jezus' sterven buiten de stad en een aantal jaren later, net als nu het geval is, binnen de stad. Binnen de kerk zijn ook een aantal Joodse grafstenen gevonden. Dit maakt duidelijk, dat deze plaats in vroeger tijden buiten de stad gelegen heeft.

In 135 na Christus liet de Romeinse keizer Hadrianus uit haat tegen de Joden op de plaats die zij hier aanwezen als Golgotha een heidense tempel bouwen die aan Jupiter gewijd was. Terwijl de bedoeling van de keizer was om de herinnering aan deze en andere plaatsen te doen verdwijnen, heeft hij er juist voor gezorgd, dat de plaats gemarkeerd werd voor het nageslacht en men altijd zou weten, dat hier Golgotha geweest moet zijn.

In de vierde eeuw is de eerste Heilige Grafkerk gebouwd door koningin Helena, de moeder van keizer Constantijn. De tempel van Jupiter die Golgotha markeerde werd op last van Helena en Constantijn afgebroken, waarna er een kerk op die plaats gebouwd werd. In 614 werd deze kerk door de Perzen verwoest. De kerk werd opnieuw gebouwd en weer verwoest. De kerk die daarna in 1149 door de Kruisvaarders gebouwd werd, is de kerk die er vandaag nog staat. Wel is hij verschillende keren gerestaureerd.

Het woord "Golgotha" is afgeleid van het Hebreeuwse woord "Goelgolet", dat "schedel" betekent. Een van de heuvels waarop de stad Jeruzalem gebouwd was heette Goelgolet, of, zoals wij het zouden moeten uitspreken: Golgoltha. De naam is verbasterd van Golgoltha tot Golgotha. De Latijnse naam is "Calvariae", dat ook "schedel" betekent. De Bijbel bevestigt deze betekenis in Johannes 19:17, waar staat: *"En Hij, Zelf Zijn kruis dragende, ging naar de zogenaamde Schedelplaats, in het Hebreeuws genaamd Golgotha."*

De plaats werd “Schedelplaats” genoemd, omdat volgens een oude legende de schedel van Adam hier begraven lag. Er is zelfs een middeleeuwse legende die zegt, dat toen Christus gekruisigd werd, er wat bloed op de schedel van Adam terecht kwam, waardoor Adam tijdelijk tot leven kwam. Deze middeleeuwse legende zult u hopelijk niet geloven. Wel is het de moeite waard om stil te staan bij de gedachte, dat de naam Golgotha te maken had met Adam. Het zou dan betekenen, dat op de plaats waar de eerste Adam, die de hele mensheid in de verlorenheid gestort had, stierf, later de laatste Adam (zoals Paulus de Here Jezus noemde in 1 Corinthe 15:44,45) ook stierf om de mensheid juist uit die verlorenheid te redden.

Er is vaak een groot probleem voor hen die in onze tijd de Heilige Grafkerk bezoeken. In de heilige Grafkerk wordt Golgotha aangewezen. Je kunt het bereiken door een steile trap te beklimmen, waarna je je moet indenken, dat je op een rots staat die ongeveer 12 meter hoog is, ook al zie je niets van die rots. Het probleem is, dat je meer het idee hebt dat je in een antiekwinkel of in een lampenwinkel staat, waardoor er voor veel bezoekers geen enkel gevoel is van: hier ben ik op Golgotha.

Nog erger wordt het, als je naar “het graf” gaat. Er staat een klein gebouwtje, een kapelletje in deze Heilige Grafkerk, waar je gebukt naar binnen gaat en dan tegen jezelf moet zeggen: “Hier was het dan”. Tot 1009 was hier echt een graf. Het is echter door kalief Hakem volledig verwoest. In 1810 is op dezelfde plaats een grafmonument neergezet door de Grieks Orthodoxe en de Russisch orthodoxe kerk. Het kapelletje bestaat uit twee vertrekken. In het eerste vertrek zou de engel gezeten hebben, nadat de Heer opgestaan was. Het tweede vertrek zou het eigenlijke graf geweest zijn. Zoals je in de “lampenwinkel” niets van de rots Golgotha ziet, zo zie je hier niets dat op een graf moet lijken. Ook is hier geen rots waarin het graf zou zijn uitgehouwen!

Toch wordt deze plaats al vanaf de eerste eeuwen van het christendom aangewezen als het graf waar de Here Jezus in gelegen heeft.

Tussen de plaats die hier als Golgotha wordt aangewezen en de plaats waar het graf geweest zou zijn, ligt een steen. Op deze steen zou de Heer gelegen hebben, toen men Zijn lichaam gereed maakte om het in het graf te leggen. Hier zou Zijn lichaam gezalfd zijn voordat het in het graf gelegd werd. Deze steen heet dan ook de steen der zalving. Helaas... het doet allemaal zo onwerkelijk aan.

Toch is het om een andere reden interessant om een bezoek aan de Heilige Grafkerk te brengen. Niet zozeer dus om een indruk te krijgen van Golgotha en het open graf. De meeste christenen komen ontluisterd hier vandaan.

Er is echter iets anders waar u even op moet letten. Midden in deze Heilige Grafkerk staat een stenen kelk. De christelijke traditie zegt, dat deze stenen kelk precies het middelpunt van de wereld aangeeft. In het middelpunt van de wereld zouden dan het kruis en het graf zich bevonden hebben. Hier is dan “de navel der aarde”. Het is een aardige gedachte, maar ook niet meer dan dat!

De Joodse traditie zegt, dat de “Fundament steen” in de tempel op de berg Moria de plaats was, waar de navel der aarde was. Realiseer u, dat Ezechiël 38:12 bevestigt, dat het volk Israël op de navel der aarde woont! De tempel komt meer in aanmerking om de navel der aarde te zijn, dan de Heilige Grafkerk, die in de tijd van het Oude Testament nog niet bestond.

Hier in de Heilige Grafkerk bevinden zich ook de graven van Godfried van Bouillon en Boudewijn de Eerste, die als Kruisvaarder-Koning over Jeruzalem geregeerd hebben.

Er zijn verschillende christelijke tradities aan deze plaats Golgotha in de Heilige Grafkerk verbonden. Het is bij al deze tradities niet meer na te gaan in hoeverre het fantasie is of dat er een kern van waarheid in zit. Er is een christelijke traditie die zegt, dat Abraham en Melchizedek elkaar precies op de berg Golgotha ontmoet hebben. Er is zelfs een vertrek in deze kerk dat naar Melchizedek de koning van Salem genoemd is. Er is zelfs een legende bij de oosterse christenen, die zegt, dat het graf van Melchizedek verborgen is in de heuvel Golgotha.

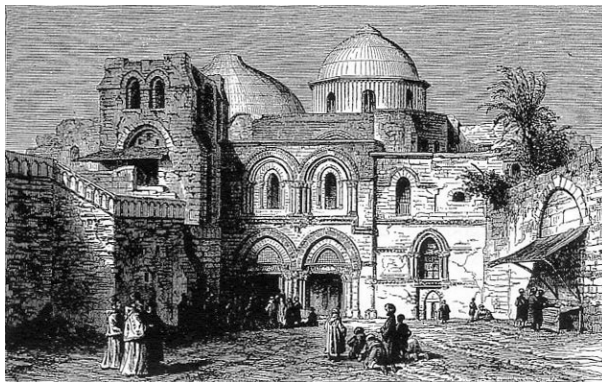
Op zich zijn dit natuurlijk heel mooie gedachten als ze op waarheid gebaseerd zouden zijn. Hij die de vervulling is van de Oud-Testamentische Melchizedek zou dan Zijn heilbrengend en verlossend werk verricht hebben op de begraafplaats van de Oud-Testamentische Melchizedek. Wij weten echter niet in hoeverre deze christelijke legenden betrouwbaar zijn.

Het is wel droevig om juist in de Heilige Grafkerk, de plaats van de verzoening, de verdeeldheid onder de christenen te moeten constateren. In 1852 werd de kerk op last van de Turkse regering onder zes verschillende kerkgenootschappen verdeeld. In 1187 had Saladin Jeruzalem veroverd en het beheer van de kerk opgedragen aan een Islamitische familie. Deze familie heeft nog steeds het sleutelbeheer van de kerk.

Hier betwisten de Rooms Katholieken en de Grieks Katholieken elkaar het beheer van deze kerk, waardoor onder andere gedurende lange tijd noodzakelijke reparaties niet uitgevoerd konden worden.. Beide groeperingen willen geen duimbreed wijken. Het is zelfs zo erg, dat een trap die lang geleden op het dak van de kerk in de dakgoot gebruikt werd, niet weggehaald kan worden en er nog steeds staat, omdat de ene kerk de andere kerk geen gelegenheid biedt om de trap weg te halen. Wie deze verdeeldheid onder de christenen ziet en zich realiseert dat de

Joden deze twist onder de christenen ook zien, moet zich toch kunnen voorstellen, waarom de Joden niet jaloers zijn op de christenen en zij geen belangstelling hebben om ook christen te worden. Ze hebben geen behoefte aan meer ruzie en verdeeldheid!

Er is nog iets opmerkelijks bij de Heilige Grafkerk. Hier kun je in de omliggende straatjes met een trap omhoog gaan en kun je over de daken van deze kerk en de omliggende huizen lopen. Hier staan zelfs weer huizen, die gebouwd zijn op de huizen er onder. Hier is zelfs een kleine Abessijnse kerk. Er groeien zelfs enkele bomen en planten op de daken van de huizen die er onder liggen. Hier kun je je voorstellen, wat de Here Jezus zei: *“Wie op het dak is, ga niet naar beneden om zijn huisraad mede te nemen.”* (Mattheüs 24:17) Hier kun je echt over de daken lopen, net alsof je op een groot plein loopt.

Ingang van de Heilige Grafkerk en het plein er voor.

In en bij de graftuin

De andere plaats die aangewezen wordt als Golgotha en het graf bevindt zich net even buiten de Damascuspoort. Hier is een open plaats die dienst doet als Arabisch busstation. Hier is het een

lawaai van je welste. De motoren van de bussen draaien, er wordt geclaxonneerd en mensen roepen en schreeuwen. Aan de achterkant van dit Arabisch busstation verrest een kale rots. Bovenop deze rots is een Arabische begraafplaats.

Als je vanaf een bepaalde plaats naar de rots kijkt en als je een beetje fantasie hebt, lijkt het net alsof je in die rots de holten van een paar ogen en een neus ziet. In je fantasie kun je je indenken, dat de rots er als een schedel uitziet. Wij weten uit de Bijbel, dat Golgotha “de schedelplaats” genoemd werd.

In 1883 ontdekte de Engelse generaal Charles Gordon deze heuvel en vond, dat hij enigszins op een menselijke schedel leek en daarom weleens Golgotha zou kunnen zijn. Als dit waar was, zou er in de buurt ook een rotsgraf gevonden moeten worden. Er werd gezocht en er werd een graf uit de eerste eeuw gevonden. Terwijl de katholieken in de Heilige Grafkerk de plaats van Golgotha aanwijzen, geven de protestanten over het algemeen de voorkeur aan de heuvel naast de graftuin.

Je kunt je voorstellen, dat de kruisen boven op deze rots gestaan hebben en dat de mensen aan de voet van de rots langs liepen, net zoals er nu veel mensen over dit terrein van het busstation lopen. Zoals er nu een onvoorstelbaar lawaai is aan de voet van de rots, zo moet dit dan ook het geval geweest zijn toen de drie kruisen daar stonden.

De Joodse traditie zegt, dat op Golgotha in de Bijbelse tijd de plaats was waar misdadigers die door het Sanhedrin tot de dood veroordeeld waren, gestenigd werden. Het heette “Beth ha-Sekila”. De steniging ging als volgt:

Als iemand veroordeeld was om door steniging gedood te worden, werd hij naar deze plaats, die buiten de stadsmuur was, gebracht.

Iemand met een doek in de hand stond bij de poort van het gerechtshof. Een ander die op een paard gezeten was, bevond zich een eind verderop. Hij kon de man met de doek zien en deze kon hem zien.

Als er iemand, nadat de veroordeling was uitgesproken, alsnog de zaal van het gerechtshof binnenkwam en zei dat hij iets ten gunste van de veroordeelde wilde zeggen, zwaaide de man met de doek naar de man op het paard, die direct naar Golgotha snelde en meedeelde, dat de uitvoering van het vonnis uitgesteld moest worden. Als het gerechtshof van oordeel was, dat de man die ten gunste van de veroordeelde gesproken had gelijk had, werd de veroordeelde alsnog vrijgelaten. Als de man die ten gunste van de veroordeelde sprak, niets nieuws had in te brengen, werd de doodstraf uitgevoerd.

De uitvoering van de steniging ging als volgt. Terwijl de veroordeelde naar Golgotha – de plaats der steniging – werd gebracht, ging een heraut voor de stoet uit en riep dat “die en die” die de zoon was van “die en die” opgebracht werd om gestenigd te worden. Verder riep de heraut, dat als iemand iets kon inbrengen ten gunste van de veroordeelde, hij dit direct diende te doen, om zo de veroordeelde vrij te pleiten.

Als zij ongeveer 5 meter voor de plaats van de steniging halt hielden, zeiden zij tegen de veroordeelde, dat hij zijn schuld moest belijden, omdat ieder die zijn schuld beleeft een plaats had in de komende wereld.

De plaats van de steniging was een rots, die de hoogte had van de lengte van twee mannen. Vanaf deze rots werd de veroordeelde door een van de getuigen naar beneden geworpen. Als hij door de val meteen dood was, was de uitvoering van het doodvonnis voltrokken. Als hij nog leefde, kwam de tweede getuige en wierp

een zware steen op zijn hart. Als hij nu dood was, was het vonnis voltrokken. Als hij nog niet dood was, werd hij door de omstanders met stenen doodgegooid.

Wie hierover nadenkt, realiseert zich ineens, dat wij niet horen, dat toen de Here Jezus naar deze plaats geleid werd, er een heraut was, die opriep om in Zijn voordeel te getuigen. Er was niemand die het voor Hem opnam. Hij was door allen verlaten. Zelfs God de Vader had Hem verlaten, zodat Hij riep: *“Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?”* Zo ging Hij in Zijn grote eenzaamheid de weg naar de plaats der terechtstelling.

Vanaf de plaats die als Golgotha wordt aangewezen is er langs de rots een tuin. Het is haast niet te geloven, maar in die tuin, die heel dicht naast het lawaaiige busstation ligt, heerst een verademende stilte. Velen denken, dat dit de hof van Jozef van Arimathea geweest moet zijn. Hoewel het niet met zekerheid te zeggen is, dat dit echt de hof van Jozef van Arimathea was, doet de heerlijke rust weldadig aan.

Aan de andere kant van de tuin, die “de Graftuin” genoemd wordt, is beneden in de rotswand een graf in de rots uitgehouwen. Dit graf beantwoordt aan de beschrijving van de Bijbel. Het is in een rots uitgehouwen. Het is een graf waarvoor een steen gestaan heeft, ook al is de steen er niet meer. De richel waarin de steen gelopen heeft is er nog wel. Ook is er in de wand naast de ingang een kruis gekerfd. Dit kruis moet er al heel vroeg na de dood van de Here Jezus ingekerfd zijn. Dit maakt duidelijk dat wij hier bij het graf zijn van iemand, die iets met het christendom te maken had. Hij was óf een christen óf wij zijn hier echt bij het graf dat door de vroege christenen met dit kruis op de wand gemarkeerd is als het graf van de Here Jezus.

Als wij het graf binnengaan, blijkt het uit twee delen te bestaan.

Wij komen binnen in het linker deel, dat bestemd was voor bezoekers, die de dode kwamen bewenen. Het rechter deel is de plaats waar een of twee lichamen gelegd konden worden. Opvallend is, dat de “rustbank” waarop het lichaam van een dode gelegd moest worden, “beschadigd” is. Van de opstaande rand van het voeteneind is een stukje afgehakt. De vraag kan gesteld worden, of deze rustbank gemaakt was voor iemand die niet zo groot was en later snel wat groter gemaakt moest worden, omdat het lichaam van de overledene er niet tussen paste. Een volgende vraag is dan: “Zou het graf voor Jozef van Arimathea zelf gemaakt zijn en was hij maar klein van stuk en was de Here Jezus een stuk langer dan hij, zodat de ruimte groter gemaakt moest worden?” Het antwoord op de vraag weten wij natuurlijk niet.

Wie in onze tijd dit graf bezoekt, wordt getroffen door een mededeling, die op de deur van het graf bevestigd is. Hier staat in het engels: *“Hij is hier niet. Hij is opgestaan.”* Dat is de boodschap die wij meenemen van deze plaats. De Here Jezus is niet meer in het graf. Hij is opgestaan. Hij leeft! En... wát een zekerheid en toekomstverwachting hebben de gelovigen: “Wie gelooft zal met Hem leven tot in eeuwigheid.”

De dood en het graf zijn voor een gelovige niet het einde van zijn bestaan. Er is een opstanding uit de doden. Zij die in de Here Jezus geloofden, zullen eens op staan “ten leven” en de Here Jezus volgen in Zijn opstanding uit de dood. Dit betekent, dat een gelovige zelfs op de begraafplaats nog hoop, uitzicht en toekomst heeft.

Helaas zijn er steeds mensen die het graf bezoeken alsof de Here Jezus “thuis” zou zijn, alsof Hij daar zou “wonen”, alsof Hij er nog zou zijn. Ik moet hen teleurstellen. Het graf is leeg. Als het gaat om dit graf, “dan is Jezus niet thuis!” Zodra wij ons echter realiseren dat het graf niet Zijn woning is, maar dat het Vaderhuis de woning

van onze Heer is, is het bemoedigend om te mogen horen, “dat Hij thuis is!” En in dát huis bereidt Hij een plaats voor Zijn volgelingen. Daar zullen zij Hem eens ontmoeten (Johannes 14:1-3).

Jeruzalem doet een appel op ons hart

Terwijl wij in zekere zin geheel vrijblijvend alle steden van de wereld kunnen bezoeken en bestuderen, ligt dat bij Jeruzalem anders. Jeruzalem is niet slechts een interessante stad. Jeruzalem doet een appel op ons hart. Bij Jeruzalem moeten beslissingen genomen worden. Wij, u en ik, moeten beslissingen nemen. Wij staan voor de vraag: “Hoe staan wij tegenover Jeruzalem?”

De Bijbel roept ons op om te bidden voor de vrede van Jeruzalem (Psalm 122:6). Bijbel zegt ons ook, dat Jeruzalem ons troost wil schenken (Jesaja 66:13). Deze stad wil dus iets voor ons betekenen en roept ons ook op tot een daad. Hoe verwezenlijken wij dit?

Zodra wij over de vrede van Jeruzalem spreken, moeten wij er aan denken, dat deze vrede heel duidelijk te maken heeft met de grote Vredenvorst, Jezus Christus. Hij is de Enige die u en mij vrede in ons hart kan geven. Hij is de Enige die Jeruzalem vrede kan schenken. Bij Zijn komst zal er werkelijke vrede in Jeruzalem zijn en vanuit Jeruzalem uitgaan. Vandaag echter kunnen mensen die in Hem geloven reeds deze vrede ervaren en beleven. Dan kunnen zij ook de troost die God vanuit Jeruzalem schenkt ervaren.

Waarom komen Gods vrede en troost uit Jeruzalem? Omdat daar de Here Jezus gestorven en opgestaan is. Jeruzalem is de stad waar God verzoening bewerkt heeft voor een verloren wereld, voor verloren mensen, voor u en mij. Jeruzalem is de enige stad op aarde waar God grote daden heeft laten geschieden tot ons heil.

Het is mogelijk Jeruzalem slechts als geïnteresseerde toerist te bekijken en als belangstellende lezer te bestuderen. Het is mogelijk zo ook naar de Here Jezus te kijken. U mist dan de essentie van het werk van God. Slechts als u de Here Jezus een plaats in uw eigen leven geeft en Hem aanvaardt als de Redder van uw leven, zult u merken, dat er vrede en troost vanuit Jeruzalem ook uw hart gaan vervullen.

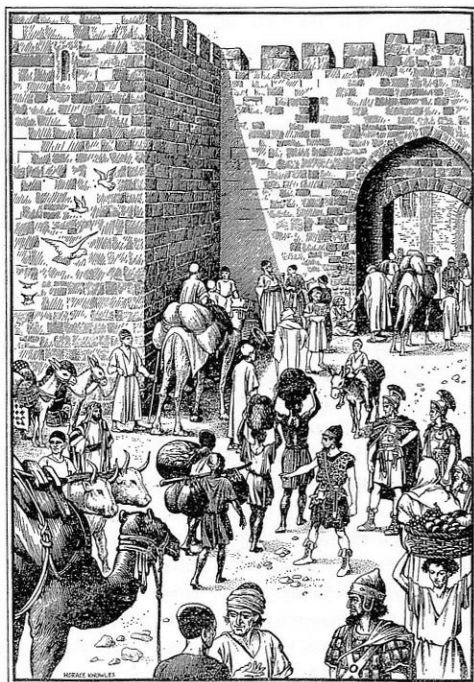
De Here Jezus zegt: *“Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Indien iemand naar mijn stem hoort en de deur opent, Ik zal bij hem binnenkomen en maaltijd met hem houden en hij met Mij.”* (Openbaring 3:20) Hij staat aan de deur van ons hart en wil in ons hart komen. Hebt u Hem daar reeds een plaats gegeven?

“Allen, die Hem (de Here Jezus) aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden, hun, die in zijn naam geloven.” (Johannes 1:12) Het is niet voldoende dat wij goed geleefd hebben of ieder het zijne gegeven hebben. Trouwens: wie heeft nou echt **altijd** goed geleefd en wie heeft echt **ieder** het zijne gegeven...? Iedereen is hierin tekortgeschoten. Daarom hebben wij de Here Jezus als Heiland nodig en moeten wij Hem als onze Verlosser aannemen.

Wie de Here Jezus aanvaard hebben, krijgen van Hemzelf een bijzondere belofte:

“Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie Mijn woord hoort en Hem gelooft, die Mij gezonden heeft, heeft eeuwig leven en komt niet in het oordeel, want hij is overgegaan uit de dood in het leven.” (Johannes 5:24)

De Here Jezus belooft niet slechts eeuwig leven in het hiernamaals, maar reeds in het “hiernumaals”. Wie gelooft, heeft nu al eeuwig leven.

Tafereel zoals het in vroeger dagen bij de stadspoort geweest moet zijn.

14. Wij brengen een bezoek aan de nieuwe stad

Een bezoek aan Jeruzalem is niet “af”, als je niet een bezoek aan de “nieuwe” stad hebt gebracht. We beginnen in het centrum van de nieuwe stad, waar het echt gezellig is, mooie winkels zijn, enz.

Het is natuurlijk niet mogelijk alle wijken en straten van de nieuwe stad te bekijken. Wie de Ben Jehoedastreet, de Avenue King George en het Zionsplein bezoekt, heeft een goede indruk van het bruisende leven van de moderne Israëli. Als u toch deze straten bezoekt, realiseer u dan, dat Eliëzer Ben Jehoeda de grondlegger is van het moderne Hebreeuws en een dode taal tot leven gebracht heeft en daarmee een profetie vervuld heeft. Realiseer u dat tijdens de regering van koning George V van Engeland de Balfourverklaring getekend werd. In deze verklaring stond, dat de Joden recht hadden op een nationaal tehuis in het toenmalige Palestina.

In de Avenue King George is een prachtige synagoge: de Jesjoeroen synagoge. De naam van de synagoge is een herinnering aan de woorden: *“Daar is niemand als God, o Jesurun; Hij rijdt langs de hemel als uw helper en in zijn hoogheid over de wolken”* (Deuteronomium 33:26) en *“Zo zegt de Here, uw Maker en van de moederschoot aan uw Formeerder, die u helpt: Vrees niet, mijn knecht Jakob, en Jesurun, die Ik verkoren heb.”* (Jesaja 44:2) “Jesurun” is een speciale Bijbelse naam voor het volk Israël.

Hier dichtbij is de Hechal-Sjelomo, dat “Huis van Salomo” betekent. Hier zijn het hoge religieuze centrum van Israël en de zetel van de Opperrabbin. Er is nog geen Sanhedrin in Israël.

Andere belangrijke gebouwen zijn bijvoorbeeld het Israël Museum

met de Shrine of the Book (het Heiligdom van het Boek), waar de Dode Zee rollen bewaard worden en het King David Hotel. Het Heiligdom van het Boek symboliseert in zijn uiterlijke vorm de betekenis van de vondst van de Dode Zee rollen. Het witte dak van dit museum lijkt op het deksel van een kruik en herinnert aan de kruiken waarin de rollen bewaard werden. De zwarte basaltmuur is het symbool van de zonen der duisternis, terwijl het witte heiligdom het symbool is van de zonen des lichts.

En vergeet niet de Knesset (het gebouw van het Israëlische parlement) met de 5 meter hoge en 4 meter brede menora er voor. Deze menora is gemaakt van brons en bevat allerlei afbeeldingen uit Israëls geschiedenis.

Jad Wasjeem

Stil worden we, als we op de Herzlberg een bezoek brengen aan Jad Wasjeem. De naam is afkomstig uit Jesaja 56:5, waar staat: *“Ik geef hun in mijn huis en binnen mijn muren een gedenkteken en een naam, beter dan zonen en dochters; Ik geef hun een eeuwige naam, die niet uitgeroeid zal worden.”* Het Hebreeuwse woord voor “gedenkteken” is jad washeem. Letterlijk vertaald betekent het: “Hand en naam”. Hier hebben de zes miljoen doden uit de tweede wereldoorlog een gedenkteken gekregen, een monument om hen in herinnering te houden. Hier staan de plaatsen waar de Joden “vernietigd” werden en worden de aantallen slachtoffers van het Naziregim vermeld.

Het getal “zes miljoen” zegt ons vaak zo weinig. Hoe kun je dit enorme getal beter tot je laten doordringen?

Stel u voor, dat wij alle zes miljoen doden een kist zouden geven en dat al die kisten even breed zijn, namelijk 50 centimeter. Stel u voor, dat wij al die kisten in een lange rij, zij aan zij, naast elkaar

zouden zetten. Er zou dan over een afstand van 3000 kilometer één lange rij kisten staan. Maar hoeveel is 3000 kilometer?

Stel u voor dat u met een modern verkeersvliegtuig over al die kisten zou vliegen met een snelheid van 900 kilometer per uur. Hoe lang zou de vliegtocht dan duren? Drie uur en twintig minuten! U bent eerder op menige vakantiebestemming, dan dat u al deze kisten gepasseerd bent. Al deze doden mogen niet vergeten worden.

De christenen moeten hier ook hun schuld erkennen. Het is de christelijke leer geweest die mensen ertoe aangezet heeft de Joden te vervolgen. De kerk beweerde, dat de Joden God vermoord hadden toen de Here Jezus aan het kruis stierf. De kerk beweerde, dat de Joden Godsmoordenaars waren. De kerk beweerde, dat de Joden zelf om het lijden gevraagd hadden, toen zij riepen: *“Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen...”* (Mattheüs 27:25)

De christenen vergeten dan echter dat het bloed van de Here Jezus nooit gebruikt wordt om anderen te straffen, maar dat Zijn bloed altijd verzoening moet bewerken. Zoals Kajafas zei, dat het beter was dat één mens stierf, dan dat het hele volk verloren ging, en daarin in feite een profetie uitsprak, zo spraken de Joden hier ook een profetie uit (zie Johannes 18:14). Het bloed van Jezus zou over hen en hun kinderen komen... tot verzoening! Daarom riep de Heiland ook niet vanaf het kruis: “Vader, sla hen zoals U nog nooit gedaan hebt...” maar bad Hij: *“Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.”* (Lucas 23:34) Terwijl de Here Jezus Zelf bad om vergeving voor het Joodse volk, hebben Zijn volgelingen hier niet van willen weten en hebben zij de Joden onbarmhartig vervolgd. Vergeet niet dat ook Hitler lid van de kerk was! Hij is nooit om zijn misdaden uit de kerk gezet!

De christenen hadden ook over het hoofd gezien, dat het

onmogelijk is om God te vermoorden. Het feit dat de christenen zeiden dat de Joden Godsmoordenaars waren, is in feite een godslastering door diezelfde christenen uitgesproken. Hoe kan God vermoord worden? Is God zo klein dat mensen Hem kunnen doden? En was er na de dood van de Here Jezus ineens geen God meer?

Er is een apart gebouw om de anderhalf miljoen kinderen die in de tweede wereldoorlog omgekomen zijn te gedenken. Het is aarde-donker in dit gebouw. Door te werken met spiegels zie je overal kleine kaarsen branden, ter herinnering aan deze kinderen. Doorlopend worden namen genoemd van kinderen die in Nazi Duitsland zijn omgekomen. Je ziet hier niets dan alleen kaarsen en je hoort alleen de monotone stem, die de namen van alle dode kinderen bekend maakt: Jitschak... Racheel... Jakov... enz. Afschuwelijk en indrukwekkend. Al deze kinderen mogen niet vergeten worden.

Koningin Beatrix bezoekt Yad Vashem in maart 1995.

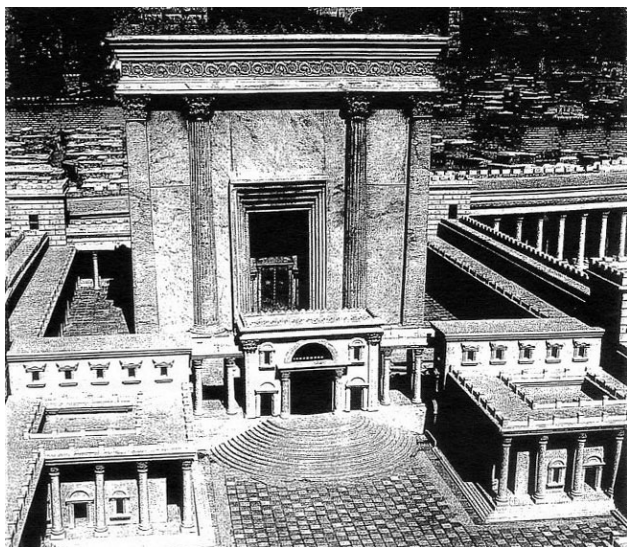
Mea Sjeariem

Meer dan de moeite waard is een bezoek aan Mea Sjeariem, de wijk van de streng Orthodoxe Joden. Toeristen willen hier graag als toeristen deze mensen en hun wijk bekijken en begrijpen vaak niet, dat deze mensen al die toeristen niet op prijs stellen.

De mensen leven hier in deze wijk, die in 1875 gesticht werd, als in een getto. Aan de ingangen hangen mededelingen, dat de dames zedig gekleed moeten zijn. Ze mogen geen blote armen en blote benen hebben, terwijl de hals ook niet te bloot mag zijn.

De wijk heeft zijn naam gekregen naar aanleiding van Genesis 26:12, waar staat: *“En Izaäk zaaide in dat land en oogstte in dat jaar honderdvoudig; want de Here zegende hem.”* Er is een legende die zegt, dat de wijk die vroeger door een muur beschermd werd, honderd poorten had. In deze wijk wordt gestudeerd en gestudeerd. De mensen erkennen de staat Israël niet. Zij menen, dat de stichters van de staat Israël vooruitgelopen zijn op de vervulling van het profetisch woord. Zij menen, dat er gewacht had moeten worden op de komst van de Messias, opdat Hij de staat Israël kan uitroepen.

Het is zeker de moeite waard om een bezoek te brengen aan de maquette van Jeruzalem uit de tijd van de Here Jezus, zoals deze te zien is bij het Holy Land Hotel. Hier krijg je een indrukwekkend overzicht van de stad zoals die was in de dagen van de Here Jezus.

Model van de tempel.

Op de voorgrond is de voorhof der vrouwen. Daarachter in de voorhof der Israëlieten rijst het tempelgebouw majestueus omhoog.

15. Verschillende bijzondere plaatsen in de oude stad

Wij keren nog even terug naar de oude stad om heel in het kort een bezoek te brengen aan enkele bijzondere plaatsen. Wij beginnen bij de Jaffa Poort. Hier is Davids citadel, ook wel de burcht van David genoemd. Indrukwekkend om de opgravingen te bekijken. De burcht roept herinneringen op aan het paleis van koning Herodes. Ter verdediging waren daar drie torens, die hij de volgende namen gaf: Mariamne, vernoemd naar zijn vrouw, Phasaël, vernoemd naar zijn broer en Hippicus, vernoemd naar zijn beste vriend.

Deze drie namen brengen ons nog eens de onvoorstelbare wreedheid van Herodes in gedachten. Herodes vertrouwde niemand en was in zijn achterdocht steeds bang dat hij vermoord zou worden. Om dit te voorkomen, liet hij anderen vermoorden. Meer dan de helft van de leden van het Sanhedrin liet hij vermoorden. Hij liet 300 legerofficieren stenigen. Mariamne liet hij beschuldigen van overspel en ter dood brengen. Vervolgens treurde hij als een idioot om haar dood. Zijn personeel moest maanden lang haar naam blijven noemen alsof ze nog leefde. Hij liet twee van zijn zonen wurgen. Toen hij op zijn sterfbed lag liet hij nog eens een derde zoon doden. Dat was Herodes!

Wij gaan de nauwe straatjes van de Arabische wijk in. Overal proberen Arabieren hun gading aan de man te brengen. Ze proberen je tegen te houden en je in hun winkeltje te krijgen. Hier ben je in een heel andere wereld. De bakker zit er naast de slager, de juwelier naast de groenteman. Je weet niet wat je ruikt. Geuren van fruit en kruiden vermengen zich hier met elkaar. De straten zijn overdekt, zodat het er niet al te licht is. Het is er druk.

Wij lopen verder en komen bij het Cardo, de opgraving van de hoofdstraat uit de Romeinse tijd van Jeruzalem, toen de stad Aelia Capitolina heette en het land Palestina. Hier waren winkels aan weerszijden van de straat. Het eerste deel van het Cardo is gedeeltelijk zoals een opgraving behoort te zijn. Het tweede deel is hersteld. Er zijn weer winkels. Je kunt hier zes meter onder de gewone grond lopen op de straat van het oude Jeruzalem. Je kunt er weer winkelen!

Even verderop dalen wij af in de overblijfselen van een huis uit de tijd van Herodes. Wij staan versteld van alles wat wij hier zien. De kamers waren groot. De bewoners leefden gerieflijk.

Als wij onze weg vervolgen zien wij dat er oude mannen op een bankje op de pleinen zitten en dat kinderen weer spelen in de oude stad, precies zoals de profeet het voorspeld had.

“Zo zegt de Here der heerscharen: Er zullen weer oude mannen en vrouwen op de pleinen van Jeruzalem zitten, ieder met een stok in de hand vanwege zijn hoge leeftijd. Ook zullen de pleinen der stad vol zijn van jongens en meisjes, die daar spelen.” (Zacharia 8:4,5)

Ja, wij leven in profetische tijden. Wij zien de vervulling van het profetisch woord voor onze ogen geschieden.

Voorbereidingen voor de bouw van de derde tempel

Wij eindigen onze rondreis door de oude stad met het bezoeken van het Tempel Instituut. Heel wat jaren geleden was ik de eerste niet-Jood die hier een bezoek bracht. Men was hevig verbaasd, dat een christen belangstelling kon hebben voor wat hier gebeurt.

De mensen van het Tempel Instituut hebben de opdracht om een

huis voor de Heer te bouwen, zoals die in het Oude Testament opgedragen was, opgevat als ook voor deze tijd te gelden. God heeft nog steeds een opdracht gegeven om een huis voor Hem te bouwen, zo geloven zij.

In navolging hiervan is men begonnen een aantal tempelvoorwerpen en materialen te maken, precies zoals deze er vroeger uitgezien hebben en zoals de profeet Ezechiël meegedeeld heeft, dat de volgende tempel moet worden.

Het grootste gemis dat een Jood heeft is de tempel. Heel zijn godsdienstig leven was gebaseerd op de tempel. Daar en daar alleen kon hij echt God ontmoeten. Daar en daar alleen kon hij met God verzoend worden. Daar en daar alleen konden alle zonden van het gehele volk worden weggedaan.

Sinds de tempel er niet meer is, leven de Joden in zekere zin in een geestelijke depressie. Zij hebben die opgevangen door te zeggen, dat hun gebeden nu in de plaats van de offers gekomen zijn en dat God net zo blij is met hun gebeden als met hun offers. Toch weten zij, dat dit niet echt waar is. Daarom bidden alle vrome Joden door de eeuwen heen om de herbouw van de tempel, opdat God weer bij Zijn volk zal wonen. Zoals Israël in ballingschap gegaan is, zo was God eigenlijk – eerder al, zo vertelt Ezechiël – óók in ballingschap gegaan. Maar zoals Israël zal terugkeren, zo zal Hij eveneens terugkeren.

Hier in het Tempel Instituut wordt zowel aan allerlei voorwerpen als ook aan de kleding van de priesters en de levieten gewerkt. Er worden zelfs bouwschema's gemaakt voor de bouw van de tempel. Voor christenen lijken deze werkzaamheden een beetje op "mensenwerk", omdat veel christenen menen, dat als de Here Jezus wederkomt, Hij in een keer alles door een wonder op zijn plaats zal zetten. Hoe komen de christenen aan deze gedachte...?

Wij zullen het eerlijk moeten erkennen: niet uit de Bijbel. Het is een idee van de christenen. Wij menen immers dat als de Here Jezus wederkomt ineens de woestijn zal bloeien als een roos. De Joden zeggen: wij moeten de woestijn laten bloeien, opdat als de Messias komt, de woestijn gereed zal zijn. Wie zegt dat zij ongelijk hebben? Zij hebben het land immers ook al in 1948 teruggekregen en krijgen het niet pas bij Jezus' wederkomst terug!

Ik denk dat het goed is om eens onbevangen te luisteren naar de wijze waarop de Joden zelf deze vraag beantwoorden. Zij gaan hiervoor uit van de opdracht die wij lezen in het boek Exodus:

“En zij zullen Mij een heiligdom maken, en Ik zal in hun midden wonen.” (Exodus 25:8)

Als christenen zijn wij geneigd te denken dat dit een eenmalige opdracht was, die alleen bestemd was om een tabernakel voor de woestijnperiode te maken. Terwijl wij alle andere geboden in de Bijbel bezien als opdrachten “voor altijd”, maken wij van deze opdracht een opdracht “voor één keer”.

De Joden hebben deze opdracht niet beschouwd als een opdracht voor slechts één keer. Zij hebben daarom keer op keer een heiligdom voor God gebouwd, opdat Hij bij hen zou wonen. Eerst bouwden zij een verplaatsbaar heiligdom dat tijdens de woestijnreis gebruikt werd als woning voor God, zodat God toen ook al bij hen kwam wonen. Toen zij eenmaal in het beloofde land waren aangekomen, richtten zij een tabernakel op te Gilgal. Deze tabernakel heeft 14 jaar dienst gedaan. Vervolgens richtten zij een heiligdom op te Siloh. Wij weten, dat Eli hogepriester was in de tempel te Silo. Dit heiligdom was gedeeltelijk van steen en heeft dienst gedaan voor een periode van 369 jaar. Na Silo werd de ark verplaatst naar Nob. Hier in Nob heeft David eens de toonbroden gekregen, toen hij vluchtte voor Saul. Hierna werd de ark

verplaatst naar Gibeon. Nadat David nog enige tijd een speciale tent voor de ark had op de berg Moria, bouwde zijn zoon Salomo eindelijk de tempel, die meestal “de eerste tempel” genoemd wordt, hoewel hij dit dus in feite helemaal niet was. Hij was de eerste tempel in Jeruzalem.

Steeds hebben de Israëlieten een heiligdom voor de ark van God gebouwd, opdat God in hun midden kon wonen. Zij deden dit in gehoorzaamheid aan de opdracht uit Exodus 25:8. Dwaalden de Israëlieten als zij een tempel voor God bouwden, of waren zij juist gehoorzaam aan Gods opdracht? Natuurlijk weten wij, dat zij gehoorzaam waren aan Gods opdracht. God had opdracht gegeven om een huis voor Hem te bouwen. Zo was het op grond van deze tekst dat de Israëlieten na de Babylonische ballingschap meteen een tempel voor God bouwden. Zo is het nog steeds op grond van deze tekst – en dus in gehoorzaamheid aan God – dat een aantal Israëlieten opnieuw een tempel voor God wil bouwen!

Het is de moeite waard om nog wat meer naar de Joden te luisteren als het gaat om de opdracht uit Exodus 25:8. Ik geef u een citaat uit het befaamde Joodse commentaar The Torah Anthology – Yalkut Me’am Lo’ez, waar Rabbi Yaakov Culi die van 1689 - 1732 leefde, iets bijzonders schrijft, dat u zal helpen, om ook te zien, dat bepaalde uitspraken van de apostel Paulus door hem vanuit zijn Joodse achtergrond als rabbijn gedaan zijn. Als wij naar rabbi Culi luisteren, lijkt het wel of wij rabbi Paulus horen!

Rabbijn Culi schrijft:

“God gaf opdracht een heiligdom te bouwen, niet slechts de tabernakel, ook al was het nu in de woestijn de tabernakel. God zei letterlijk, dat als de Israëlieten een heiligdom voor Hem zouden bouwen, Hij dan bij hen zou komen wonen. God zei niet, dat Hij dan in dat heiligdom

zou gaan wonen, maar dat Hij bij hen, in hen, in hun midden zou komen wonen. Dit betekent, dat het belangrijkste van de tabernakel niet was de planken en de andere materialen waarvan het gebouwd was. Het belangrijkste was de reinheid van het hart van de Israëlieten die de tabernakel bouwden. Zij moesten goede, Godvrezende mensen zijn. Zij moesten geestelijke mensen zijn. Alleen dan waren zij geschikt dat God in hen zou komen wonen. De belangrijkste woonplaats voor God die zij maakten was daarom in hen zelf. Het was niet het hout en goud en zilver van de tabernakel. Dat was ondergeschikt aan hun hart.

De enige reden waarom zij een letterlijk gebouw moesten oprichten was om de mensen te motiveren om geestelijke mensen te zijn. Als iemand de tabernakel zou binnengaan, of de tempel of een synagoge, is die daad op zich niet voldoende. Het gebouw is slechts van hout en steen. Het belangrijkste zijn de mensen die zich in dat gebouw bevinden. Zij moeten ondergedompeld, gedoopt worden in de heiligheid van Gods aanwezigheid. Hun harten moeten gereinigd worden. Zij moeten leven vanuit de vreze des Heren, zodat zij niet tegen de wil van God ingaan...

De mensen zijn de ware tabernakel, het ware heiligdom, de ware tempel van God. Daarom zei God: Maak Mij een heiligdom... Dit moeten jullie doen.”

Wie moet hier niet denken aan wat de apostel Paulus schreef:

“Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt en dat de Geest Gods in u woont?” (1 Corinthe 3:16)

Zoals het Oude Testament zegt dat Gods heerlijkheid in de

tabernakel en later in de tempel woonde, zo zegt nu de apostel Paulus, dat Gods heerlijkheid, dat is: Gods Geest, in de Nieuw Testamentische tempel woont. Zoals rabbi Culi schrijft, dat God in feite als woonplaats de mensen zelf uitkoos, zo schrijft Paulus hetzelfde.

Een zeer belangrijke vraag

De vraag blijft echter: “Vindt God het wel goed, dat de Israëlieten nu opnieuw een heiligdom voor Hem gaan bouwen? Moet deze derde tempel niet door de komende Messias, door de Here Jezus Zelf gebouwd worden?” Dit is een belangrijke vraag, waarvoor wij opnieuw moeten proberen het antwoord in de Bijbel te vinden. Hoe is een en ander gegaan bij de bouw van de tabernakel?

Als het gaat over de bouw van de tabernakel, geeft de Bijbel ons een tweeledig bericht. De Bijbel geeft ons hierover heel bijzondere informatie.

In de eerste plaats vertelt de Bijbel, dat het werk voor wat betreft de voorbereiding van de bouw van de tabernakel door alle Israëlieten verricht werd.

“Toen was alle arbeid aan de tabernakel, de tent der samenkomst, voltooid, en de Israëlieten hadden het werk verricht overeenkomstig alles wat de Here Mozes geboden had, zo hadden zij het verricht.”
(Exodus 39:32)

God had instructies gegeven en de Israëlieten hebben de instructies uitgevoerd. Als u Exodus 39 verder leest, ziet u, dat er steeds staat, dat de Israëlieten, dus de mensen gezamenlijk, al het voorbereidende werk verricht hebben. Het was alles en alleen mensenwerk, maar wel zoals God het wilde.

De mensen hebben materiaal geleverd in de vorm van goud, zilver en koper en dergelijke. Vervolgens zijn de mensen onder leiding van Betsalel van al deze grondmaterialen prachtige voorwerpen voor de tabernakel gaan maken. Realiseer u dat de tabernakel-tent er nog niet stond, zodat niet telkens een voorwerp in de tent gezet werd. Ook de tabernakel-tent werd op deze manier gemaakt. Alle voorwerpen, inclusief de tent, stonden nog niet op hun plaats. Het betekent, dat de mensen tezamen het voorbereidende werk verricht hebben.

Vervolgens kwam Mozes. Ongetwijfeld weet u, dat Mozes in de Bijbel een beeld van de komende Messias is. Zoals Mozes nu ook in deze geschiedenis gaat optreden, zo zal de Messias het eenmaal ook doen. Wat was nu het bijzondere van Mozes?

“Mozes richtte de tabernakel op, plaatste de voetstukken, stelde de planken, bracht dwarsbalken aan en richtte de pilaren op. Hij breidde de tent over de tabernakel uit en legde het dekkleed der tent er overheen, zoals de Here Mozes geboden had. Hij nam de getuigenis en legde die in de ark, hij schoof de draagstokken aan de ark en legde het verzoendeksel bovenop de ark. Hij bracht de ark naar de tabernakel, hing het voorhangsel ter bedekking op en onttrok de ark der getuigenis aan het oog, zoals de Here Mozes geboden had. Hij zette de tafel in de tent der samenkomst aan de noordzijde van de tabernakel, buiten het voorhangsel. Hij schikte daarop het brood voor het aangezicht des Heren, zoals de Here Mozes geboden had. Hij plaatste de kandelaar in de tent der samenkomst tegenover de tafel, aan de zuidzijde van de tabernakel. Hij zette de lampen erop voor het aangezicht des Heren, zoals de Here Mozes geboden had. Hij zette het gouden altaar in de tent der samenkomst voor het voorhangsel. Hij ontstak daarop welriekend reukwerk, zoals de Here Mozes geboden had. Hij hing het gordijn voor de ingang van de tabernakel op. Het brandofferaltaar zette hij bij de ingang van de tabernakel, de tent der samenkomst, en hij

offerde daarop het brandoffer en het spijsoffer, zoals de Here Mozes geboden had. Hij zette het wasvat tussen de tent der samenkomst en het altaar en hij deed er water in voor de afwassingen.” (Exodus 40:18-30)

Terwijl de Israëlieten al het voorbereidende werk tezamen gedaan hebben, toont de Bijbel dat de eigenlijke bouw, de oprichting en inrichting van de tabernakel steeds het werk van slechts één man geweest is: Mozes. Mozes, de man die zo’n mooi beeld van de Messias is, deed alles alleen.

Als wij dit nu toepassen op de komende tempelbouw, zien wij het volgende: God heeft opnieuw instructies gegeven voor de bouw van de derde tempel. Als God gewild had dat de komende Messias de bouw van de tempel geheel alleen zou uitvoeren en door een wonder de tempel in Jeruzalem zou neerzetten, had God niet zo’n uitvoerige beschrijving van de komende tempel in het slot van Ezechiël hoeven laten opnemen. Ezechiël vertelt niet voor niets hoe de tempel moet worden. God wil dat de mensen weten hoe de tempel moet worden, opdat zij hem zó kunnen maken!

Maar zoals de mensen in de tijd van Mozes wel het voorbereidende werk verricht hebben, maar de Oud Testamentische middelaar de tabernakel “bouwde”, zo mogen en moeten de Israëlieten zich nu bezig houden met het voorbereidende werk voor de bouw van de tempel, doch zal de tempel eenmaal opgericht of gebouwd worden door de Messias. Hij brengt de bouwstoffen voor deze tempel niet kant en klaar mee uit de hemel, maar krijgt ze toegeleverd van Zijn volk. Hij zal echter de eigenlijke Bouwer heten en de eigenlijke Bouwer zijn. Nu het in deze situatie niet gaat om een tabernakel, maar om een echte tempel, is het natuurlijk ook mogelijk, dat de mensen alvast de tempel bouwen, maar dat de eigenlijke inwijding, de ingebruikname pas plaats heeft als de Messias op aarde zal zijn en

Hij deze daad zal verrichten.

Als wij deze feiten overdenken, moeten wij ons bewust zijn, dat ook de mensen van het Tempel Instituut met hun werkzaamheden voor ons een teken zijn, dat de Messias spoedig zal komen. Anders gezegd voor ons als christenen: Het is een teken, dat de Here Jezus spoedig zal wederkomen en de tempel zal bouwen, zoals Hij Zelf aangekondigd had. Wij leven in een tijd waarin de profetie voor onze ogen in vervulling gaat!

16. Vergeet Jeruzalem niet!

“Indien ik u vergete, o Jeruzalem, zo vergete mij mijn rechterhand; mijn tong kleve aan mijn verhemelte, als ik uwer niet gedenk, als ik Jeruzalem niet verhef boven mijn hoogste vreugde.” (Psalm 137:5,6)

De Joden mogen Jeruzalem niet vergeten. U en ik mogen Jeruzalem niet vergeten. Hier stond eens het huis van God, de hemelse Vader, die hiermee duidelijk maakte, dat Hij als een Vader bij de mensen wilde wonen en als een Vader voor hen wilde zorgen. Helaas werd Zijn huis verwoest en moest Hij de aarde verlaten. Dit was al in 586 vóór Christus het geval. Daarna was er nog wel een huis, maar de ark des verbonds ontbrak en de heerlijkheid des Heren ontbrak eveneens.

Toen kwam de Here Jezus naar de aarde. Hij was het beeld van de hemelse Vader en kon zeggen: *“Wie Mij heeft gezien, heeft de Vader gezien.”* (Johannes 14:9) Bij Zijn geboorte kon ook al meteen bekendgemaakt worden, dat Hij God de Vader op aarde vertegenwoordigde. Daarom werd Hij Immanuël genoemd. Dit betekent: God is met ons (Mattheüs 1:23).

In Zijn liefde voor een verloren wereld, stierf Hij aan het kruis op Golgotha in de plaats van de zondige mensheid. Na drie dagen stond Hij op uit het graf en vertoonde Zich aan honderden mensen. Na enkele weken keerde Hij vanaf de Olijfberg in Jeruzalem naar de hemel terug.

De wereld was op dat moment opnieuw zonder God en zonder een vertegenwoordiger van God. Toen kwam de Heilige Geest als Gods vertegenwoordiger en als vertegenwoordiger van de Here Jezus. En zoals de Vader in Jeruzalem woonde, zoals de Zoon stierf in Jeruzalem, zo kwam de Heilige Geest ook in Jeruzalem. En... de Heilige Geest is gebleven. Hij helpt, steunt, bemoedigt de

gelovigen en geeft hen kracht van Godswege.

Daarom kan, mag en wil ik Jeruzalem niet vergeten. Wij mogen Jeruzalem niet vergeten. Hier werd Gods liefde voor een verloren wereld openbaar. Hier toonde God dat Hij de mensheid wilde redden en hoe Hij mensen gered heeft. Hier werd genade openbaar. Hier werd Gods vrede openbaar voor mensen-in-nood. Hier komt de Here Jezus ook eens terug. Jeruzalem is mij dierbaar. Wie Jeruzalem zou vergeten, vergeet God Zelf!

Jeruzalem van goud

Na eeuwen lang voor haar gebeden,
gaf God die mooie stad,
waarvoor zo lang reeds werd geleden,
't volk dat beloften had.
Jeruzalem, gij stad van vrede,
ik dacht aldoor aan u,
om eens uw poorten te betreden,
was mijn gebed tot nu.

Jeroesjalajiem, stad van goud,
van deze tijd en toch zo oud.
Hoe zou ik ooit uw naam vergeten:
Jeruzalem (2x).

Wij keerden naar de waterbronnen,
naar tempelplaats en plein,
waar sterk weer als voor twintig eeuwen
klinkt de sjofaar bazuin.
Weer glinst'ren in de rotswand grotten
van gulden zonneglans.
En kijk ik uit over de heuv'len,
dan zie ik Jericho langs.

Een pad van stenen, haast versleten,
daar trok de tijd voorbij.
Een muur waar mensen staan te bidden,
opdat het vrede zij.
O, gouden stad, wil mij vergeven,
mijn lofzang is maar klein.
Jeruzalem, je bent mijn leven
en dat zal altijd zijn.

Boeken en brochures van ds. H.G. Koekkoek

Gedrukte boeken

- 978 90 70700 44 7 — Mohammed, de islam, de Koran en de Bijbel
- 978 90 70700 31 x — Profetie en Vervulling
- 978 90 70700 46 1 — Jona en Nineve
- 978 90 70700 21 2 — Echtscheiding en Hertrouwen
- 978 90 70700 41 6 — Man en Vrouw of Broer en Zus?
- 978 90 70700 52 2 — Het Hooglied van God en Israël
- 978 90 70700 55 3 — Genezing door het Kruis?
- 978 90 70700 38 7 — De engelen van God
- 978 90 70700 57 7 — Moeten christenen de sabbat houden?
- 978 90 70700 32 8 — Was Jezus de Joodse Messias?
- 978 90 70700 48 5 — De verborgen Messias
- 978 90 70700 43 0 — De Heilige Geest en een bijzonder leven
- 978 90 70700 39 5 — Profetie en Toekomst deel 1
- 978 90 70700 40 9 — Profetie en Toekomst deel 2
- 978 90 70700 17 4 — De geheimen van de offers
- 978 90 70700 20 4 — Mozes en Farao: Met Plagen Geslagen
- 978 90 70700 29 8 — Jeruzalem waar Jezus was
- 978 90 70700 30 1 — Steden waar Jezus was
- 978 90 70700 18 2 — Het Huwelijk in de Bijbel
- 978 90 70700 24 7 — De Hemel en de Hel
- 978 90 70700 28 x — De Zegen – Wat is dat?
- 978 90 70700 25 5 — De Bijbel en de Doop
- 978 90 70700 26 3 — Het Avondmaal
- 978 90 70700 27 1 — Reuzen op aarde
- 978 90 70700 37 9 — Abortus, Euthanasie en suïcide
- 978 90 70700 35 2 — Homoseksualiteit en de Bijbel
- 978 90 70700 23 9 — Orgaandonatie, de Bijbel en ik
- 978 90 70700 33 6 — Effectieve Evangelisatie
- 978 90 70700 48 5 — De verborgen Messias

978 90 70700 62 1 — Boos op God als je gebed niet wordt verhoord?

978 90 70700 65 2 — Het koninkrijk der hemelen en het koninkrijk van God

e-Books

978 90 70700 51 5 — Mohammed, de islam, de Koran en de Bijbel *

978 90 70700 54 6 — Profetie en Vervulling *

978 90 70700 49 2 — Jona en Nineve *

978 90 70700 50 8 — Echtscheiding en Hertrouwen *

978 90 70700 59 1 — Man en Vrouw of Broer en Zus? *

978 90 70700 53 9 — Het Hooglied van God en Israël *

978 90 70700 66 9 — Genezing door het Kruis? *

978 90 70700 58 4 — De engelen van God *

978 90 70700 60 7 — Moeten christenen de sabbat houden? *

978 90 70700 61 4 — Jeruzalem waar Jezus was *

978 90 70700 64 5 — De Heilige Geest en een bijzonder leven *

978 90 70700 63 8 — Boos op God als je gebed niet wordt verhoord? *

Zie www.hetlichtdeslebens.nl

Wij hebben nog een aantal bijzondere boeken van ds. H.G. Koekkoek, evenals van dr. M.R. de Haan en Richard de Haan uitgegeven. Als u geheel gratis een catalogus van al onze uitgaven wilt ontvangen, schrijf dit dan aan het adres hieronder.

Hier kunt u ook het door ons uitgegeven tweemaandelijks blad verkrijgen met leerzame en interessante Bijbelse onderwerpen, geschreven door ds. H.G. Koekkoek. Het wordt u geheel gratis toegezonden.

Stichting Het Licht des Levens
Dr. Lovinklaan 3
2405 CM Alphen aan den Rijn
tel.: 0172 - 47 58 60
www.hetlichtdeslevens.nl
e-mail: ds.koekkoek@hetlichtdeslevens.nl

Jeruzalem waar Jezus was

Nadat de schrijver vele malen met gezelschappen door Israël en Jeruzalem gereisd was, neemt hij nu zijn lezers mee op een reis door de stad Jeruzalem. Zo neemt hij ons mee in de geschiedenis van Jeruzalem en verplaatst hij ons naar de tijden van Abraham, Melchizedek, Mozes en David, maar vooral ook naar de tijd van de Here Jezus en Herodes. Natuurlijk neemt hij ons ook mee naar het huidige Jeruzalem.

Zeer mooi en leerzaam is wat hij ons vertelt over de wijze waarop de Joden over Jeruzalems geschiedenis spreken. Opmerkelijk is wat hij schrijft over Adam en de heuvel Golgotha. Hij laat ons zien, hoe deze gedachten op een bijzondere wijze hun hoogtepunt en vervulling vinden bij de Here Jezus.

Wie dit boek leest, brengt in gedachten een bezoek aan Jeruzalem, zoals toeristen dit doen. Wie dit boek leest, leert ook een aantal feiten uit de Bijbel beter verstaan. Hij ziet waarom God uitgerekend Jeruzalem uitkoos om er te wonen. Hij ziet waarom David Jeruzalem uitkoos om er zijn residentie te vestigen. Hij leest op welke wijze Joab en zijn mannen de stad Jebus veroverd

hebben.

In dit boek krijgt u unieke informatie, waardoor de stad Jeruzalem als stad van God en stad van de Here Jezus voor u gaat leven. Met het lezen van dit boek wordt Jeruzalem ook uw stad. U bezoekt de opgravingen bij de Klaagmuur en het tempelplein. U gaat zelfs zien, hoe Jeruzalem ons duidelijk maakt, dat de toekomst reeds begonnen is. Wij leven in profetische tijden!